



IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

OPĆINE BUGOJNO

2022.

Broj: 01-02-07-11-2-3594-7/22



Sarajevo, septembar 2023.





SADRŽAJ

I.	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA.....	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI.....	3
II.	REZIME DATIH PREPORUKA	5
III.	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU.....	8
IV.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI	9
1.	UVOD.....	9
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	9
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA.....	10
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	14
5.	PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE	18
5.1	Izrada i donošenje budžeta	18
5.2	Izještavanje.....	20
6.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	20
6.1	GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA.....	20
6.1.1	Prihodi i primici	20
6.1.1.1	Prihodi od poreza.....	21
6.1.1.2	Neporezni prihodi	21
6.1.1.3	Primljeni transferi i donacije.....	24
6.1.2	Rashodi, izdaci i finansiranje	25
6.1.2.1	Plaće i naknade troškova zaposlenih	25
6.1.2.2	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	27
6.1.2.3	Tekući transferi i drugi tekući rashodi.....	28
6.1.2.4	Kapitalni transferi.....	32
6.1.2.5	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	37
6.1.3	Finansijski rezultat	38
6.2	BILANS STANJA.....	39
6.2.1	Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe	39
6.2.1.1	Novčana sredstva.....	39
6.2.1.2	Kratkoročna potraživanja	39
6.2.2	Stalna sredstva.....	40
6.2.3	Kratkoročne obaveze i razgraničenja	42
6.2.4	Izvori sredstava	43
6.2.5	Popis sredstava i obaveza	43
6.3	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA.....	44
7.	JAVNE NABAVKE	44
8.	SUDSKI SPOROVI	47
9.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA	48
V.	PRILOZI.....	49
1.	GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	49
2.	IZJAVA RUKOVODSTVA	49



I. IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izveštaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mišljenje s rezervom

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Općine Bugojno (u daljnjem tekstu: Općina)**, koji obuhvataju: Bilans stanja na 31. 12. 2022. godine, Račun prihoda i rashoda, Izveštaj o novčanim tokovima, Izveštaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan, te Analizu iskaza – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, osim za moguće efekte pitanja opisanih u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Općine na 31. 12. 2022. godine, novčane tokove i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. Dio kapitalnih transfera u iznosu od 979.154 KM i tekućih transfera u iznosu od 365.708 KM trebalo je planirati i iskazati na poziciji izdataka za nabavku stalnih sredstava i tekućih rashoda shodno Pravilniku o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Zbog navedenog kapitalni i tekući transferi su više iskazani za navedene iznose (tačke 5.1, 6.1.2.3 i 6.1.2.4 Izvještaja);
2. Prihodi su manje iskazani za iznos od najmanje 536.933 KM jer komunalna naknada za koju je Zakonom o komunalnim djelatnostima utvrđeno da je javni prihod nije uplaćena na depozitni račun Općine. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH (tačka 6.1.1.2 Izvještaja);
3. Kratkoročna potraživanja manje su iskazana jer potraživanja po osnovu naknade za uređenje gradskog građevinskog zemljišta i rente u iznosu od najmanje 213.814 KM nisu knjigovodstveno evidentirana. Za kratkoročne plasmane od 128.165 KM nastupila je zastara, a nisu poduzete aktivnosti na ocjeni njihove naplativosti. Navedeno nije u skladu s Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH (tačka 6.2.1.2 Izvještaja);
4. Ne možemo potvrditi knjigovodstvenu vrijednost stalnih sredstava jer lokalne ceste i objekti komunalne infrastrukture u nadležnosti Općine i osnivačka ulaganja nisu knjigovodstveno evidentirani. Ulaganje u izgradnju mosta u Gračanici u iznosu od najmanje 299.907 KM evidentirano je na poziciji sredstava u pripremi, iako je duži period u upotrebi. Nije izvršena ni revalorizacija stalnih sredstava. Navedeno nije u skladu sa odredbama Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH (tačka 6.2.2 Izvještaja).



Reviziju finansijskih izvještaja obavili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava.¹ Primijenjeni principi i standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta u vrhovnim revizijskim institucijama, ISSAI 200 – Principi finansijske revizije i ISSAI 2000–2899 – standardi finansijske revizije. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Općine u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Općine odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze usljed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati usljed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije, u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog usljed prevare, veći je od rizika nastalog usljed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola Općine;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

¹ Odluka o usvajanju i objavi INTOSAI Okvira profesionalnih objava („Sl. novine FBiH“, broj 59/22). INTOSAI Okvir profesionalnih objava (engl. IFPP) čini tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).



2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Negativno mišljenje

Uz reviziju finansijskih izvještaja **Općine Bugojno za 2022. godinu** izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, zbog važnosti pitanja opisanih u odjeljku *Osnova za negativno mišljenje*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Općine za 2022. godinu nisu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za negativno mišljenje

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. Registar budžetskih korisnika nije uspostavljen u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, a nije uspostavljen ni trezorski način poslovanja u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH (tačka 4. Izvještaja);
2. Rashodi i izdaci nisu Budžetom planirani po izvorima finansiranja. Nisu sačinjavani planovi novčanih tokova i operativni planovi, a stvoreni su rashodi i izdaci iznad visine utvrđene Budžetom. Odlukom o izvršenju budžeta nije uređena detaljna struktura tekućih i kapitalnih transfera i njihovo izvršenje. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH (tačke 5.1 i 6.1.2 izvještaja);
3. Evidencija o radnom vremenu nije uspostavljena, iako je obaveza njenog vođenja utvrđena Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu. Zbog navedenog ne možemo potvrditi da su zaposlenici bili prisutni i obavljali poslove u utvrđenom radnom vremenu (tačka 6.1.2.1 Izvještaja);
4. Tekući transferi u iznosu od najmanje 506.511 KM (dio transfera za kulturu, sport, obrazovanje i neprofitnim organizacijama) odobreni su korisnicima bez utvrđenih kriterija, za dio nije utvrđena namjena, a kod transfera za poticaj poljoprivrednoj proizvodnji kasnilo se sa sačinjavanjem i usvajanjem programa. Zbog navedenog nije osiguran princip transparentnosti prilikom raspodjele sredstava, praćenje namjenskog utroška niti su planirana sredstva realizovana u toku fiskalne godine, što nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Odlukom o izvršavanju Budžeta Općine (tačka 6.1.2.3 izvještaja);
5. Javnom preduzeću za stambeno-komunalne djelatnosti i lokalni razvoj d.o.o. Bugojno su Odlukom Vijeća povjerena ovlaštenja za vršenje poslova iz oblasti komunalne djelatnosti za koje ne možemo potvrditi da su predviđeni Zakonom o komunalnim djelatnostima Srednjobosanskog kantona, niti da se obavljaju na način propisan ovim Zakonom. Međusobna prava i obaveze Općine i preduzeća u dijelu koji se odnosi na obavljanje komunalnih djelatnosti i drugih povjerenih ovlaštenja nisu jasno uređeni (tačka 6.1.2.4 izvještaja);
6. Godišnji popis nije proveden u cijelosti jer nije izvršen popis stalnih sredstva u obliku prava i sredstava u pripremi, nije utvrđeno stvarno stanje potraživanja, te nije izvršeno usklađivanje stanja iskazanog u knjigovodstvu s njihovim stvarnim stanjem shodno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH (tačka 6.2.5 Izvještaja);
7. Kod nabavke izvođenja radova na izgradnji dovodnog cjevovoda Husića vrelo prihvaćena je ponuda i zaključen ugovor u vrijednosti od 636.743 KM, što je za 145.343 KM (30%) više od procijenjene vrijednosti nabavke. Vrijednost ove ponude bila je znatno veća od osiguranih sredstava, a postupak nije okončan poništenjem. Za nabavke u iznosu od najmanje 54.491 KM nisu provedeni postupci javnih nabavki i zaključeni ugovori, a za nabavke u iznosu od najmanje 321.254 KM nije proveden odgovarajući postupak. Navedeno nije u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama (tačka 7. Izvještaja).



Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava. Primijenjeni principi i standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta u vrhovnim revizijskim institucijama, ISSAI 400 – Principi revizije usklađenosti i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Općine u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše negativno mišljenje.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeće pitanje:

- **Odluka o općinskoj upravi od 13. 11. 2006. godine kojom je utvrđena unutrašnja organizacija jedinstvenog općinskog organa Općine Bugojno nije usklađena sa Zakonom o organizaciji uprave u FBiH. Propisi kojima se bliže reguliše obavljanje komunalnih djelatnosti nisu usklađeni sa Zakonom o komunalnim djelatnostima Srednjobosanskog kantona, a ni koeficijenti i platni razredi zaposlenih u organima općine nisu utvrđeni na način propisan Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti u FBiH. Donošenje ovih akata je, u skladu sa Zakonom o principima lokalne samouprave u FBiH, u nadležnosti Vijeća. Općinsko Vijeće je tokom 2022. godine održalo samo tri sjednice (tačke 4, 6.1.1.2, 6.1.2.1, 6.1.2.2 i 6.1.2.4 Izvještaja).**

Naše mišljenje nije modificirano u vezi s navedenim pitanjem.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Općine odgovorno je da osigura da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrdi da je tokom fiskalne godine obezbijedilo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. **Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajnu neusklađenost kada ona postoji.** Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Općine, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 5. 9. 2023. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić, s. r.

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić, s. r.

II. REZIME DATIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE/TAČKA
1.*	Predložiti izmjenu Odluke o općinskoj upravi i službe osnovati u okviru jedinstvenog općinskog organa uprave, u skladu sa odredbama Zakona o principima lokalne samouprave u FBiH i Zakona o organizaciji organa uprave u FBiH.	4.
2.*	Izveštaje o poslovanju javnih preduzeća i ustanove dostavljati Vijeću kako bi ih blagovremeno razmatralo.	4.
3.*	Uspostaviti Registar budžetskih korisnika u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH i trezorsko poslovanje u skladu s odredbama Zakona o trezoru.	4.
4.*	Imenovati koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu, sačiniti mape procesa, uspostaviti registar rizika i kontinuirano vršiti identifikovanje i procjenu rizika, donijeti nedostajuće interne akte, a postojeće uskladiti sa propisima koji su na snazi, s ciljem uspostavljanja sistema internih kontrola, u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.	4.
5.	Izjavu o fiskalnoj odgovornosti sačinjavati na način utvrđen Pravilnikom o obliku, sadržaju, načinu popunjavanja i predaji izjave o fiskalnoj odgovornosti	4.
6.*	Rashode i izdatke Budžetom planirati po izvorima finansiranja i prema kontnom planu koji je dio Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH, sačinjavati planove kapitalnih izdataka, novčanih tokova i operativne planove, planirati pokriće budžetskog deficita, izmjene Budžeta vršiti u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, a Odlukom o izvršavanju Budžeta urediti detaljnu strukturu tekućih i kapitalnih transfera u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.	5.1
7.*	Donositi program rada načelnika i sačinjavati izvještaj o ostvarivanju politike jedinice lokalne samouprave i svojim aktivnostima koji se podnosi Vijeću na usvajanja, u skladu s odredbama Zakona o principima lokalne samouprave u FBiH i Statutom Općine.	5.2
8.	Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta sačinjavati na način da se u kolonu koja se odnosi na planirane pozicije unose podaci iz posljednjeg usvojenog budžeta u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.	6.
9.*	Ugovore o plaćanju naknada za uređenje gradskog građevinskog zemljišta na rate zaključivati u skladu s odredbama Odluke o građevinskom zemljištu, naročito u dijelu koji se odnosi na vrstu i iznos naknade te dostavljanja bankarske garancije.	6.1.1.2
10.	Prihode ostvarene prodajom stalnih sredstva iskazivati na odgovarajućoj poziciji kontnog plana u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor.	6.1.1.2



11.*	Donijeti plan korištenja javnih površina, osigurati implementaciju Odluke o privremenom korištenju javnih površina na području općine, preispitati osnov za nalaganje uplate komunalne takse na račun Budžeta Srednjobosanskog kantona i njen iznos u već izdatim rješenjima, te u skladu s utvrđenim poduzeti aktivnosti.	6.1.1.2
12.	Donositi programe utroška namjenskih sredstava, namjenske prihode priznavati u visini u kojoj su utrošeni, a njihov neutrošeni dio preknjižiti na vremenska razgraničenja.	6.1.1.2
13.*	Odluku o komunalnim naknadama uskladiti s odredbama važećeg Zakona o komunalnim djelatnostima, osigurati da se naplata komunalne naknade vrši na depozitni račun Općine i da se ova sredstva koriste za finansiranje troškova zajedničke komunalne potrošnje te vršiti nadzor nad obračunom i naplatom ovog prihoda u skladu sa odredbama Zakona o komunalnim djelatnostima i Zakona o trezoru u FBiH.	6.1.1.2
14.*	Obaveze na teret budžet tekuće godine preuzimati samo do visine utvrđene u Budžetu za te namjene, kako je to utvrđeno Zakonom o budžetima u FBiH i Odlukom o izvršavanju Budžeta Općine Bugojno.	6.1.2
15.*	Predložiti Vijeću na usvajanje odluku kojom će se utvrditi koeficijenti i platni razredi za obračun plaća, visina i način ostvarivanja prava na naknade i dodatke na plaću koji su usklađeni sa odredbama Zakona o plaćama i naknadama u organima vlast FBiH, te na osnovu te odluke donijeti Pravilnik o plaćama i naknadama i dosljedno ga primjenjivati.	6.1.2.1
16.	Vršiti ocjenjivanje državnih službenika i namještenika u rokovima utvrđenim odredbama Zakona o državnoj službi u FBiH i Zakona o namještenicima u organima državne službe u FBiH.	6.1.2.1
17.	Evidenciju radnog vremena voditi u skladu s Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu.	6.1.2.1
18.*	Odluku o naknadama vijećnicima i članovima stalnih radnih tijela Vijeća uskladiti sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH u dijelu umanjena iznosa paušala za neopravdano odsustvovanje vijećnika sa sjednice.	6.1.2.2
19.*	Utvrđiti kriterije raspodjelu transfera za kulturu, sport i obrazovanje u svrhu transparentne raspodjele ovih sredstava, pravovremeno pokretati aktivnosti na donošenju programa kako bi se planirani transferi realizovali u godini za koju su sredstva odobrena, a dokumente sačinjene u toku rada na odabiru korisnika sredstava potpisom treba da potvrde svi članovi komisije.	6.1.2.3
20.*	Utvrđiti namjenu svih odobrenih sredstva, sa korisnicima tekućih transfera ugovorom utvrditi prava i obaveze i način izvještavanja o utrošku sredstava, te vršiti nadzor nad namjenskim utroškom sredstava u skladu sa odredbama Odluke o izvršavanju Budžeta i Zakona o budžetima u FBiH.	6.1.2.3
21.*	Uspostaviti nadzor nad namjenskim utroškom kapitalnih transfera te postupati u skladu sa članom 57. Zakona o budžetima u FBiH u slučaju ne dostavljanja izvještaja o namjenskom utrošku sredstava.	6.1.2.4
22.	Općinske propise kojima se bliže reguliše obavljanje komunalnih djelatnosti uskladiti sa Zakonom o komunalnim djelatnostima, te poslove zajedničke komunalne djelatnosti organizovati u skladu s navedenim Zakonom.	6.1.2.4
23.*	U Glavnoj knjizi evidentirati sva potraživanja Općine, izvršiti njihovu analizu, ocjenu naplativosti te poduzeti aktivnosti njihove naplate ili otpisa, u skladu odredbama Zakona o budžetima u FBiH.	6.2.1.2



24.*	Poduzeti aktivnosti na utvrđivanju stalnih sredstava koje Općina ima u vlasništvu ili raspolaganju i knjigovodstveno ih evidentirati, te izvršiti analizu stalnih sredstava iskazanih kao sredstva u pripremi, u vezi s njihovim stavljanjem u upotrebu te provesti odgovarajuća knjiženja.	6.2.2
25.	S javnim komunalnim preduzećima definisati međusobna prava i obaveze vezano za upravljanje, korištenje i održavanje vodovodne i kanalizacione infrastrukture i knjigovodstveno evidentiranje.	6.2.2
26.	Izvršiti revalorizaciju stalnih sredstava za 2022. godinu u skladu s članom 18. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH, članom 66. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor.	6.2.2
27.*	Preispitati osnovanost iskazanih obaveza iz ranijeg perioda, izvršiti njihovu analizu, te poduzeti aktivnosti s ciljem utvrđivanja njihovog tačnog iskazivanja u finansijskim izvještajima.	6.2.3
28.	Izvršiti usaglašavanje vrijednosti stalnih sredstava i izvora stalnih sredstava iskazanih u Glavnoj knjizi.	6.2.4
29.*	Imenovati centralnu popisnu komisiju koja će imati obavezu sačiniti zbirni izvještaj o godišnjem popisu, popisom utvrditi stvarno stanje imovine i potraživanja, te izvršiti usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim, kako je predviđeno Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i internim aktima Općine.	6.2.5
30.	Izvještaj o novčanim tokovima sačinjavati na način da predstavlja pregled stvarnih priliva i odliva gotovine i gotovinskih ekvivalenata u izvještajnom periodu.	6.3
31.	Procjenu vrijednosti predmeta nabavke, odabir vrste postupka javne nabavke, poništavanje postupaka kada su cijene prihvatljivih ponuda znatno veće od osiguranih sredstava za nabavku i objavu obavještenja o provedenim postupcima vršiti u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.	7.
32.*	U svim ugovorima sa dobavljačima utvrditi rok za uvođenje u radove i zaštitnu klauzulu za neopravdano prekoračenje rokova izvršavanja ugovorenih radova, a avanse ugovarati samo u iznimnim slučajevima te osigurati dosljednu primjenu odredbi zaključenih ugovora.	7.
33.	U vanbilansnoj evidenciji knjigovodstveno evidentirati potencijalne obaveze po osnovu sudskih presuda i druge događaje koji nemaju direktni uticaj na sredstva i izvore sredstava.	8.

* nerealizovane preporuke iz prethodnog perioda (20)



III. KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetima u FBiH;
 - Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH;
- Budžet Općine Bugojno za 2022. godinu;
- Odluka o izvršenju Budžeta Općine Bugojno za 2022. godinu;
- Zakon o principima lokalne samouprave u FBiH;
- Statut Općine Bugojno;
- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
- Zakon o trezoru u FBiH;
- Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o državnoj službi u FBiH;
- Zakon o namještenicima u organima državne službe u FBiH;
- Zakon o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o radu;
- Privremena odluka o utvrđivanju platnih razreda i koeficijenata za plaće nosilaca funkcija, državnih službenika i namještenika;
- Zakon o komunalnim djelatnostima Srednjobosanskog kantona;
- Zakon o javnim nabavkama;
- kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.



IV. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Općina Bugojno (u daljnjem tekstu: Općina) je jedinica lokalne samouprave u sastavu Srednjobosanskog kantona, uspostavljena Zakonom o principima lokalne samouprave u FBiH.² Njene nadležnosti utvrđene su Ustavom FBiH, Ustavom Kantona, spomenutim Zakonom i Statutom.

Obavlja poslove kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a naročito: 1) osiguranje i zaštita ljudskih prava i osnovnih sloboda; 2) donošenje budžeta; 3) donošenje programa i planova razvoja Općine; 4) utvrđivanje i provođenje politike uređenja prostora i zaštite čovjekove okoline; 5) donošenje prostornih, urbanističkih i provedbenih planova; 6) utvrđivanje i provođenje stambene politike; 7) utvrđivanje i vođenje politike raspolaganja, korištenja i upravljanja građevinskim zemljištem; 8) upravljanje i raspolaganje imovinom; 9) upravljanje, finansiranje i unapređenje djelatnosti i objekata lokalne komunalne infrastrukture (vodosnabdijevanje, prikupljanje i odlaganje čvrstog otpada, javna čistoća, lokalna groblja, lokalni putevi i mostovi, ulična rasvjeta, javna parkirališta, parkovi); 10) donošenje propisa o porezima, naknadama, doprinosima i taksama iz nadležnosti; 11) odlučivanje o zaduženju; 12) lokalni javni prevoz; 13) predškolsko i osnovno obrazovanje; 14) kultura i sport, kao i druge poslove od lokalnog značaja, koji nisu isključeni iz nadležnosti, niti su dodijeljeni u nadležnost nekog drugog nivoa vlasti.

Javna preduzeća i ustanove čiji je osnivač Općina su: Javna ustanova Kulturno sportski centar Bugojno, Javna ustanova Centar za socijalni rad Bugojno, Javna ustanova za predškolsko vaspitanje i obrazovanje Bugojno, Javna ustanova Dom zdravlja Bugojno, Javna ustanova Apoteka Bugojno, Javno preduzeće Radio televizija Bugojno d.o.o. Bugojno, JKP Vodovod i kanalizacija d.o.o. Bugojno, JKUP Čistoća d.o.o. Bugojno i JP za stambeno – komunalne djelatnosti i lokalne puteve d.o.o. Bugojno.

Organi Općine su Općinsko vijeće (u daljnjem tekstu: Vijeće) i načelnik. Vijeće je organ odlučivanja i predstavnički organ građana i ima 25 vijećnika. Načelnik je izvršni organ Općine, koji je predstavlja i zastupa, donosi akte iz svoje nadležnosti, predlaže odluke i druge akte Vijeću. Vijećnici i načelnik biraju se na mandat od četiri godine neposredno na izborima, u skladu s Izbornim zakonom BiH. Predsjedavajući Vijeća je Miroslav Zelić.

Poslovi iz nadležnosti Općine obavljaju se putem: Stručne službe općinskog vijeća i općinskog načelnika, Službe za civilnu zaštitu, Službe za privredu društvene djelatnosti i opću upravu, Službe za stambeno-komunalne poslove, obnovu i razvoj i mjesne zajednice, Službe za urbanizam, građenje, geodetsko-katastarske i imovinsko pravne poslove i Službe za finansije i inspekcijски nadzor.

Pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji u Općini su sistematizovana radna mjesta za 109 zaposlenika, a na 31. 12. 2022. godine zaposleno je bilo 82 izvršioaca.

Načelnik Općine je Hasan Ajkunić, izabran na lokalnim izborima 2020. godine, kojem je ovo peti uzastopni mandat nakon što je prvi put izabran na lokalnim izborima 2004. godine.

Sjedište Općine je u ulici 307. Motorizovane brigade br. 92.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Općine za 2022. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja budžeta. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

² „Sl. novine FBiH“, br 49/06 i 51/09



Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima, s prekidima u periodu od januara do jula 2023. godine.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljnjem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je finansijsku reviziju Općine za 2014. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao mišljenje s rezervom o finansijskim izvještajima. U Izvještaju su date preporuke s ciljem otklanjanja uočenih propusta i nedostataka.

Uvidom u preduzete aktivnosti i analizom realizacije datih preporuka utvrdili smo sljedeće:

Realizovane preporuke	
1.	Raskinut je ugovor o obročnom plaćanju obračunatih naknada za dodijeljeno zemljište, naknade za uređenje (komunalije) i naknade za pogodnost (renta) sa Sabahudinom Dautbegovićem i Zekirom Beganovićem.
2.	Vijeće je donijelo novu Odluku o privremenom korištenju javnih površina na području općine Bugojno.
3.	Služba za urbanizam, građenje, geodetsko katastarske i imovinskopravne poslove u postupku izdavanja urbanističke saglasnosti za zauzimanja javnih površina u cilju postavljanja ljetnih bašti ispred ugostiteljskih objekata prethodno izdaje rješenje o visini komunalne takse.
4.	Donesen je Pravilnik o korištenju mobilnih telefona u službene svrhe, kojim je utvrđen iznos za priznavanje troškova mobilnih telefona, kao i način praćenja troškova za fiksne telefone.
5.	U 2022. godini angažovano je samo jedno lice po osnovu ugovora o djelu, a prije isplate naknade utvrđeno da je izvršena ugovorena obaveza.
6.	Transfer za stipendije planiran je i evidentiran u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Konkurs je proveden i ugovori su zaključeni u toku školske godine, a isplata je izvršena u godini za koju su sredstva odobrena.
7.	Namjenski prihodi koji nisu iskorišteni u prethodnoj godini preneseni su u budžet tekuće budžetske godine.
8.	Tenderska dokumentacija pored ostalih neophodnih informacija sadrži i količinsku specifikaciju roba, usluga i radova koji se nabavljaju.
Djelimično realizovane preporuke	
1.	Prijem zaposlenika vrši se na sistematizovana radna mjesta, ali i dalje unutrašnja organizacija Općine nije usklađena sa odredbama Zakona o organizaciji organa uprave u FBiH.
2.	Doneseni su određeni interni akti kao što su Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama, procedure za korištenje službenih mobitela, Pravilnik o nabavkama roba, pružanju usluga i ustupanju radova i sl., ali nisu donesene mape procesa niti drugi akti važni za određena područja rada kao npr. Odluka o komunalnoj djelatnostima, Pravilnik o plaćama, naknadama plaća i drugim materijalnim pravima uposlenih, Pravilnik o reprezentaciji i poklonima i drugi.
3.	Plaćanje tekućih obaveza vrši se redovno, međutim dio obaveza (uglavnom transferi) iz ranijih perioda nije plaćen.



4.	Preostali dug po osnovu naknada za uređenje građevinskog zemljišta i naknade za pogodnost za građenje spratnog stambenog objekta u predmetu Kemal Duraković i Smail Gufurović je utužen, a 2018. godine Općinski sud u Bugojno je donio sudsku presudu kojom je naložena naplata neizmirenih obaveza, ali nije prezentirana dokumentacija koja potvrđuje da je potraživanje naplaćeno.
5.	Raskinuti su ugovori sa Anom Lozančić („Caffe Amadeus“) i Mehridom Vrbanom koji se odnose na zakup javnih površina. Sa „Udruženjem žena Đerđef“ ugovor je produžen. Potraživanja su evidentirana na sumnjivim i spornim, izuzev dijela potraživanja od Ane Lozančić čije je izvršenje u toku po sudskoj presudi. Nije prezentirana dokumentacija koja potvrđuje da su poduzimane aktivnosti u vezi sa objektima na zakupljenim površinama.
6.	Gorivo se toči samo u službena vozila Općine, putni nalozi PN4 se zaključuju na kraju mjeseca, ali se ne popunjavaju u cijelosti jer ne sadrže relacije kretanja i potpis osobe koja je upravljala vozilom.
7.	Stipendije su isplaćene u broju u kojem su i odobrene, u skladu sa konačnom rang listom na koju je saglasnost dalo Vijeće, ali Lista dobitnika stipendije niti Informacija o dodjeli stipendija nije potpisana od svih članova komisije nego ju je potpisao samo predsjednik komisije.
8.	Javna preduzeća kojima je Općina povjerala vršenje javna ovlaštenja dostavile su izvještaje o utrošku doznačenih sredstava za 2022. godinu, ali ne u rokovima utvrđenim Odlukom o izvršavanju Budžeta Općine za 2022. godinu. Međutim izvještaji o radu javnih preduzeća za 2021. i ranije godine nisu razmatrani na sjednicama Vijeća.
9.	Odlukom o izvršavanju Budžeta utvrđeno je da će nadležne službe donijeti interne akte kojima će se na jasan i precizan način propisati ko će i na koji način vršiti nadzor nad namjenskim trošenjem sredstava i izvještavanje o izvršenom nadzoru, ali ih nadležne službe nisu sačinile.
10.	Pravilnikom o javnim nabavkama utvrđena je procedura provođenja javnih nabavki, ali Plan nabavki stalnih sredstava nije donesen.
<i>Nerealizovane preporuke</i>	
1.	Program rada načelnika i Program rada Općinskog vijeća Bugojno donositi za svaku godinu, a praćenje provođenja programa vršiti u okviru izvještaja o aktivnostima općinskog načelnika svake godine, najkasnije do 31. marta tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu, u skladu sa odredbama člana 45. Statuta i člana 53. Poslovnika o radu Općinskog vijeća.
2.	Potrebno je preispitati odredbe Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Stručne službe Općinskog vijeća i općinskog načelnika u dijelu koji se odnosi na rukovođenje i obavljanje zajedničkih poslova (radni odnosi, javne nabavke, vozni park, održavanje...).
3.	Potrebno je da Općina sačinjava godišnje i tromjesečne planove novčanih tokova za izvršenje Budžeta Općine u skladu sa članovima 52. i 53. Zakona o budžetima u FBiH i članovima 5. i 6. Zakona o trezoru u FBiH.
4.	Potrebno je donijeti kriterije za dodjelu sredstava iz tekuće rezerve Budžeta Općine Bugojno.
5.	U potpunosti implementirati odredbe Zakona o trezoru u FBiH u dijelu uvođenja trezorskog poslovanja i donošenja predviđenih podzakonskih akata (pravilnika).
6.	Ukoliko se u toku budžetske godine zbog nastanka novih obaveza za budžet ili promjena privrednih kretanja povećaju rashodi i/ili izdaci, odnosno smanje prihodi i/ili primici budžeta potrebno je provesti mjere za uravnoteženje budžeta, a ukoliko se ne može uravnotežiti tada izvršiti izmjene i dopune budžeta, kako je to propisano članovima 36. i 37. Zakona o budžetima u FBiH.



7.	Ugovore o obročnom plaćanju naknada zaključivati uz dosljedno poštivanje odredbi Odluke o izmjeni Odluke o građevinskom zemljištu koju je Vijeće donijelo 13. 07. 2005. godine i zakonskih propisa koji regulišu izdavanje urbanističkih saglasnosti i odobrenja za građenje, a naročito u dijelu koji se odnosi na predavanje bezuslovnih bankarskih garancija kao mjere osiguranja plaćanja.
8.	Poduzeti sve zakonske mjere i aktivnosti u cilju naplate i evidentiranja svih neplaćenih potraživanja po osnovu naknade za uređenje građevinskog zemljišta i naknade za pogodnost (rentu) u knjigovodstvene evidencije Općine.
9.	Imajući u vidu da se u dugim sudskim postupcima u veoma malom procentu naplaćuju općinski prihodi po osnovu zakupa javnih površina, poslovnog prostora i gradskog građevinskog zemljišta poduzeti sistemske mjere u cilju prevazilaženja navedenog problema i povećanja naplate prihoda (analiza i poboljšanje postojećih propisa).
10.	Potrebno je donijeti internu proceduru kojom će se propisati na koji način se vrši saradnja između nadležnih općinskih službi i Općinskog pravobranilaštva u cilju pravovremenog, istinitog i tačnog informisanja i poduzimanja adekvatnih aktivnosti u zavisnosti od konstatovanih problema.
11.	Uskladiti Odluku o komunalnoj naknadi sa Zakonom o komunalnoj djelatnosti i osigurati da se prihodi od općinskih komunalnih naknada uplaćuju na depozitni račun Općine i raspoređuju Budžetom Općine Bugojno, u skladu sa zakonskim propisima.
12.	Potrebno je osigurati dosljednu primjenu Pravilnika o naplati neporeznih prihoda Općine u dijelu koji se odnosi na uspostavljanje baze podataka i izvještavanje prema Vijeću.
13.	Potrebno je da Općinsko vijeće u što kraćem roku donese Pravilnik o plaćama i naknadama plaće, kojim će utvrditi koeficijente za obračun plaće za općinskog načelnika, državne službenike i namještenike u Općinskom organu državne službe i Stručnoj službi Općinskog vijeća i općinskog načelnika, a u skladu sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti Federacije BiH.
14.	Priznavanje rashoda i izdataka vršiti u obračunskom periodu u kojem je obaveza za plaćanje i nastala u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH.
15.	Isplatu vijećničkih paušala vršiti samo za mjesec u kojima je prethodno održana sjednica Općinskog vijeća, te preispitati opravdanost isplate naknada sekretara Općinskog vijeća i općinskog načelnika i predsjedavajućem Općinskog vijeća, obzirom da isti svoju funkciju obavljaju profesionalno.
16.	Izvršavanje rashoda vršiti u skladu sa planiranim sredstvima na poziciji, a u skladu sa 57. Zakonom o budžetima u FBiH i Odlukom o izvršavanju Budžeta Općine Bugojno.
17.	Donijeti internu proceduru kojom će se obuhvatiti svi subjekti za finansiranje projekata (javna preduzeća, javne ustanove i organizacije civilnog društva/nevladine organizacije, istom utvrditi minimalne i maksimalne iznose finansiranja ali i raspone finansiranja unutar donje i gornje granice finansiranja a na bazi osvojenih bodova.
18.	Zaključiti ugovor o finansiranju sa Sportskim savezom Općine Bugojno kojim će se utvrditi iznos finansiranja, način realizacije, kao i izvještavanje o utrošku sredstava, u cilju namjenskog utroška istih.
19.	Donijeti procedure kojim će se utvrditi kriteriji i postupak ostvarivanja prava na priznavanje troškova odbrane magistarskih radova i doktorskih disertacija.
20.	Sa krajnjim korisnicima tekućih transfera zaključivati ugovore o finansiranju kojim će se regulisati međusobna prava i obaveze kao i obaveza izvještavanja o namjenskom utrošku sredstava.



21.	Potrebno je utvrditi kriterije za raspodjelu sredstava transfera nevladinim organizacijama na način da se svaki utvrđeni i bodovani kriterij može dokazati tačno propisanom dokumentacijom, u cilju izbjegavanja subjektivne procjene i transparentnog trošenja budžetskih sredstava.
22.	Odlukom o izvršavanju Budžeta Općine Bugojno propisati način raspodjele sredstava političkim partijama.
23.	Poduzeti sve zakonske mjere i aktivnosti kako bi korisnici subvencija u propisanim rokovima dostavljali izvještaje o namjenskom utrošku doznačenih sredstava iz Budžeta Općine Bugojno.
24.	Potrebno je donijeti dinamički plan ulaganja budžetskih sredstava za realizaciju kapitalnih projekata, u kojem će se precizno definisati krajnji korisnici ili lokacije, vrsta potrebnih radova, roba ili usluga, kao i planirani iznos sredstava.
25.	Kapitalne transfere izvršavati na osnovu potpisanih ugovora kojima će se decidno navesti prava i obaveze ugovorenih strana, praćenje namjenskog utroška od strane nadležne službe, izvještavanje i nadzor.
26.	Osigurati praćenje i realizaciju kapitalnih projekata u skladu sa odobrenim Budžetom Općine, a nezavršene radove po osnovu potpisanih ugovora u toku planirati za realizaciju u narednom periodu, u cilju planskog i sistematičnog izvršavanja budžeta Općine.
27.	Rashode i izdatke iskazivati u obračunskom periodu kada je obaveza za plaćanje i nastala, u skladu sa modificiranim principom nastanka poslovnog događaja, odnosno prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.
28.	Potrebno je donijeti Procedure (interni akt) kojim će se na jasan i precizan način propisati ko će i na koji način obavljati poslove praćenja, izvještavanja krajnjih korisnika i nadzora nad namjenskim utroškom doznačenih sredstava krajnjim korisnicima po osnovu tekućih i kapitalnih transfera, sačinjavati Zbirni izvještaj, kao i odgovornosti zaduženih osoba.
29.	Godišnji popis imovine i obaveza nije izvršen uz dosljedno poštivanje Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, u dijelu utvrđivanja stvarnog stanja i starosne strukture potraživanja, te usklađivanja stvarnog i knjigovodstvenog stanja. Popisom nije utvrđen manjak koji bi zahtijevao nadoknadu štete od odgovornih osoba.
30.	Potrebno je izvršiti analizu i uvid u realizaciju potpisanog Ugovora sa preduzećem Komotin d.o.o. Jajce, te u skladu sa konstatovanim poduzeti adekvatne mjere i aktivnosti, u skladu sa zakonskim propisima, a naročito u dijelu koji se odnosi upis prava korištenja izgrađenog mosta i ovjeravanje dodatnih radova mimo potpisanog ugovora.
31.	Osigurati realizaciju svih potpisanih ugovora u skladu sa odredbama kojima se definišu prava i obaveze ugovorenih strana, a naročito u dijelu koji se odnosi na poštivanje utvrđenih rokova i naplatu penala.
32.	Potrebno je izvršiti usklađivanje knjigovodstvenog stanja kratkoročnih plasmana sa stvarnim stanjem u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.
Preporuke za koje nije izvršena ocjena postupanja	
1	Uspostaviti funkciju interne revizije u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH u cilju praćenja i ocjenjivanja sistema internih kontrola. Ocjena postupanja po ovoj preporuci nije izvršena jer u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i pratećim pravilnikom koji su na snazi, Općina nije u obavezi uspostaviti jedinicu za internu reviziju.



2.	Potrebno je preispitati postojeće kriterije za raspodjelu sredstava transfera za kulturu na način da se svaki utvrđeni i bodovani kriterij može dokazati tačno propisanom dokumentacijom, u cilju izbjegavanja subjektivne procjene i transparentnog trošenja budžetskih sredstava. Ocjena postupanja nije izvršena, jer raspodjela transfera za kulturu u 2022. godini nije izvršena na osnovu tada utvrđenih kriterija.
3.	U narednom periodu osigurati da Zapisnici komisije na vrednovanju projekata sadrže popratnu dokumentaciju (Tabele za evaluaciju svih članova komisije), a koje su osnov za sačinjavanje konačne rang liste projekata koja se prosljeđuje općinskom načelniku na odobravanje. Ocjena postupanja nije vršena, jer je u 2022. godini raspodjela transfera neprofitnim organizacijama izvršena korisnicima utvrđenim Budžetom ili na osnovu zahtjeva.
4.	Osigurati nadzor nad namjenskim trošenjem doznačenih sredstava po projektima, vršiti analizu narativnih i finansijskih izvještaja, konstatovati eventualne nepravilnosti i sačinjavati Izvještaj o utrošku sredstava za fiskalnu godinu, te isti dostavljati Općinskom vijeću na razmatranje. Ocjena postupanja po ovoj preporuci nije izvršena jer sredstva doznačena po projektima na koje se preporuka odnosila, u revidiranoj godini nisu bila predmet revizije uvažavajući utvrđenu materijalnost.
5.	Potrebno je da se Općinsko vijeće preispita ranije doneseno Rješenje o imenovanju vršioca dužnosti direktora JP „Veterinarska stanica“ Bugojno od 30. 9. 2013. godine, te u skladu sa konstatovanim poduzme adekvatne mjere. Nije vršeno ocjenjivanje postupanja po datoj preporuci, jer je ovo javno preduzeće u prethodnom periodu privatizirano.
6.	Korištenje sredstava po osnovu Ugovora o overdraft kreditu knjižiti kao kratkoročno kreditno zaduženje, a novčana sredstva iskazivati u stvarnom iznosu. Ocjena postupanja po ovoj preporuci nije izvršena jer u 2022. godini nisu korištena kreditna sredstva odobrena zaključenim Ugovorom o overdraft kreditu.

Nakon izvršene revizije za 2022. godinu date su ukupno 33 preporuke, od čega je 13 novih i 20 preporuka koje su već date u Izvještaju o finansijskoj reviziji za 2014. godinu (31 nerealizovana i deset djelimično realizovanih).³

Postupanje po Pismu menadžmentu

U toku obavljanja prethodne revizije konstatovali smo da postoje određene slabosti sistema internih kontrola, koje mogu uticati na finansijske izvještaje i pravilnost poslovanja. Putem pisma menadžmentu koje je dostavljeno nakon obavljene prethodne revizije obavijestili smo o slabostima i dali odgovarajuće preporuke, kako bi se poduzele aktivnosti s ciljem njihovog otklanjanja prije sačinjavanja godišnjih finansijskih izvještaja za 2022. godinu, i kako se one ne bi ponovile u izvještaju o finansijskoj reviziji za 2022. godinu.

U pismu menadžmentu dato je devet preporuka, od kojih je pet djelimično implementirano do dana sačinjavanja izvještaja o finansijskoj reviziji, a četiri nisu, te će se sve ponoviti u Izvještaju.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Cilj sistema internih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da Općina u poslovanju upravlja javnim sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da interne kontrole funkcionišu u skladu s važećom regulativom.

³ Određen broj preporuka iz prethodnog izvještaja koje su ocjenjene kao djelimično realizovane ili nerealizovane su objedinjene i prilagođene dok jedna preporuka koja je ocjenjena kao nerealizovana nije ponovljena a koja se odnosi na utvrđivanje kriterija za dodjelu sredstava iz tekuće rezerve jer je pravilnik kojim se utvrđuje kriteriji donesen u 2023. godini.



Finansijsko upravljanje i kontrola

Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH⁴ i Pravilnik o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH⁵ nalažu uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola na osnovu COSO modela.

Finansijsko upravljanje i kontrola je sveobuhvatan sistem internih kontrola koji uspostavljaju i za koji su odgovorni rukovodioci korisnika javnih sredstava, a kojim se upravljajući rizicima osigurava razumno uvjerenje da će se u ostvarivanju ciljeva budžetska i druga sredstva koristiti pravilno, ekonomično, efikasno i efektivno. Sistem internih kontrola uspostavlja se donošenjem internih propisa i akata, u skladu s važećom regulativom.

Rukovodioci budžetskih korisnika odgovorni su za uspostavljanje funkcionalnog sistema interne kontrole, u skladu s propisima koji to regulišu, kao i za uspostavljanje, razvoj i implementaciju odgovarajućeg, efikasnog, efektivnog i ekonomičnog finansijskog upravljanja i kontrola u instituciji. Odgovorni su da ciljeve korisnika javnih sredstava ostvaruju upravljanjem tim sredstvima na zakonit, ekonomičan, efikasan i efektivan način.

Faktor koji najviše utiče na funkcionalnost sistema internih kontrola je povoljno **kontrolno okruženje**, koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacionu strukturu, način rukovođenja i poštovanje postojećih zakonskih propisa.

Odluka o općinskoj upravi koja je na snazi, donesena je u novembru 2006. godine i njom se, između ostalog, uređuje organizacija jedinstvenog općinskog organa uprave Općine. Odlukom je utvrđeno da jedinstveni općinski organ uprave čine: Općinski načelnik i četiri službe. Služba za civilnu zaštitu utvrđena je kao posebna općinska služba, a Stručna služba Vijeća kao služba za obavljanje stručnih, tehničkih i pratećih poslova. **Za ove službe Odlukom nije navedeno da su dio jedinstvenog općinskog organa uprave.**

Slijedom navedenog, donesena su tri pravilnika o unutrašnjoj organizaciji. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Jedinstvenog općinskog organa uprave utvrđena je unutrašnja organizacija, djelokrug rada službi za upravu, sistematizacija radnih mjesta s opisom radnih mjesta i propisanim uslovima za obavljanje poslova, kao i druga pitanja od značaja za organizaciju i rad. Unutrašnja organizacija Službe za civilnu zaštitu i Stručne službe Općinskog vijeća i Općinskog načelnika uređene su posebnim pravilnicima.

Članom 49. Zakona o organizaciji organa uprave u FBiH⁶ utvrđeno je da se općinske službe mogu osnovati u okviru jedinstvenog općinskog organa uprave. Također, Zakonom o principima lokalne samouprave u FBiH, utvrđeno je da jedinica lokalne samouprave ima svojstvo pravnog lica, a Općina je i porezno registrovana kao pravno lice i dodijeljen joj je glavni identifikacijski broj. **S obzirom na to da je Odlukom o općinskoj upravi iz 2006. godine utvrđeno da dvije općinske službe nisu dio jedinstvenog organa uprave, konstatujemo da ona nije usaglašena sa odredbama Zakona o organizaciji uprave u FBiH.**

Unutar Stručne službe Općinskog vijeća i općinskog načelnika organizovan Odsjek za zajedničke poslove kojem su između ostalog u nadležnosti radni odnosi, poslovi javnih nabavki, održavanje voznog parka i drugi. Radno mjesto sekretara Općinskog vijeća i općinskog načelnika je upražnjeno. Postojećim načinom organizovanja, poslovi u nadležnosti Stručne službe Općinskog vijeća i općinskog načelnika, obavljaju se bez neposrednog rukovodioca koji organizuje i usmjerava njegov rad. **Zbog navedenog ne možemo potvrditi da je unutrašnja organizacija jedinstvenog organa uprave uspostavljena u skladu sa Zakonom o organizaciji organa uprave u FBiH, niti da je organizaciona struktura adekvatno uspostavljena.**

⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 38/16

⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 6/17

⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 35/05



Vijeće je 2014. godine donijelo Zaključak o uvođenju trezorskog poslovanja i Odluku o uspostavi Registra budžetskih korisnika. Služba za finansije i inspekcijski nadzor je sačinila set internih akata u cilju uvođenja trezorskog poslovanja i pripremila Informaciju o uvođenju trezorskog poslovanja koju je Vijeće razmatralo. Druge aktivnosti u narednom periodu nisu poduzimane, a u međuvremenu donesen je i novi Zakon o trezoru u FBiH.⁷ U skladu s odredbama ovog Zakona, Općina je bila u obavezi uspostaviti trezorsko poslovanje do aprila 2017. godine. **Međutim, u Općini još uvijek nije uspostavljeno trezorsko poslovanje, niti je uspostavljen Registar budžetskih korisnika u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH⁸ i Pravilnika o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika Budžeta u FBiH.⁹**

Općina nije poduzela aktivnosti na uspostavljanju sistema internih kontrola prema COSO modelu, kako to nalažu odredbe Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnika o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH. Nije imenovan koordinator za finansijsko upravljanje i kontrolu.

Utvdili smo da se ne vrši identifikovanje i ocjena rizika, zbog čega ni njihovo kontinuirano praćenje, a nije uspostavljen ni registar rizika. Shodno tome, nisu uspostavljene odgovarajuće kontrole i mjere koje mogu umanjiti rizike, nisu sačinjene ni mape procesa, niti su donesene pisane politike i procedure kojima se uređuju određeni procesi.

Pravilnikom o naplati neporeznih prihoda¹⁰ uređeni su interni kontrolni postupci u oblasti neporeznih prihoda. Usljed izmjene zakonskih propisa potrebno ga je ažurirati. Utvdili smo da odredbe Pravilnika nisu u primjeni, što ima za posljedicu pogrešna iskazivanja potraživanja i ostvarivanje prihoda.

Kontrolne aktivnosti zasnivaju se su na pisanim pravilima i principima, postupcima i drugim mjerama koje se uspostavljaju radi ostvarenja ciljeva korisnika javnih sredstava smanjenjem rizika na prihvatljiv nivo. Odluka o preuzimanju računovodstvenih politika za federalne budžetske korisnike donesena je u januaru 2023. godine, a Odluka o radnom vremenu usklađena sa Zakonom o radu u februaru 2023. godine. Odluka o komunalnim djelatnostima nije usklađena sa Zakonom o komunalnim djelatnostima i Zakonom o trezoru u FBiH. Interni akti koji su u primjeni nisu ažurirani sa propisima koji su na snazi, a značajan dio procesa nije regulisan internim aktima kojima se detaljnije uređuju postupci, definišu nadležnosti i odgovornosti. Ovo ima za posljedicu da zaposleni nisu upoznati sa svim svojim odgovornostima i obavezama. U 2023. godini poduzete su aktivnosti na donošenju pravilnika kojima se uređuje raspodjela tekućih transfera kao i tekuće rezerve.

U skladu sa Zakonom o principima lokalne samouprave u FBiH u nadležnosti načelnika je, između ostalog, da predlaže odluke i druge opće akte Vijeću, izvršava Budžet i da osigura primjenu odluka i drugih akata Vijeća. Međutim, Vijeće određene akte nije razmatralo i usvajalo duži period, iako su u ranijem periodu bili pripremljeni (npr. Odluka o komunalnim djelatnostima) i dostavljeni Vijeću na razmatranje. Vijeće nije utvrdilo ni koeficijente za obračun plaća, kako je to propisano Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH¹¹, niti je razmatralo izvještaje o radu javnih preduzeća i ustanova. U 2022. godini održane su samo tri sjednice Vijeća.

Informacije i komunikacije ne funkcionišu u okviru Općine. Kao primjer navodimo donošenje Odluke o izmjenama i dopunama budžeta Općine bez sudjelovanja Službe za finansije i inspekcijski nadzor. Nedostatak informacija i komunikacija uočen je i kod klasifikacije primitaka od prodaje zemljišta, provođenja odluka Vijeća i evidentiranja potraživanja, kod kolanja finansijske dokumentacije i dostavljanja dokumentacije na knjiženje sa zakašnjenjem, izvršavanja Budžeta, informacija o datim predmetima na utuženje, statusu izvršenja sudskih presuda i drugim slučajevima.

Praćenje i procjena sistema internih kontrola nije vršena i nisu utvrđene mjere za razvoj sistema.

⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 26/16, 3/20

⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19 i 25a/22

⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 30/14

¹⁰ „Sl. novine Općine Bugojno“, br. 2/08

¹¹ „Sl. novine FBiH“, br 45/10, 111/12, 20/17 i 22/19 - odluka Ustavnog Suda



Naši nalazi ukazuju na to da sistem internih kontrola nije uspostavljen, budući da su konstatovani propusti kod donošenja izmjena i dopuna budžeta, planiranja pojedinih rashoda i izdatka, evidentiranja potraživanja, naplate javnih prihoda, popunjavanja putnih naloga i praćenja utroška goriva, kod provođenja javnih nabavki. Za ove nedostatke date su odgovarajuće preporuke u dijelovima izvještaja u kojima su šire obrazložene spomenute aktivnosti.

Dvije općinske službe uspostavljene su izvan jedinstvenog općinskog organa uprave, što nije u skladu sa Zakonom o organizaciji organa uprave u FBiH, zbog čega konstatujemo da nije uspostavljena odgovarajuća organizacija. Općina nije uspostavila trezorsko poslovanje u skladu sa odredbama Zakona o trezoru u FBiH, niti Registar budžetskih korisnika u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH. Koordinator za finansijsko upravljanje i kontrolu nije imenovan. Nisu sačinjene mape procesa, nisu donesene pisane politike i procedure kojima se uređuju pojedini procesi, ne vrši se identifikacija i procjena rizika, a informacije i komunikacije nisu na zadovoljavajućem nivou. Zbog navedenog u Općini nije uspostavljen sistem internih kontrola prema COSO modelu, na način propisan Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH.

Preporuke:

- **predložiti izmjenu Odluke o općinskoj upravi i službe osnovati u okviru jedinstvenog općinskog organa uprave, u skladu sa odredbama Zakona o principima lokalne samouprave u FBiH i Zakona o organizaciji organa uprave u FBiH;**
- **izvještaje o poslovanju javnih preduzeća i ustanova dostavljati Vijeću kako bi ih blagovremeno razmatralo;**
- **uspostaviti Registar budžetskih korisnika u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH i trezorsko poslovanje u skladu sa odredbama Zakona o trezoru;**
- **imenovati koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu, sačiniti mape procesa, uspostaviti registar rizika i kontinuirano vršiti identifikovanje i procjenu rizika, donijeti nedostajuće interne akte, a postojeće uskladiti sa propisima koji su na snazi, s ciljem uspostavljanja sistema internih kontrola, u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.**

Izjava o fiskalnoj odgovornosti sačinjena je i dostavljena Kantonalnom ministarstvu finansija. Predata je na obrascu 1A, iako su na upitnicima dati i negativni ili djelimično potvrdni odgovori, te je trebala biti popunjena na obrascu 1B. Izjava je data na osnovu popunjenih upitnika svih pomoćnika načelnika koji nisu objedinjeni u jedan upitnik. Samo su pojedine službe fotokopirale dokumente koji su uloženi u Predmet o fiskalnoj odgovornosti, kako je to propisano članom 6. navedenog Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.¹²

Zbog navedenog Izjava o fiskalnoj odgovornosti nije sačinjena na način utvrđen članovima 3 i 6. Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.

Preporuka:

- **izjavu o fiskalnoj odgovornosti sačinjavati na način utvrđen Pravilnikom o obliku, sadržaju, načinu popunjavanja i predaji izjave o fiskalnoj odgovornosti.**

Interna revizija

U skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH¹³ i Pravilnikom o kriterijima za uspostavu jedinice za internu reviziju u javnom sektoru u Federaciji BiH,¹⁴ Općina nije u obavezi uspostaviti jedinicu za internu reviziju.

¹² „Sl. novine FBiH“, br. 34/14

¹³ „Sl. novine FBiH“, br. 47/08 i 101/16

¹⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 49/20



Zajednička jedinica za internu reviziju, uspostavljena pri kantonalnom Ministarstvu finansija, nadležna je za obavljanje interne reviziju u Općini. U decembru 2022. godine obavljena je revizija uspostavljanja funkcionalnog sistema internih kontrola u osnovnim procesima Općine uglavnom za period 2021. godine i dijelom u 2022. godini. U izvještaju je data 21 preporuka a prezentirana je dokumentacija koja potvrđuje da su započete određene aktivnosti.

Prevenција korupcije

Odluku o imenovanju radne grupe za izradu Plana integriteta Općine načelnik je donio 5. 11. 2022. godine. Po okončanju aktivnosti na njegovoj izradi, Plan integriteta Općine, načelnik je usvojio Odlukom od 31. 3. 2023. godine. Za praćenje i realizaciju mjera iz Plana integriteta zadužen je pomoćnik načelnika u Službi za privredu, društvene djelatnosti i opću upravu, koji je imenovan i za kontakt osobu u institucijama Srednjobosanskog kantona za prevenciju korupcije.

5. PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE

5.1 Izrada i donošenje budžeta

Budžet Općine za 2022. godinu (u daljem tekstu: Budžet) i Odluku o izvršenju Budžeta Općine Bugojno za 2022. godinu (u daljem tekstu: Odluka o izvršenju Budžeta) Vijeće je usvojilo 29. 12. 2021. godine u iznosu od 10.520.000 KM. Izmjenama i dopunama od 12. 4. 2022. godine Budžet je uvećan na 10.686.000 KM, a izvršene su i izmjene i dopune Odluke o izvršavanju Budžeta Općine za 2022. godinu.

Izmjenama i dopunama Budžeta, planirani su prihodi od poreza u iznosu od 6.680.000 KM, neporezni prihodi od 2.001.000 KM, primljeni tekući transferi od 1.339.000 KM, kapitalni transferi od 400.000 KM i primici od 266.000 KM.

Strukturu planiranih rashoda čine: izdaci za plaće i naknade troškova zaposlenih i doprinosi poslodavaca (2.699.500 KM), kapitalni izdaci i transferi (2.223.000 KM), izdaci za materijal i usluge (588.000 KM), tekući transferi (5.005.500 KM), izdaci za kamate (10.000 KM), tekuća rezerva (60.000 KM) te neraspoređeni višak prihoda koji će se koristiti za pokriće dijela deficita iz ranijih godina (100.000 KM).

Služba za finansije i inspekcijski nadzor sačinila je Instrukciju broj 1 o načinu i elementima izrade Dokumenta okvirnog budžeta (u daljnjem tekstu: DOB) za period 2022. – 2024. godine i Instrukciju broj 2 o načinu i elementima izrade zahtjeva načelnika i svih općinskih službi sa obrascima za izradu Prijedloga budžeta Općine za 2022. godinu. DOB je načelnik donio u junu 2021. godine, u zakonski utvrđenom roku. U skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH, pribavljano je mišljenje kantonalnog ministarstva finansija u vezi sa planiranim prihodima i primicima i primjenom fiskalnog pravila iz članka 43. ovog Zakona. Nakon usvajanja Nacrta Budžeta, provedena je javna rasprava.

Tokom godine, odlukama načelnika odobrene su četiri preraspodjele sredstava u Budžetu Općine.

Pri izradi i donošenju Budžeta nisu dosljedno primijenjene odredbe Zakona o budžetima u FBiH koje navodimo u nastavku:

- DOB za period 2022–2024. je objavljen na internet-stranici Općine, ali nije kao informacija dostavljen Vijeću, što nije u skladu sa članom 18. Zakona o budžetima u FBiH;
- Nacrt Budžeta i Budžet ne sadrže rashode i izdatke po izvorima finansiranja, kako je to predviđeno članom 26. Zakona o budžetima u FBiH. Plan izdataka za kapitalne investicije po godinama i po izvorima finansiranja nije sačinjen, a Budžetom za 2022. godinu granica ukupnih rashoda i izdataka za 2022. godinu utvrđena je u većem iznosu od iznosa utvrđenih DOB-om. Napominjemo da je Zakonom o budžetima u FBiH utvrđeno da se planom izdataka za kapitalne investicije, trebaju planirati rashodi i izdaci po godinama (za tekuću i sljedeće tri godine) i izvorima finansiranja, te da se usklađuje sa DOB-om;



- Nacrtom budžeta planirano je pokriće budžetskog deficita, ali ne u dovoljnom iznosu s obzirom na to da je neraspoređeni višak rashoda nad prihoda u 2021. godini iskazan u iznosu od 2.589.341 KM. U skladu sa članom 43. Zakona o budžetima FBiH ostvareni deficit iz prethodnih godina načelnik je dužan pokriti planiranjem sredstava u budžetu za pokriće ostvarenog deficita u narednih pet fiskalnih godina;
- planiranje pojedinih rashoda i izdataka Budžetom nije vršeno na odgovarajućoj poziciji u skladu s kontnim planom za budžetske korisnike, koji je sastavni dio Pravidnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH¹⁵, a kapitalni transferi nisu planirani u okviru rashoda nego u okviru kapitalnih izdataka što nije u skladu s Zakonom o budžetima u FBiH i navedenim Pravidnikom;
- Odlukom o izvršenju Budžetu koja se donosi uz Budžet nije detaljno uređen način izvršavanja rashoda i izdataka, s obzirom na to da nije uređena detaljna struktura tekućih i kapitalnih transfera i način njihove raspodjele. Zbog navedenog Odluka o izvršavanju Budžeta za 2022. godinu nije donesena na način propisan članom 7. Zakona o budžetima u FBiH;
- od dokumentacije u vezi sa izmjenama i dopunama Budžeta prezentirana je samo Odluka Vijeća o izmjenama i dopunama Budžeta Općine za 2022. godinu. U Izvještaju o izvršenju Budžeta navedeno je da Služba za finansije i inspekcijski nadzor nije bila uključena i upoznata s izmjenama i dopunama Budžeta. Zbog navedenog konstatujemo da izmjene i dopune Budžeta nisu izvršene po istom postupku koji se primjenjuje kod donošenja budžeta, što nije u skladu s članom 37. Zakona o budžetima u FBiH;
- nisu sačinjavani planovi novčanih tokova kojima se predviđa priliv i odliv sredstava na Jedinostveni račun trezora, koji su osnov za izvršenje Budžeta. Nisu se sačinjavali ni operativni planovi. Odbor za likvidnost nije imenovan. Navedeno nije u skladu s članovima 53. i 63. Zakona o budžetima u FBiH.

Ističemo da je Vijeće, zajedno sa izmjenama i dopunama Budžeta, donijelo Odluku o kreditnom zaduženju JKP Vodovod i kanalizaciju d.o.o. Bugojno kojom daje безусловnu garanciju za kreditno zaduženje u svrhu finansiranja tekućih obaveza ovog preduzeća u iznosu od 700.000 KM. **Odluka je donesena i objavljena u Službenim novinama Općine prije nego što je zaprimljeno mišljenje Federalnog ministarstva finansija. Ministarstvo je navelo da ne postoji pravni osnov za izdavanje garancije na kreditno zaduženje kojim se finansiraju tekuća sredstva, s obzirom na to da u skladu sa Zakonom o dugu, zaduživanju i garancijama u FBiH općine garancije mogu izdavati samo za finansiranje kapitalnih investicija. Nije nam prezentirana dokumentacija koja potvrđuje da je ova Odluka stavljena van snage.**

Godišnji i trogodišnji plan rada Općine nije sačinjen kako je to propisano Uredbom o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u FBiH.¹⁶ Ističemo da je obaveza sačinjavanja godišnjeg plana rada općinskog organa uprave utvrđena i Zakonom o principima lokalne samouprave u FBiH i Statutom Općine.

Dokument okvirnog budžeta za period 2022–2024. godine nije dostavljen Vijeću u vidu informacije. Rashodi i izdaci nisu Budžetom planirani po izvorima finansiranja, niti su u pojedinim slučajevima planirani na odgovarajućoj poziciji kontnog plana koji je dio Pravidnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Plan kapitalnih izdataka po godinama i izvorima finansiranja nije sačinjen, a pokriće budžetskog deficita nije planirano u dovoljnom iznosu. Nisu sačinjavani planovi novčanih tokova i operativni planovi. Izmijene i dopune Budžeta izvršene su bez sudjelovanja Službe za finansije i inspekcijski nadzor, te nisu izvršene po istoj proceduri kako se donosi i Budžet. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH.

¹⁵ Sl. novine FBiH", br. 60/14

¹⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 74/19 i 2/21

Preporuka:

- **rashode i izdatke Budžetom planirati po izvorima finansiranja i prema kontnom planu koji je dio Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH, sačinjavati planove kapitalnih izdataka, novčanih tokova i operativne planove, planirati pokriće budžetskog deficita, izmjene Budžeta vršiti u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, a Odlukom o izvršavanju Budžeta urediti detaljnu strukturu tekućih i kapitalnih transfera u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.**

5.2 Izvještavanje

Služba za finansije i inspekcijски nadzor sačinila je Izvještaj o izvršenju Budžeta za 2022. godinu, ali ga Vijeće nije razmatralo do okončanja revizije.

Kao što je prethodno navedeno, plan rada za 2022. godinu nije sačinjen, niti je načelnik podnio izvještaj Vijeću o ostvarivanju politike jedinice lokalne samouprave i svojim aktivnostima, što je obaveza utvrđena Zakonom o principima lokalne samouprave u FBiH i Statutom. Prezentirani su pojedinačni izvještaji općinskih službi o njihovom radu u 2022. godini.

Preporuka:

- **donositi program rada načelnika i sačinjavati izvještaj o ostvarivanju politike jedinice lokalne samouprave i svojim aktivnostima koji se podnosi Vijeću na usvajanja, u skladu s odredbama Zakona o principima lokalne samouprave u FBiH i Statutom Općine.**

6. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Općina je sačinila Godišnje finansijske izvještaje za 2022. godinu i dostavila ih nadležnim organima i institucijama u skladu s važećim propisima i u utvrđenom roku. Prvobitno sačinjen Izvještaj o novčanim tokovima je korigovan i ponovno dostavljen Ministarstvu finansija Srednjobosanskog kantona.

U Analizi iskaza, sačinjenoj uz godišnje računovodstvene izvještaje, obrazloženo je izvršenje budžeta u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.¹⁷

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2022. godine u kolonama koje se odnose na planirane pozicije, nisu uneseni podaci nakon izvršenih izmjena i dopuna budžeta, što nije u skladu s odredbama Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH. Naime, propisano je da se na planirane pozicije unose podaci iz posljednjeg budžeta, zvanično usvojenog od nadležne institucije, za godinu za koju se sačinjava izvještaj.

Preporuka:

- **godišnji izvještaj o izvršenju budžeta sačinjavati na način da se u kolonu koja se odnosi na planirane pozicije unose podaci iz posljednjeg usvojenog budžeta u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.**

6.1 GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

6.1.1 Prihodi i primici

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2022. godinu ukupno ostvareni prihodi iskazani su u iznosu od 10.354.527 KM. Strukturu prihoda čine: prihodi od poreza (7.800.826 KM), neporezni prihodi (2.023.717 KM), primljeni transferi (529.984 KM).

¹⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 69/14, 14/15, 4/16, 19/18 i 3/21



6.1.1.1 Prihodi od poreza

Prihodi od poreza iskazani su u iznosu od 7.800.826 KM. Najznačajniji su: prihodi od indirektnih poreza (4.754.932 KM), poreza na dohodak (1.933.668 KM) i poreza na imovinu (1.097.617 KM), koji se, prema Zakonu o pripadnosti javnih prihoda u FBiH, doznavaču na depozitni račun Općine.

6.1.1.2 Neporezni prihodi

Neporezni prihodi iskazani su u iznosu od 2.023.718 KM, a čine ih: naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga (1.975.552 KM), prihode od poduzetničke aktivnosti i imovine (47.963 KM) i novčane kazne (202 KM).

Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga najvećim dijelom se odnose na ostale budžetske naknade i takse (1.036.801 KM), naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima (478.436 KM), komunalne naknade i takse (272.981 KM) i administrativne takse (156.072 KM).

U okviru ostalih budžetskih naknada i taksu najveći dio odnosi se na općinske naknade za zemljište i izgradnju (991.187 KM). Strukturu iskazanog iznosa čine: naknada po osnovu prirodnih pogodnosti-renta (482.677 KM), naknada za uređenje građevinskog zemljišta (366.311 KM), naknada za dodijeljeno građevinsko zemljište (83.992 KM) i naknada po osnovu tehničkog pregleda građevina (58.207 KM). Ovi prihodi ostvaruju se u skladu sa Zakonom o građevinskom zemljištu¹⁸, Odlukom o građevinskom zemljištu¹⁹, Odlukom o utvrđivanju prosječne konačne građevinske cijene korisne stambene površine na području Općine²⁰ i Odlukom o vršenju tehničkog pregleda objekata i određivanja troškova tehničkog pregleda.²¹

U skladu sa odredbama Odluke o građevinskom zemljištu (u daljem tekstu: Odluka) visina naknade za uređenje građevinskog zemljišta i naknade za pogodnost (rente) utvrđuje se Rješenjem Službe za urbanizam, građenje, geodetsko-katastarske i imovinsko pravne poslove. U skladu s Odlukom, investitoru kojem se naknada za uređenje gradskog građevinskog utvrdi u iznosu većem od 50.000 KM data je mogućnost zaključenja ugovora o plaćanju na rate. Od utvrđenog iznosa naknade 30% obavezan je platiti prije zaključenja ugovora, a preostali iznos u šest jednakih mjesečnih rata. Na dan zaključivanja ugovora investitor je dužan predati bezuslovnu bankarsku garanciju likvidne banke plativu na prvi poziv. Utvrdili smo da je sa investitorima, pored naknade za uređenje gradskog građevinskog zemljišta, plaćanje na rate ugovarano i za naknadu za prirodne pogodnosti (rentu). Ugovori su zaključeni sa investitorima kojima je naknada za uređenje gradskog građevinskog utvrđena u iznosu manjem od 50.000 KM, i ne sadrže odredbe koje se odnose na obavezu dostavljanja bankarske garancije. Prema prezentiranim podacima nadležne službe, dospjeli dug investitora po osnovu zaključenih ugovora za plaćanje naknade za uređenje gradskog građevinskog zemljišta i naknade za prirodne pogodnosti (rente) na 31. 12. 2022. godine po ugovorima zaključenim u 2022. godini iznose 213.814 KM. **Shodno navedenom, ugovori nisu zaključeni u skladu sa odredbama Odluke.**

Ugovori o plaćanju na rate naknade za uređenje gradskog građevinskog zemljišta su se sa investitorima zaključivali i u slučajevima kada je naknada utvrđena u iznosima manjim od 50.000 KM, a investitori nisu predavali bezuslovnu bankarsku garanciju Općini. Ugovorima o plaćanju na rate, osim naknade za gradsko građevinsko zemljište, ugovoreno je i plaćanje naknade za prirodne pogodnosti (rentu), što nije u skladu sa Odlukom o građevinskom zemljištu. Rate ugovora nisu plaćane utvrđenom dinamikom, zbog čega su prihodi tekuće godine manje iskazani za 213.814 KM.

Preporuka:

- **ugovore o plaćanju naknada za uređenje gradskog građevinskog zemljišta na rate zaključivati u skladu s odredbama Odluke o građevinskom zemljištu, naročito u dijelu koji se odnosi na vrstu i iznos naknade te dostavljanja bankarske garancije.**

¹⁸ „Sl. novine FBiH“, br.25/03,16/04,67/05 i 94/18

¹⁹ „Sl. novine Općine Bugojno“, br. 3/04, 4/04, 3/05 i 2/20

²⁰ „Sl. novine Općine Bugojno“, br. 3/22

²¹ „Sl. novine Općine Bugojno“, br. 7/01 i 2/02

Naknada za dodijeljeno zemljište iskazana je u iznosu od 83.992 KM i odnosi se na uplate za prodano zemljište u vlasništvu Općine i zadržane kaucije kupaca koji su odustali od kupovine. Vijeće je, na prijedlog načelnika, donijelo Odluke o prodaji građevinskog zemljišta u vlasništvu Općine, a prodaja izvršena je putem javne licitacije shodno odredbama Pravilnika o postupku javnog konkursa za raspolaganje nekretninama u vlasništvu FBiH, kantona, općina i gradova.²² Prije prodaje, zatraženo je mišljenje Općinskog pravobranilaštva na odluke o prodaji. **Iz prezentiranih akata ne možemo potvrditi da je pravobranilac u potpunosti bio saglasan sa prodajom imovine i da je osigurano pozitivno mišljenje pravobranioaca prije prodaje.**

Primici po osnovu prodaje građevinskog zemljišta u vlasništvu Općine iskazani su na poziciji prihoda, a ne primitaka od prodaje stalnih sredstava, što nije u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor.²³

Preporuka:

- **prihode ostvarene prodajom stalnih sredstava iskazivati na odgovarajućoj poziciji kontnog plana u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor.**

Naknada za zauzimanje javnih površina iskazana u iznosu od 9.714 KM u okviru ostalih budžetskih naknada odnosi se na prihod ostvaren od naknada za korištenje javnih površina. Odlukom o privremenom korištenju javnih površina na području Općine Bugojno²⁴ uređeno je da se ova naknada naplaćuje za privremeno postavljanje kioska, samostalnih ugostiteljskih bašti, bašti uz ugostiteljske objekte, izložbenih stolova, rashladnih uređaja, za održavanje kulturnih manifestacija itd. Članom 7. Odluke utvrđeno je da se dodjela lokacija za postavljanje kioska, samostalnih ugostiteljskih bašti, slobodnostojećih reklamnih panoa, displeja i totema, telefonskih govornica, stubova za internetski priključak i antenskih stubova vrši putem javnog oglasa, dok bašte uz ugostiteljske objekte ne podliježu proceduri javnog oglašavanja. Dodjela lokacija za ove namjene vrši se na osnovu Plana korištenja javnih površina koje usvaja Vijeće na prijedlog načelnika. **Plan korištenja javnih površina nije donesen, a prema usmenom objašnjenju, rješenja kojima se nalaže naplata ove naknade sačinjavaju se isključivo po zahtjevima korisnika. Utuženi korisnici iz ranijeg perioda nisu izmirili obaveze, a nije prezentirana dokumentacija koja potvrđuje da su po raskidu ugovora uklonili objekte i javnu površinu vratili Općini u prvobitnom stanju kako je to naloženo u raskidu ugovora.**

Općina nije poduzela aktivnosti na implementaciji Odluke o privremenom korištenju javnih površina ni nakon tri godine od njenog donošenja, što za posljedicu ima veoma niske prihode od naknada za zauzimanje javnih površina. Navedeno nije u skladu sa članom 46. Zakona o budžetima u FBiH kojim je utvrđeno da su budžetski korisnici odgovorni za potpunu i blagovremenu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti i za njihovu uplatu u budžet.

U skladu sa odredbama Odluke o privremenom korištenju javnih površina na području općine, Zakona o komunalnim taksama²⁵ i Odlukom o tarifama komunalnih taksi na području općine,²⁶ nadležna općinska služba obveznicima nalaže uplatu naknade za korištenje dijela javne površine u cilju privremenog postavljanja ljetne bašte ispred poslovnog objekta i naknadu za komunalnu taksu prije izdavanja rješenja kojim se odobrava privremeno postavljanje ljetnih bašti. U rješenju nije jasno navedeno o kojoj vrsti komunalne takse se radi, a uplata se nalaže na račun Budžeta Srednjobosanskog kantona. Uvidom u uzorak rješenja, te nakon dostavljenog pojašnjenja utvrdili smo da se obračunata komunalna taksa odnosi na komunalnu taksu za zauzimanje pločnika i ostalih javnih površina ispred poslovnih prostorija. Međutim, nismo mogli potvrditi da je iznos naknade obračunat u skladu s odredbama Odluke o tarifama komunalnih taksi na području općine niti da je njeno nalaganje za uplatu na račun Budžeta Srednjobosanskog kantona u skladu sa Zakonom o komunalnim taksama.

²² „Sl. novine FBiH“, br.17/14

²³ „Sl. novine FBiH“, br. 58/16

²⁴ „Sl. novine Općine Bugojno“, br. 7/19

²⁵ „Sl. novine Srednjobosanskog kantona“, br.2/12, 5/14 i 2/18

²⁶ „Sl. novine Općine Bugojno“, br. 1/19



Preporuka:

- **donijeti plan korištenja javnih površina, osigurati implementaciju Odluke o privremenom korištenju javnih površina na području općine, preispitati osnov za nalaganje uplate komunalne takse na račun Budžeta Srednjobosanskog kantona i njen iznos u već izdatim rješenjima, te u skladu s utvrđenim poduzeti aktivnosti.**

Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima čine javni prihodi od: cestovnih naknada (195.357 KM), naknada iz oblasti civilne zaštite (109.086 KM), naknada za korištenje podataka i vršenje usluga iz oblasti premjera i katastra (104.602 KM) i vodnih naknada (69.391 KM).

Zakonom o cestama u FBiH,²⁷ Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća,²⁸ Zakonom o vodama²⁹ i Odlukom o naknadama za korištenje podataka premjera i katastra³⁰ i Odlukom o naknadama za vršenje usluga iz oblasti premjera i katastra³¹ propisana je namjena korištenja ovih sredstava. U skladu sa članovima 48. i 78. Zakona o budžetima u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor, ovi prihodi priznaju se u visini u kojoj su i utrošeni, te se prije godišnjeg obračuna neutrošeni dio preknjižava na vremenska razgraničenja kako bi se prenijela za korištenje u narednoj godini. **U ranijim periodima ovi prihodi su se priznavali kao prihodi perioda u naplaćenom iznosu, iako nisu utrošeni.**

U 2022. godini neutrošeni prihodi po osnovu naknada za ceste i sredstva civilne zaštite preknjiženi su na kratkoročna razgraničenja u visini neutrošenih novčanih sredstava izdvojenih na posebne podračune. Zakonima kojima se uređuju ove naknade propisana je obaveza donošenja programa utroška namjenskih sredstava, te sačinjavanja izvještaja o njihovom utrošku. Za odabrani uzorak utvrdili smo da su namjenska sredstva civilne zaštite korištena u propisane namjene (za plaćanje faktura za radove na regulaciji korita rijeke Poričnice, za uređenje puteva u mjesnim zajednicama te za uklanjanje uginulih životinja). Namjenska sredstva za ceste korištena su za održavanje i izgradnju cestovne infrastrukture. Međutim, **planovi utroška, a ni izvještaji o utrošku namjenskih sredstava nisu sačinjeni.**

Preporuka:

- **donositi programe utroška namjenskih sredstava, namjenske prihode priznavati u visini u kojoj su utrošeni, a njihov neutrošeni dio preknjižiti na vremenska razgraničenja.**

Komunalne naknade i takse iskazane u iznosu od 272.981 KM i odnose se na prihod po osnovu komunalne naknade za istaknutu firmu. Visina komunalne takse na području općine utvrđena je Odlukom Vijeća o tarifama komunalnih taksi na području Općine.³² Ovaj prihod se u skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda Srednjobosanskog kantona raspoređuje jedinici lokalne samouprave.

Komunalna naknada je prihod Budžeta iz kojeg se finansiraju troškovi obavljanja zajedničke komunalne potrošnje u skladu sa Zakonom o komunalnim djelatnostima donesenim 2013. godine.³³ U skladu s ovim Zakonom komunalna naknada je javni prihod Općine, a Vijeće svojom odlukom propisuje obavezu plaćanja komunalne naknade za korištenje objekata i uređaja zajedničke potrošnje. Obaveza i način plaćanja komunalne naknade utvrđuje se rješenjem općinskog organa nadležnog za komunalne poslove. Za ove poslove, kao i vođenje ažurne baze podataka o obveznicima komunalne naknade, općina može u skladu sa Zakonom ovlastiti drugo pravno lice. Nadzor nad provođenjem odredbi ovog Zakona provodi nadležno kantonalno ministarstvo i nadležna općinska služba.

²⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 12/10, 16/10 i 66/13

²⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 39/03, 22/06 i 43/10

²⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 70/06

³⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 49/15

³¹ „Sl. novine FBiH“, br. 49/15

³² „Sl. novine Općine Bugojno“, br. 1/19

³³ „Sl. novine Srednjobosanskog kantona“, br. 13/13

Odlukom o komunalnim naknadama³⁴ iz prethodnog perioda, koja je u primjeni i koja nije usklađena sa odredbama Zakona o komunalnim djelatnostima, komunalna naknada je prihod Javnog preduzeća za stambeno – komunalne djelatnosti i lokalne puteve d.o.o. Bugojno. Donošenje rješenja obveznicima ove naknade povjereno je Odlukom Vijeća ovom preduzeću. Uplata naknade nalaže se na transakcijski račun ovog preduzeća, na koji osim direktora preduzeća pravo na potpis ima i načelnik Općine. Nije nam prezentirano da se vrši nadzor nad naplatom i utroškom ovog javnog prihoda od strane nadležne općinske službe. Zakonom i Odlukom je utvrđeno da se komunalna naknada koristi za pokrivanje troškova obavljanja zajedničke komunalne potrošnje.

Prema prezentiranim podacima dostavljenim od ovog preduzeća, u 2022. godini naplaćeno je 536.933 KM. Ovaj prihod ne uplaćuje se na depozitni račun Općine, a Općina ne vrši nadzor nad njenom naplatom i utroškom, zbog čega su prihodi Općine manje iskazani za navedeni iznos.

Odluka o komunalnim naknadama koja je u primjeni nije usklađena sa važećim Zakonom o komunalnim djelatnostima. Odlukom je utvrđeno da je komunalna naknada prihod javnog preduzeća, koje izdaje rješenja i vrši njenu naplatu, dok je Zakonom utvrđeno da je komunalna naknada javni prihod Općine. Shodno navedenom, ovaj javni prihod se ne uplaćuje na depozitni račun Općine, što nije u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH kojim je utvrđena obaveza uplate svih javnih prihoda na depozitni račun. Pored navedenog, nije prezentirana dokumentacija koja potvrđuje da Općina vrši nadzor nad izdavanjem rješenja o komunalnoj naknadi, naplati ovog prihoda, niti da se ova sredstva koriste za Odlukom i Zakonom utvrđene namjene.

Preporuka:

- ***Odluku o komunalnim naknadama uskladiti s odredbama važećeg Zakona o komunalnim djelatnostima, osigurati da se naplata komunalne naknade vrši na depozitni račun Općine i da se ova sredstva koriste za finansiranje troškova zajedničke komunalne potrošnje te vršiti nadzor nad obračunom i naplatom ovog prihoda u skladu sa odredbama Zakona o komunalnim djelatnostima i Zakona o trezoru u FBiH.***

6.1.1.3 Primljeni transferi i donacije

Primljeni transferi i donacije iskazani su u iznosu od 529.984 KM, a odnose se na primljene tekuće transfere od ostalih nivoa vlasti (433.953 KM), kapitalne transfere od ostalih nivoa vlasti (95.179 KM) i primljene tekuće transfere od inostranih Vlada i međunarodnih organizacija (852 KM).

Tekući transferi od ostalih nivoa vlasti odnose se na utrošeni dio primljenih transfera sa nivoa FBiH (354.453 KM) i od Kantona (79.500 KM).

Tekući transferi od FBiH najvećim dijelom odnose se na sredstva primljena od Federalnog ministarstva finansija u 2021. godini³⁵ za izgradnju kanalizacionog kolektora u naselju Ždralovići, MZ Poriče (100.000 KM) i jednokratnu pomoć Budžetu (83.821 KM) i sredstva primljena 2016. godine za sufinansiranje projekta „Sanacija – utopljanje kulturno sportskog centra“ (80.632 KM). Dio iskazanih prihoda u iznosu od 90.000 KM odnosi se na utrošena sredstva primljena od Fonda za zaštitu okoliša Federacije BiH za izgradnju kolektora upotrebljenih voda za naselje Podgaj i MZ Karadže.

Tekući transferi od Kantona iskazani su u iznosu od 79.500 KM, od čega iznos od 78.000 KM predstavlja utrošeni dio primljenih sredstava od Ministarstva poljoprivrede Srednjobosanskog kantona za regulaciju korita rijeke Poričnice (23.000 KM), rijeke Vrbas i Vesočnice (20.000 KM), sufinansiranje izgradnje kanalizacije u MZ Lug (20.000 KM) i kanalizacije u MZ Vučipolje (15.000 KM).

Kapitalni transferi od kantona iskazani su u iznosu od 95.179 KM i najvećim dijelom se odnose na utrošena sredstva za asfaltiranje puta prema donjim Boganovcima i naselju Kula i Bristovi (80.000 KM)

³⁴ „Sl. novine Općine Bugojno“, br. 2/05, 1/07, 4/07, 1/08

³⁵ Odluka Vlade FBiH V.broj 1404/2021 od 16. 9. 2021. godine

6.1.2 Rashodi, izdaci i finansiranje

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2022. godinu rashodi i izdaci iskazani su u iznosu od 10.414.216 KM.

Strukturu rashoda i izdataka čine: tekući transferi i drugi tekući rashodi (4.632.667 KM), plaće i naknade troškova zaposlenih (2.168.744 KM), kapitalni transferi (2.114.303 KM), izdaci za nabavku stalnih sredstava (699.868 KM), izdaci za materijal, sitan inventar i usluge (615.466 KM) i doprinosi poslodavca (183.138 KM).

Rashodi i izdaci u odnosu na one utvrđene Budžetom, uključujući preraspodjele, više su iskazani za 861.072 KM. Dio prekoračenja u iznosu od 35.424 KM odnosi se na rashode i izdatke finansirane iz tekuće rezerve. Prekoračenja su iskazana na sljedećim pozicijama: kapitalni transferi drugim nivoima vlasti (360.533 KM), izdaci za nabavku stalnih sredstava (239.868 KM), tekući transferi pojedincima (146.711 KM), naknade troškova zaposlenih (16.599 KM), izdaci za energiju (43.780 KM), izdaci za komunikaciju i komunalne usluge (18.157 KM) i drugo. Odstupanje na poziciji naknada troškova zaposlenih obrazloženo je povećanjem prosječne plaće u FBiH koja je osnov za isplatu naknada na plaće, te povećanog broj isplata naknada za bolesti i smrti, dio prekoračenja na poziciji kapitalnih transfera primljenim transferima od drugih nivoa vlasti, dok za ostale rashode i izdatke nije dato obrazloženje. Preuzimanje obaveza na teret budžeta tekuće godine iznad visine utvrđene Budžetom te godine nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Odlukom o izvršavanju Budžeta za 2022. godinu.

Općina se u pojedinim slučajevima nije pridržavala ograničenja utvrđenih Budžetom i preraspodjelama, te su stvoreni rashodi i izdaci, odnosno preuzete su obaveze iznad iznosa odobrenih Budžetom i preraspodjelama za te namjene u iznosu od 825.648 KM. Navedeno nije u skladu sa članom 6. Zakona o budžetima u FBiH i članom 12. Odluke o izvršavanju Budžeta za 2022. godinu.

Preporuka:

- **obaveze na teret Budžeta tekuće godine preuzimati samo do visine utvrđene u Budžetu za te namjene, kako je to utvrđeno Zakonom o budžetima u FBiH i Odlukom o izvršavanju Budžeta Općine Bugojno.**

6.1.2.1 Plaće i naknade troškova zaposlenih

Plaće i naknade troškova zaposlenih iskazane su u iznosu od 2.168.744 KM (bruto plaće i naknade plaća 1.737.694 KM i naknade troškova zaposlenih 285.432 KM).

Odlukom o izvršavanju Budžeta Općine za 2022. godinu utvrđeno je da se plaće i naknade zaposlenih realizuju po odobrenju načelnika na osnovu njegovih rješenja i zaključaka i druge validne finansijske dokumentacije u skladu s važećim zakonima, kolektivnim ugovorom, sporazumom o osnovici za obračun plaća i podzakonskim i internim aktima Općine.

Prema odredbama Zakona o plaćama i naknadama u organima vlast FBiH koeficijenti i platni razredi zaposlenih u organima vlasti općine, te koeficijenti za izabrane dužnosnike, nositelje izvršnih funkcija i savjetnike utvrđuju se odukama općinskih vijeća, a pravilnik o plaćama i naknadama je dužan donijeti načelnik. Vijeće nije odlukom utvrdilo koeficijente i platne razrede, a načelnik nije donio pravilnik o plaćama i naknadama. Privremenom odlukom o utvrđivanju platnih razreda i koeficijenata za plaće nosilaca funkcija, državnih službenika i namještenika³⁶ utvrđeni su koeficijenti i platni razredi za obračun plaća. Koeficijenti za obračun plaća državnih službenika i namještenika utvrđeni ovom Odlukom su usaglašeni sa koeficijentima propisanim Zakonom o plaćama i naknada u organima vlasti u FBiH, dok koeficijenti izabranih dužnosnika nisu.

³⁶ od 2. 12. 2013. godine, 20. 1. 2014. godine, 24. 2. 2016. godine, 22.1.2021. godine i 22. 4. 2022. godine



Članom 5. Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH propisano je da se Odlukom o izvršavanju Budžeta Općine utvrđuje osnovica i bod za obračun plaća. Utvrđivanje se vrši u pregovorima s reprezentativnim sindikatom, prije usvajanja Odluke o izvršavanju budžeta. Ako se ne postigne dogovor, vijeće će utvrditi osnovicu i bod, pri čemu osnovica ne može biti niža od dogovorene, odnosno važeće. Prezentirana je dokumentacija koja potvrđuje da su načelnik i sindikat vršili pregovore o visini osnovice i boda za 2022. godinu, ali zaključeni sporazum ni za tekuću ni ranije godine nije prezentiran. Odlukom o izvršavanju Budžeta Općine za 2022. utvrđena je osnovica u iznosu od 330 KM, ali ne i bod za obračun plaće. U 2022. godini kod obračuna plaća vrijednost boda iznosila je jedan.

Najviša neto plaća isplaćena u Općini iznosila je 3.252 KM, a najniža 611 KM.

Zakonom o državnoj službi u FBiH³⁷, Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH³⁸ i Pravilnikom o ocjenjivanju državnih službenika u organima državne službe FBiH³⁹ uređeno je ocjenjivanje državnih službenika i namještenika, koje treba da se obavi u roku od 30 dana od dana isteka perioda utvrđenog za ocjenjivanje. **Aktivnosti na ocjenjivanju nisu okončane u predviđenom roku nego u aprilu 2023. godine, a Godišnji izvještaj o provedenom ocjenjivanju rada državnih službenika dostavljen je Agenciji za državnu službu FBiH 28. 4. 2023. godine.**

Zakonom o radu je propisano da radno vrijeme iznosi 40 sati sedmično i da se raspoređuje na pet ili šest radnih dana, a da se dnevni odmor od 30 minuta ne uračunava u radno vrijeme. Zaključkom o radnom vremenu koji se primjenjivao u 2022. godini, puno radno vrijeme utvrđeno je u trajanju od 40 sati sedmično, dok vrijeme za pauzu nije bilo utvrđeno. Ovo je imalo za posljedicu da je radno vrijeme bez pauze trajalo 37,5 sati, što nije u skladu s odredbama Zakonom o radu. Općina je donijela Odluku o radnom vremenu u Općini Bugojno⁴⁰ od 1. 2. 2023. godine kojom je utvrdila radno vrijeme do 7:00 do 15:30 sati, te pravo na odmor u trajanju od 30 minuta koje se ne uračunava u radno vrijeme.

Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu⁴¹ propisana je obaveza vođenja evidencije o radnom vremenu koja, između ostalih, sadrži podatke o početku rada, završetku rada, ukupnom dnevnom radnom vremenu, vremenu terenskog rada, vremenu neprisustva na poslu i slično. Utvrdili smo da se po službama vode evidencije koje su osnov za obračun plaća, sa podacima o broju radnih dana i broju dana odsustvovanja s posla po raznim osnovama na mjesečnom nivou za svakog radnika. Ova evidencije ne sadrže podatke o početku i završetku rada, kao ni ukupnom dnevnom radnom vremenu, što su podaci koje evidencije o radnom vremenu treba da sadrže u skladu s navedenim Pravilnikom. **Evidencija o radnom vremenu nije uspostavljena u skladu s Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu, zbog čega ne možemo potvrditi da su zaposlenici bili prisutni i obavljali poslove u utvrđenom radnom vremenu.**

Naknade troškova zaposlenih iskazane su u iznosu od 431.079 KM, a odnose se na: topli obrok (187.203 KM), jubilarne nagrade (111.666 KM), regres za godišnji odmor (44.455 KM), pomoć u slučaju ostalih bolesti (31.904 KM) otpremnine zbog odlaska u penziju (26.552 KM), pomoć u slučaju smrti (17.677 KM) i naknade za prevoz sa posla i na posao (11.622 KM). Pravo na naknade nije uređeno internim aktom, nego pojedinačnim odlukama načelnika.

Naknada za topli obrok isplaćivala se na osnovu mjesečnih odluka načelnika u iznosu od 1% prosječne mjesečne neto plaće isplaćene u Federaciji BiH, prema posljednjem objavljenom statističkom podatku. Na osnovu Odluke načelnika isplaćen je regres za korištenje godišnjeg odmora u iznosu od 537 KM, u visini 50% prosječne mjesečne neto plaće isplaćene u Federaciji BiH, prema posljednjem objavljenom statističkom podatku. Naknada za prevoz na posao i sa posla isplaćuje se na osnovu Odluke načelnika o visini, načinu i postupku ostvarivanja prava na naknadu za prijevoz, a u visini dnevne karte na odobroj relaciji za zaposlenike čije je mjesto stanovanja udaljeno od mjesta rada najmanje dva kilometra. Otpremnina za odlazak u penziju isplaćuje se u visini pet prosječnih neto plaća isplaćenih u FBiH prema zvanično objavljenim podacima.

³⁷ „Sl. novine FBiH“ 29/03, 23/04, 39/04, 54/04, 67/05,8/06, 4/12, 99/15, 09/17

³⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 49/05 i 103/21

³⁹ „Sl. novine FBiH“, br.30/20

⁴⁰ „Sl. novine Općine Bugojno“, br.4/23

⁴¹ „Sl. novine FBiH“, br. 36/16



Jubilarnе nagrade isplaćene su na osnovu odluka načelnika, a u najvećoj mjeri odnose se na: jednokratnu pomoć (87.480 KM), te naknade zaposlenicima povodom Nove godine (15.744 KM) i Međunarodnog dana žena (7.950 KM). Jednokratna novčana pomoć isplaćena je u iznosu od po 1.080 KM za 81 zaposlenika. **Naknade zaposlenicima povodom Nove godine i Međunarodnog dana žena isplaćene su, iako pravo na ove naknade nije predviđeno Zakonom o plaćama i naknadama u organima državne službe u FBiH, Kolektivnim ugovorom službenika organa uprave i sudske vlasti u FBiH⁴² kojem je Općina pristupila, a ni drugim općinskim aktima.**

Vijeće nije odlukom utvrdilo koeficijente i platne razrede za izabrane dužnosnike, nositelje izvršnih funkcija i savjetnike, državne službenike i namještenike, niti visinu i način ostvarivanja prava na naknade i dodatke na plaću, a ni načelnik nije donio pravilnik kojima će se ova pitanja urediti. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti u FBiH. Isplaćene su naknade zaposlenicima povodom Nove godine i Međunarodnog dana žena koje nisu predviđene prethodno navedenim Zakonom, Kolektivnim ugovorom službenika organa uprave i sudske vlasti u FBiH kojem je Općina pristupila, a ni drugim općinskim aktima. Ocjenjivanje državnih službenika i namještenika nije izvršeno u rokovima predviđenim Zakonom o državnoj službi u FBiH i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH.

U Općini nije uspostavljena evidencija o radnom vremenu u skladu s Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu koja sadrži podatke o početku i završetku rada, ukupnom dnevnom radnom vremenu i druge podatke propisane ovim Pravilnikom. Zbog navedenog ne možemo potvrditi da su zaposlenici bili prisutni i obavljali poslove u utvrđenom radnom vremenu.

Preporuke:

- *predložiti Vijeću na usvajanje odluku kojom će se utvrditi koeficijenti i platni razredi za obračun plaća, visina i način ostvarivanja prava na naknade i dodatke na plaću koji su usklađeni sa odredbama Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH, te na osnovu te odluke donijeti Pravilnik o plaćama i naknadama i dosljedno ga primjenjivati;*
- *vršiti ocjenjivanje državnih službenika i namještenika u rokovima utvrđenim u Zakonu o državnoj službi u FBiH i Zakonu o namještenicima u organima državne službe u FBiH;*
- *evidenciju radnog vremena voditi u skladu s Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu.*

6.1.2.2 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal i usluge iskazani su u iznosu od 615.466 KM, od čega su: ugovorene i druge posebne usluge (293.269 KM), izdaci za energiju (143.780 KM), izdaci za komunikaciju i komunalne usluge (79.657 KM), nabavka materijala i sitnog inventara (57.835 KM) i ostalo.

U okviru **ugovorenih usluga** najznačajniji iznosi odnose se na izdatke po osnovu drugih samostalnih djelatnosti i povremenog samostalnog rada (161.745 KM), izdatke za informisanje (53.662 KM) i usluge reprezentacije (44.042 KM).

Izdaci po osnovu drugih samostalnih djelatnosti i povremenog samostalnog rada u najvećoj mjeri se odnose na naknade za rad vijećnika (123.925 KM) i za rad komisija (37.320 KM).

Isplata naknada za rad vijećnika uređena je Odlukom o naknadama vijećnicima i članovima stalnih radnih tijela Općinskog vijeća Bugojno.⁴³ U skladu s Odlukom mjesečna naknada vijećnicima iznosi 350 KM, a predsjedavajućem Vijeća 400 KM. Vijećnici ostvaruju pravo i na dodatnu naknadu za prisustvo na sjednici u iznosu od 25 KM. Vijeće je u 2022. godini održalo tri sjednice za što su vijećnicima isplaćene naknade u iznosu od 107.075 KM. **Odluka na osnovu koje je vršena isplata nije usklađena sa odredbama člana 8. stav (5) Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH jer iznos paušala nije umanjen za 10% za svako neopravdano odsustvovanje vijećnika sa sjednice.**

⁴² „Sl. novine FBiH“, br. 6/20 i 57/22

⁴³ „Sl. novine Općine Bugojno“, br. 9/13



Preporuka:

- **Odluku o naknadama vijećnicima i članovima stalnih radnih tijela Vijeća uskladiti sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH u dijelu umanjenja iznosa paušala za neopravdano odsustvovanje vijećnika sa sjednice.**

Izdaci za usluge reprezentacije iskazani su u iznosu od 44.042 KM, a odnose se najvećim dijelom na ugostiteljske usluge, poklone i robu za kafe kuhinju. Pravilnik o reprezentaciji i poklonima kojim bi se uredilo pravo i način korištenja ovih sredstava, dozvoljeni iznos reprezentacije, kao i način dokazivanja korištenja sredstava u poslovne namjene nije donesen. Uvidom u fakture u uzorku utvrdili smo da se uz njih nisu nalazile ovjerene zabilješke odgovornih osoba koja bi upućivale na povod i svrhu ostvarenog troška. S obzirom na navedeno, nismo se uvjerali da su ova sredstva korištena isključivo za poslovne namjene. **Također, za značajan dio faktura za usluge reprezentacije u uzorku nisu nam prezentovani ugovori, a nabavke ovih roba i usluga izvršene su bez provođenja procedura utvrđenih Zakonom o javnim nabavkama.**⁴⁴

6.1.2.3 Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Tekući transferi i drugi tekući rashodi iskazani su u iznosu od 4.632.667 KM, a čine ih: tekući transferi drugim nivoima vlasti (2.365.598 KM), tekući transferi neprofitnim organizacijama (874.091 KM), tekući transferi pojedincima (774.545 KM), tekući transferi javnim preduzećima (460.000 KM), drugi tekući rashodi (122.863 KM) i subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima (35.570 KM).

Odlukom o izvršavanju Budžeta i njenom izmjenom utvrđeno je da se tekući transferi realizuju nakon što korisnici dostave nadležnoj službi potrebnu dokumentaciju u smislu finansijskog plana korisnika, zahtjeva korisnika i slično, dok je za transfere neprofitnim organizacijama obavezno da nadležna služba dostavi plan utroška sredstava korisnika tekućih transfera Službi za finansije i inspekcijски nadzor. Nakon razmatranja i verifikacije finansijskih planova korisnika od strane nadležnih službi, načelnik odobrava sredstva iz Budžeta. Utvrđeno je da su korisnici tekućih i kapitalnih transfera za 2022. godinu obavezni u roku od mjesec dana, po utrošku sredstava dostaviti izvještaj s dokumentacijom o namjenskom utrošku općinskoj službi koja je nadležna za realizaciju transfera, te Vijeću. Također, utvrđeno je da su potrošačke jedinice dužne donijeti interne akte, kojima će se na jasan i precizan način propisati ko će i na koji način obavljati poslove praćenja i izvještavanja krajnjih korisnika tekućih i kapitalnih transfera, te nadzora nad namjenskim utroškom doznačenih sredstava. **Shodno navedenom, Odlukom o izvršavanju Budžeta nije detaljno uređen način raspodjele tekućih transfera, niti su nadležne službe raspodjelu svih transfera uredile internim aktima.**

Tekući transferi drugim nivoima vlasti i fondovima iskazani su u iznosu od 2.365.597 KM, a strukturu ovog transfera čine: namjenski transferi drugim nivoima vlasti (1.582.607 KM), transferi Centru za socijalni rad (383.450 KM), transferi drugim nivoima vlasti (369.540 KM) i transferi za zdravstvo (30.000 KM).

Korisnicima utvrđenim Budžetom iskazani su transferi u visini planiranih sredstava, kako slijedi: JP Radio televizija Bugojno (365.000 KM), JU Centar za socijalni rad (383.450 KM), JU Kulturno sportskom centru (320.000 KM), JU Centar za predškolsko vaspitanje i obrazovanje (260.000 KM), JU Dom zdravlja (30.000 KM), Službi za lokalni razvoj JP za stambeno-komunalne djelatnosti i lokalne puteve (100.000 KM), Osnovnoj muzičkoj školi (18.000 KM), te određenim sportskim klubovima. Svaki mjesec, odlukom načelnika sredstva su odobravana korisnicima uglavnom u iznosu od 1/12 ukupno planiranih sredstava. Odlukom o izvršavanju Budžeta utvrđena je obaveza dostavljanja izvještaja o namjenskom utrošku sredstava nadležnoj službi i Vijeću u roku od mjesec dana po utrošku sredstava. Međutim, sa korisnicima nisu zaključeni ugovori kojim bi se utvrdila namjena odobrenih sredstava niti su na drugi način obavezani da podnesu izvještaj o namjenskom utrošku odobrenih sredstava. Pojedini korisnici dostavili su na kraju godine izvještaj o utrošku dodijeljenih sredstava ili su sredstva pravdali kroz izvještaje o radu za tekuću godinu što nije u skladu sa članom 6. Odluke o izvršavanju Budžeta.

⁴⁴ Preporuka za otklanjanje nepravilnosti sadržana u preporukama datim u tačkama 4. i 7. Izvještaja.



Shodno navedenom, za iznos od najmanje 1.476.450 KM tekućih transfera drugim nivoima vlasti korisnici sredstava nisu dostavili izvještaje o namjenskom utrošku sredstva sa pratećom dokumentacijom u roku od mjesec dana po utrošku ovih sredstava kako je to utvrđeno Odlukom o izvršavanju Budžeta za 2022. godinu.

Namjenski transferi drugim nivoima vlasti (1.582.607 KM) odnose se na transfer za kulturu (821.139 KM), transfer za sport (417.000 KM), transfer za obrazovanje (279.468 KM) i transfer za izbore (65.000 KM).

Transfer za kulturu iskazan je u iznosu od 821.139 KM, a odnosi se na sredstva dodijeljena mjesečnim tranšama JP RTV Bugojno, JU Kulturno sportski centar i Osnovnoj muzičkoj školi (703.000 KM), transfer za troškove organizovanja javnih manifestacija (77.139 KM) i transfer za festivale u Bugojnu (41.000 KM).

Transfer za troškove organizovanja javnih manifestacija je planiran u iznosu od 42.000 KM, a iskazan u iznosu od 77.139 KM. Sredstva su odlukama načelnika, na osnovu zahtjeva, odobrena za finansiranje troškova održavanja kulturnih, sportskih i drugih manifestacija u iznosima do 3.000 KM. *Transfer za festivale u Bugojnu* je planiran Budžetom u iznosu od 37.000 KM a iskazan u iznosu od 41.000 KM. Sredstva su odobrena JU Kulturno sportski centar Bugojno, za troškove održavanja susreta pozorišta i drugih manifestacija, po podnesenom zahtjevu. **Revizijom smo utvrdili da pri dodjeli nije utvrđena namjena i nisu utvrđeni kriterij, te da je za dio sredstava dostavljen izvještaj o utrošku.**

Transfer za sport iskazan je u iznosu od 417.000 KM. Korisnicima utvrđenim Budžetom odobrena su sredstva mjesečnim doznakama na osnovu zahtjeva u iznosima kako slijedi: Muškom rukometnom klubu „Iskra“ (118.500 KM), Ženskom nogometnom klubu „Iskra“ (60.000 KM) te transfer za premijerligaše (22.500 KM) i korištenje sportske dvorane Kulturno sportskog centra (20.000 KM). Odlukom o izvršavanju Budžeta navedeno da će se transferi za sport realizovati nakon što korisnici dostave dokumentaciju (finansijski plan, zahtjev). Dio sredstava ovog transfera u iznosu od 196.000 KM (u Budžetu „transfer za sport“) najvećim dijelom je raspoređen mjesečnim odlukama načelnika, uz koje nisu prezentovani finansijski planovi i zahtjevi. Ovim odlukama dio sredstava je raspoređen Sportskom savezu Općine (93.159 KM), ali i drugim korisnicima koji nisu utvrđeni Budžetom. Kriteriji za raspodjelu sredstava nisu prezentovani, niti je objavljen javni poziv što bi raspodjelu ovih sredstava učinilo transparentnom. Sa korisnicima sredstva utvrđenim ovim odlukama nisu zaključeni ugovori o finansiranju kojim će se utvrditi iznos i namjena finansiranja, način realizacije, kao i izvještavanje o utrošku sredstava. Zbog navedenog, konstatujemo da je raspodjela sredstva transfera za sport u iznosu od najmanje 196.000 KM je izvršena bez utvrđenih kriterija.

Također, transfer za sport (417.000 KM) i transfer za kulturu u iznosu od najmanje 118.139 KM su, umjesto na poziciji transfera za neprofitne organizacije, planirani i iskazani na poziciji transfera drugim nivoima vlasti, zbog čega ovi izdaci nisu iskazani na propisanoj poziciji, u skladu s Analitičkim kontnim planom za budžet i budžetske korisnike u FBiH, i nije dosljedno primijenjen kontni plan koji je dio Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Za dio korisnika koji nisu utvrđeni Budžetom nisu utvrđeni kriteriji za raspodjelu niti je objavljen javni poziv, a sa korisnicima nisu zaključeni ugovori kojima bi se utvrdila međusobna prava i obaveze.

Transfer za obrazovanje iskazan je u iznosu od 279.468 KM i najveći dio ovog transfera odnosi se na mjesečne tranše JU Centar za predškolsko vaspitanje i obrazovanje (260.000 KM). Ostali dio od 19.468 KM odnosi se na *transfer za osnovno, srednje obrazovanje, magistarske radove i drugo*. Utvrdili smo da su ova sredstva odobravana na osnovu pojedinačnih zahtjeva za finansiranje troškova školovanja, prevoza učenika, izdavanja knjiga i slično bez unaprijed utvrđenih kriterija.

U okviru „transfera drugim nivoima vlasti“ (369.540 KM) iskazani su transferi Općinskom pravobranilaštvu (117.700 KM), mjesnim zajednicama (113.550 KM), Službi za lokalni razvoj JP za stambeno – komunalne djelatnosti d.o.o. Bugojno (100.000 KM) i transfer za održavanje kasarne (38.290 KM).



Transfer odobren mjesnim zajednicama realizuje se na osnovu pojedinačnih zahtjeva (za popravak lifta, čišćenje kanala za oborinske vode) bez unaprijed utvrđenih kriterija. **Izdaci iskazani na ovoj poziciji u iznosu od najmanje 61.972 KM odnose se na izvršene radove na regulaciju korita rijeka, te nabavku, sadnju i održavanje sadnica sezonskog cvijeća, za koje je Općina provela javnu nabavku, te nemaju karakter tekućih transfera.**

Tekući transferi pojedincima iskazani su u iznosu od 774.545 KM što je više za 151.045 KM u odnosu na sredstva planirana Budžetom. Najznačajniji dio odnosi se na transfer za unapređenje materinstva iskazan u okviru ostalih transfera pojedincima (303.864 KM), transfer za elementarne nepogode (207.484 KM) i transfer za stipendije (197.000 KM).

Transfer za unapređenje materinstva iskazan je u iznosu od 299.769 KM. Način raspodjele sredstva utvrđen je Pravilnikom o raspodjeli novčanih sredstava za dodjelu jednokratne novčane pomoći porođiljama. Shodno odredbama ovog Pravilnika, za rođenje djeteta, porođilja ostvaruje pravo na jednokratnu novčanu pomoć u iznosu od 1.000 KM, a za rođenje blizanaca 2.000 KM, nezaposlene porođilje mjesečnu novčanu naknadu, a za potrebe liječenja neplodnosti predviđena je jednokratna pomoć u iznosu od 500 KM. Pravo na jednokratnu naknadu porođiljama za rođenje djeteta ostvaruje se podnošenjem zahtjeva sa traženim dokumentima (potvrda o kretanju, lična karta, rodni list djeteta, uvjerenje o radnom statusu i kopija tekućeg računa).

Transfer za elementarne nepogode iskazan je u iznosu od 207.484 KM. U okviru ove pozicije iskazana su sredstva odobrena sredstva mjesnim zajednicama za sanaciju elementarnih nepogoda po zahtjevima mjesnih zajednica, ali i odluke načelnika kojima je odobreno plaćanje fakture za izvršene radove na regulaciji korita Poričnice (103.989 KM) i regulaciju korita Vrbas i Vesočnice (23.491 KM). Kao i kod tekućih transfera mjesnim zajednicama, **izdaci iskazani na poziciji transfera za elementarne nepogode u iznosu od najmanje 127.480 KM odnose se na izvršene radove na regulaciji korita rijeka, za koje je Općina provela javnu nabavku, te nemaju karakter tekućih transfera, zbog čega nije bilo osnova da se ovi izdaci planiraju i realizuju u okviru tekućih transfera.**

Transfer za stipendije iskazan je u iznosu od 197.000 KM. Vijeće je 8. 12. 2021. godine donijelo Zaključak o raspisivanju Konkursa za dodjelu stipendija redovnim studentima u akademskoj 2021/2022 godini, a Konkurs je objavljen 23. 12. 2021. godine. Predviđena je raspodjela 200 stipendija po 100 KM. Izvršena je evaluacija prijave i sačinjena konačna rang lista sa 197 korisnika, koja je Zaključkom Vijeća potvrđena, kako je to regulisano Pravilnikom o standardima i kriterijima za dodjelu stipendija redovitim studentima.⁴⁵ Sa korisnicima su zaključeni ugovori, a isplata svih deset rata za 197 studenata izvršena je u toku godine. Zapisnik o radu komisije, listu korisnika i Informaciju o dodjeli stipendija potpisao je samo predsjednik komisije, dok bodovnu listu sačinjenu prilikom evaluacije prijave nisu potpisali ni predsjednik ni članovi komisije.

Tekući transferi neprofitnim organizacijama planirani su 843.000 KM, a iskazani su u iznosu od 874.090 KM. Strukturu ovog transfera čine: tekući transferi udruženjima građana (285.692 KM), ostali transferi neprofitnim organizacijama (260.707 KM), transferi neprofitnim organizacijama (159.011 KM), tekući transfer za parlamentarne političke partije (99.000 KM) i tekući transferi vjerskim zajednicama (69.680 KM). Najveći dio ovog transfera (*tekući transferi udruženjima građana, ostali transferi neprofitnim organizacijama i transfer neprofitnim organizacijama*) odnosi se na sredstva odobrena mjesečnim odlukama načelnika korisnicima utvrđenim Budžetom. Međutim utvrdili smo da se dio sredstva u iznosu od 59.354 KM odobrio raznim udruženjima (najvećim dijelom sportskim) bez utvrđenih kriterija. Većina korisnika je dostavila izvještaj o utrošku doznačenih sredstva ali ne odmah po utrošku ovih sredstva nego na kraju godine. Odlukom o izvršavanju Budžeta utvrđeno je da za transfere neprofitnim organizacijama nadležna služba obavezno dostavlja plan utroška sredstava Službi za finansije i inspeksijski nadzor. Planovi utroška nisu prezentirani, te konstatujemo da nije postupljeno u skladu sa Odlukom o izvršavanju Budžeta.

⁴⁵ „Sl. novine Općine Bugojno“, br. 2/21

Tekući transfer za parlamentarne političke partije iskazan je u iznosu od 99.000 KM. Sredstva su odobrena odlukama načelnika u mjesečnom iznosu od 8.250 KM, a raspoređen je na političke partije zavisno od broja vijećnika koji participiraju u Vijeću, u iznosu od 330 KM po vijećniku. Odlukom o izvršavanju Budžeta Općine nije utvrđena raspodjela ovog transfera. Ističemo da je način finansiranja političkih partija u BiH uređen Zakonom o finansiranju političkih partija, te da Općina ne primjenjuje kriterije utvrđene Zakonom. Političkim subjektima koji participiraju u Vijeću upućeni su zahtjevi za dostavu izvještaja o utrošku sredstava, a do 12. 5. 2023. jedan politički subjekt je dostavio izvještaj.

Subvencije javnim preduzećima iskazane su u planiranom iznosu od 460.000 KM, a odnose se na sredstva odobrena JP za stambeno-komunalne djelatnosti i lokalne puteve d.o.o. Bugojno (150.000 KM) i JKP Vodovod i kanalizacija d.o.o. Bugojno (100.000 KM), na subvencije za zimsko održavanje i održavanje javnih površina (160.000 KM) i za veterinarstvo (50.000 KM).

Sredstva JP za stambeno-komunalne djelatnosti i lokalne puteve d.o.o. Bugojno (u daljnjem tekstu: JP za stambeno-komunalne djelatnosti i lokalne puteve) i JKP Vodovod i kanalizacija odobravana su odlukama načelnika na osnovu zahtjeva korisnika u mjesečnim tranšama u visini od 12.500 KM. Sa korisnicima nisu regulisani međusobni odnosi u vezi namjene odobrenih sredstva niti načina izvještavanja o njihovom utrošku. Izvještaji o utrošku dostavljeni su na kraju godine, a ne po utrošku kako je to utvrđeno članom 6. Odluke o izvršavanju Budžeta Općine.

Za zimsko održavanje i održavanje javnih površina sredstva su odobrena JKUP Čistoća d.o.o. Bugojno. Navedene djelatnosti se u skladu sa Zakonom o komunalnim djelatnostima mogu povjeriti javnom preduzeću, ukoliko ono posjeduje odgovarajuće tehnološke i ekonomske uslove za obavljanje komunalnih djelatnosti. Usluge zimskog održavanja i održavanja javnih površina Općina je povjerila JKUP-u Odlukom o povjeravanju obavljanja javnih ovlasti JKUP Čistoća d.o.o. Bugojno Općina, koja nije donesena na osnovu važeće zakonske regulative. Odlukom nije utvrđeno ko bi trebao vršiti nadzor nad obavljanjem usluga. Sa korisnikom nije zaključen ugovor kojim bi se utvrdila međusobna prava i obaveze. Prema prezentiranom izvještaju javnog preduzeća, veći dio ovog transfera je utrošen za plaće radnicima, što nije u skladu sa odobrenom namjenom.

Subvencije privatnim preduzećima i poljoprivrednim proizvođačima planirane su u iznosu od 340.000 KM, a iskazane su u iznosu od 35.570 KM.

Subvencije za aktivnu politiku zapošljavanja iznose 19.217 KM, a iznos od 16.256 KM odnosi se na povrat sredstava koja Općina u ranijem periodu nije namjenski utrošila. Naime, Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva je utvrdilo da Općina nije namjenski utrošila sredstva namijenjena za realizaciju Programa poticaja proljetne sjetve za 2020. godinu te je naložilo povrat sredstava u iznosu od 46.483 KM, što je Općina i izvršila zaključno sa navedenom uplatom.

Budžetom za 2022. godinu planirana su sredstva u iznosu od 250.000 KM za poticaje poljoprivrednoj proizvodnji. Program novčanih poticaja za unapređenje poljoprivredne proizvodnje Općine za 2022. godinu, sačinjen je u junu, a Vijeća ga je usvojilo 15. 12. 2022. godine. Po usvajanju Programa načelnik je 19. 12. 2022. godine objavio Javni poziv. Njime je utvrđeno je da se zahtjevi za poticaj mogu podnositi do 17. 1. 2023. godine. Načelnik je 1. 2. 2023. godine odobrio isplatu sredstava korisnicima poljoprivrednog poticaja, a isplata je odobrena iz Budžeta Općine za 2023. godinu. Zbog neblagovremenog sačinjavanja i usvajanja Programa, kasnilo se sa objavom javnog poziva zbog čega planirana sredstva za poticaj poljoprivrednoj proizvodnji nisu realizovala u okviru fiskalne godine u kojoj su sredstva planirana. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH.

Odlukom o izvršavanju Budžeta nije detaljno uređen način raspodjele tekućih transfera. Tekući transferi su više iskazani za 365.708 KM jer su na ovim pozicijama evidentirani izdaci i rashodi koji se odnose na tekuće rashode Općine (uređena korita rijeka, zimsko održavanje i održavanje javnih površina, povrat). Transfer za sport (417.000 KM) i dio transfera za kulturu (118.139 KM) umjesto na poziciji transfera za neprofitne organizacije planiran je i iskazan na poziciji transfera drugim nivoima vlasti, zbog čega ovi izdaci nisu iskazani na propisanoj poziciji u skladu s kontnim planom koji je dio Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Zbog navedenog finansijski izvještaji ne daju tačan prikaz ovih rashoda i izdataka po vrsti, što nije u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.⁴⁶

⁴⁶ Preporuka data u tački 5.1. Izvještaja.

Tekući transferi (dio transfera za kulturu, sport, obrazovanje i neprofitnim organizacijama) u iznosu od najmanje 506.511 KM odobreni su korisnicima bez utvrđenih kriterija, zbog čega ne možemo potvrditi na koji način su korisnici odabrani niti da je pri raspodjeli ovih sredstava osiguran princip transparentnosti, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.

Dokumenti sačinjeni u postupku rada komisije kod odabira korisnika sredstava transfera za stipendije nisu potvrđeni potpisom svih članova. Za poticaj poljoprivrednoj proizvodnji kasno je sačinjen i usvojen program, zbog čega oni nisu ni realizovani u tekućoj godini. Nadzor nad namjenskim utroškom sredstava kod pojedinih transfera nije uspostavljen kako je utvrđeno Odlukom o izvršavanju Budžeta budući da im nije utvrđena namjena, što nije u skladu sa članom 57. Zakona o budžetima u FBiH.

Preporuke:

- *utvrditi kriterije raspodjelu transfera za kulturu, sport i obrazovanje u svrhu transparentne raspodjele ovih sredstava, pravovremeno pokretati aktivnosti na donošenju programa kako bi se planirani transferi realizovali u godini za koju su sredstva odobrena, a dokumente sačinjene u toku rada na odabiru korisnika sredstava potpisom treba da potvrde svi članovi komisije;*
- *utvrditi namjenu svih odobrenih sredstva, sa korisnicima tekućih transfera ugovorom utvrditi prava i obaveze i način izvještavanja o utrošku sredstava, te vršiti nadzor nad namjenskim utroškom sredstava u skladu sa odredbama Odluke o izvršavanju Budžeta i Zakona o budžetima u FBiH.*

6.1.2.4 Kapitalni transferi

Kapitalni transferi planirani su u iznosu od 1.763.000 KM, a iskazani 2.114.303 KM, a čine ih: kapitalni transferi drugim nivoima vlasti (2.088.533 KM) i kapitalni transferi pojedincima (25.770 KM).

Odlukom o izvršavanju Budžeta propisano je da se kapitalni transferi realizuju nakon što korisnici dostave nadležnoj službi potrebnu dokumentaciju u smislu finansijskog plana korisnika, zahtjeva i sl. Za kapitalne transfere drugim nivoima vlasti obavezno je da nadležna služba dostavi plan utroška sredstava korisnika kapitalnih transfera Službi za finansije i inspeksijski nadzor. Nakon razmatranja i verifikacije finansijskih planova korisnika od strane nadležnih službi, općinski načelnik odobrava sredstva iz Budžeta. **Nadležne službe Općine nisu dostavile plan utroška kapitalnih transfera Službi za finansije i inspeksijski nadzor, kako je to utvrđeno Odlukom o izvršavanju Budžeta.**

Kapitalni transferi, u skladu s odredbama Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH, predstavljaju nepovratna davanja drugima u svrhu nabavke kapitalne imovine.

Provedenom revizijom utvrdili smo da je samo dio sredstava planiranih na ovoj poziciji realizovan kao kapitalni transfer. Uvidom u odabrani uzorak utvrdili smo da su transferi: Kulturno sportskom centru (153.421 KM), JU Opća bolnica Bugojno (50.000 KM), JP RTV (25.000 KM) i JU Centar za predškolsko vaspitanje i obrazovanje Bugojno (40.000 KM) iskazani na poziciji kapitalnih transfera drugim nivoima vlasti realizovani kao kapitalni transferi. **Međutim, veći dio sredstava na ovoj poziciji predstavlja ulaganja u infrastrukturne projekte (puteve, vodovodnu i kanizacionu mrežu, proširenje elektromreže i drugo), zbog čega konstatujemo da planiranje pojedinih rashoda i izdataka nije izvršeno na propisanim pozicija kontnog plana koji je dio Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH, što je već navedeno u tački 5.1. Izvještaja.**

1) Kapitalni transferi planirani u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH

Transfer za JU Kulturno-sportski centar za nabavku opreme, rekonstrukciju krova i utopljanje planiran je u iznosu od 120.000 KM, a iskazan 153.421 KM. Uvidom u uzorak odluke utvrdili smo da je 30.000 KM korisniku odobreno na osnovu zahtjeva za završavanje radova na zatvaranju jedne strane tribine panelima. Korisnik je dostavio izvještaj u kojem je navedeno da odobrena sredstva utrošio za popravak parketa, nabavku kotla za zagrijavanje i izradu hidroizolacije.

Iako sredstva nisu utrošena za odobrene namjene nego za druge, nije konstatovano da nisu namjenski utrošena. Zbog navedenog, nadzor nad namjenskim utroškom kapitalnih transfera nije adekvatno uspostavljen i nisu osigurani uslovi za primjenu člana 57. Zakona o budžetima u FBiH, kojim je propisano da korisnici koji ne dostave izvještaj o namjenskom utrošku sredstava neće imati pravo aplicirati za dodjelu sredstava u narednoj fiskalnoj godini.

Transfer za JU Opća bolnica Bugojno planiran je u iznosu od 80.000 KM, a iskazan je 50.000 KM. Sredstva su odobrena odlukom načelnika, a na osnovu podnesenog zahtjeva korisnika za sanacije dijela bolnice radi povećana energetske efikasnosti. Korisnik je dostavio izvještaj kojim je dokumentovao namjenski utrošak dodijeljenih sredstava.

Transfer za JP Radio televizija Bugojno d.o.o. Bugojno za nabavku opreme iskazan je u planiranom iznosu od 25.000 KM. Korisnik je zahtjevom tražio sredstva u svrhu uplate akontacija poreza na dobit za 2021. godinu i isplatu jednokratne novčane pomoći zaposlenim, a Odlukom načelnika od 13. 10. 2022. godine sredstva u visini od 15.000 KM odobrena su u svrhu nabavke opreme. Javno preduzeće se u decembru obratilo Općini sa zahtjevom za promjenu namjene odobrenih sredstava. Traženo je da se od dodijeljenih 15.000 KM, 9.000 KM odobri na ime pozajmice za isplatu zaposlenicima shodno Uredbi o pomoći stanovništvu usljed rasta indeksa potrošačkih cijena, koju će vratiti tokom 2022. i 2023. godine. Zaključkom načelnika zahtjev je odobren. Korisnik je dostavio izvještaj o utrošku namjenskih sredstava kojim je 6.000 KM pravdao izdacima za nabavku i popravku postojeće opreme, a 9.000 KM isplatom jednokratne pomoći zaposlenicima. **Prema navedenom, sredstva sa pozicije kapitalnih transfera odobrena su dijelom za tekuće troškove. Promjena namjene sredstava utvrđenih Budžetom, bez Odluke o preraspodjeli sredstava, nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Odlukom o izvršavanju Budžeta, a mogućnost davanja finansijske pozajmice drugom pravnom licu nije predviđena Odlukom o izvršavanju Budžeta.**

Transfer za JU Centar za predškolsko vaspitanje i obrazovanje Bugojno planiran je u iznosu od 45.000 KM, a iskazan 40.000 KM. Sredstva su odobrena odlukama načelnika u junu za radove na prilaznom putu vrtiću (10.000 KM), a za radove na sanaciji krova u novembru i decembru (dva puta po 15.000 KM). Korisnik je 20. 12. 2022. godine Općini dostavio akt kojim obavještava da radovi nisu realizovani iz opravdanih razloga, zbog čega do kraja godine ne može pravdati odobrena sredstva, te da će realizacija uslijediti u 2023. godini. Dostavljanjem ovog akta korisnik je postupio u skladu s Odlukom o izvršavanju Budžeta.

Nadležna služba nije dostavila plan utroška kapitalnih transfera Službi za finansije i inspeksijski nadzor, zbog čega konstatujemo da kapitalni transferi nisu realizovani u skladu s odredbama Odluke o izvršavanju Budžeta, a nadzor nad utroškom odobrenih sredstava nije uspostavljen u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH.

Preporuka:

- ***uspostaviti nadzor nad namjenskim utroškom kapitalnih transfera te postupati u skladu sa članom 57. Zakona o budžetima u FBiH u slučaju ne dostavljanja izvještaja o namjenskom utrošku sredstava.***

2) Iskazani kapitalni transferi realizovani putem javnih nabavki Općine

Revizijom smo utvrdili da je na poziciji kapitalnih transfera evidentiran i dio ulaganja u infrastrukturu Općine. Za dio odabir dobavljača izvršila je Općina provođenjem postupka javne nabavke. Izvršili smo uvid u sljedeća ulaganja:

Transfer za izgradnju kanalizacione mreže za mjesne zajednice (projekat: Podgaj – Karadže) je planiran u iznosu od 85.000 KM, a iskazan je 203.578 KM. Realizacija je više iskazana jer se dio finansira iz sredstava budžeta a dio iz primljenih namjenskih sredstava. Na ovoj poziciji evidentirane su fakture koje glase na Općinu za izvršene radove na regulaciji otvorenih vodotoka i kanalizacije za naselja Podgaj i MZ Karadže. Radove je izveo dobavljač Ganik I.D.A. d.o.o. Vitez sa kojim je Općina nakon provedenog postupka javne nabavke zaključila ugovor u vrijednosti od 203.580 KM. Odlukama načelnika odobreno je plaćanje faktura.



Transfer za kanalizaciju planiran je u iznosu od 30.000 KM, a iskazan 147.337 KM. Ovaj iznos odnosi se na ispostavljene fakture dobavljača za izvedene radove, na osnovu ugovora koji su zaključeni provođenjem postupaka javnih nabavki. Realizacija je više iskazana jer se dio finansira iz sredstava budžeta a dio iz primljenih namjenskih sredstava.

Plan i program izgradnje komunalne infrastrukture nije prezentiran, kao ni drugi kriteriji za odabir projekata koji će se finansirati. Objekti komunalne infrastrukture nisu knjigovodstveno evidentirani, niti je prezentirana dokumentacija koja potvrđuje da su ova ulaganja evidentirana kod javnih preduzeća.

Transfer za izgradnju asfaltnog puta Čaušlije – Boganovci planiran je u iznosu od 30.000 KM, a iskazan 71.026 KM, a transfer za izgradnju asfaltnog puta MZ Bristovi planiran je u iznosu od 30.000 KM, a iskazan 65.179 KM. Odlukama načelnika odobrena su sredstva za plaćanja faktura izdatih Općini od dobavljača „Struktura“ d.o.o. Jajce za asfaltiranje puta prema Donjim Boganovcima i puta Kula-Bristovi. Dio ovih radova (80.000 KM) finansiran je namjenskim sredstvima kantonalnog ministarstva.

S obzirom na to da se radi o radovima kojima se uvećava vrijednost stalnih sredstava Općine, a ne o davanjima drugima u svrhu nabavke kapitalne imovine, planiranje i evidentiranje ovih izdataka nije izvršeno u skladu sa odredbama Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

3) Iskazani kapitalni transferi realizovani putem javnih nabavki koje je provelo JP za stambeno – komunalne djelatnosti i lokalne puteve d.o.o. Bugojno

Značajan dio iskazane vrijednosti kapitalnih transfera (955.592 KM) odnosi na sredstva koja su odlukama načelnika odobrena JP za stambeno – komunalne djelatnosti i lokalne puteve.

U skladu sa članom 13. Zakonom o cestama u FBiH upravljanje, građenje, rekonstrukciju, održavanje i zaštitu lokalnih cesta i gradskih ulica vrše nadležni općinski ili gradski organi. U skladu sa članom 22. Zakona o cestama FBiH Vijeće donosi Strategiju razvoja lokalnih cesta i ulica u gradovima i naseljima kojom određuje ciljeve i osnovne zadatke pri razvoju i održavanju javnih cesta na period od 10 godina. Srednjoročni program održavanja i zaštite, kao i program rekonstrukcije, izgradnje i obnove za lokalne ceste i ulice u gradovima donosi načelnik uz saglasnost Vijeća, a godišnji plan i program održavanja i zaštite kao i program rekonstrukcije izgradnje i obnove javnih cesta do kraja tekuće godine za narednu godinu za lokalne ceste i gradske ulice donosi načelnik. **Općina nije donijela planske dokumente utvrđene Zakonom o cestama u FBiH, niti je lokalne ceste kao imovinu koja joj je data u nadležnost evidentirala na poziciji stalnih sredstava u Glavnoj knjizi.**

JP za stambeno-komunalne djelatnosti i lokalne puteve registrovano je, između ostalog, i za gradnju cesta i ostalih građevina niskogradnje. **Sredstva sa pozicije kapitalnih transfera ovom javnom preduzeću u najvećoj mjeri odobrena su za izvođenje radova koji se odnose na izgradnju i rekonstrukciju lokalnih cesta. Revizijom smo utvrdili da ono ne obavlja ove djelatnosti, nego provodi postupke javnih nabavki za izvođenje ovih radova, nakon kojih zaključuje ugovore s odabranim ponuđačima.**

Vijeće je Odlukom o povjeravanju vršenja javnih ovlaštenja JP za stambeno – komunalne djelatnosti i lokalne puteve d.o.o. Bugojno⁴⁷, pozivajući se na Zakon o komunalnim djelatnostima ovom preduzeću povjerilo ovlaštenja za vršenje poslova iz komunalne djelatnosti. Posljednjom izmjenom ove Odluke od 26. 6. 2019. godine uređeno je da JP za stambeno – komunalne djelatnosti i lokalne puteve u okviru povjerenih nadležnosti, obavlja između ostalog poslove: održavanja saobraćajne infrastrukture koje podrazumijeva popravke i modernizaciju ulica, pločnika, trgova, parkinga i dr., postavljanja i održavanja horizontalne i vertikalne signalizacije u saradnji sa saobraćajnim inspektorom, davanja saglasnosti za prekopavanje javnih i saobraćajnih površina (lokalnih cesta, trotoara, trgova, šetališta i dr.) izuzev zelenih površina i drugi poslovi.

⁴⁷„Sl. novine Općine Bugojno“, br. 1/07. 1/10, 6/10 i 7/19



Prema ovoj odluci i njenim izmjenama, u okviru povjerenih nadležnosti, Javno preduzeće je obavezno za svaku kalendarsku godinu, u skladu s predviđenim sredstvima i izvorima finansiranja, da predlaže Program zajedničke komunalne potrošnje koji usvaja Vijeće prije usvajanja Budžeta. Upravni nadzor nad vršenjem povjerenih javnih ovlaštenja iz ove Odluke vrši nadležna općinska služba za stambeno – komunalne poslove, obnovu i razvoj i mjesne zajednice, koja treba da između ostalog učestvuje u izradi programa zajedničke komunalne potrošnje.

Dalje je uređeno da Javno preduzeće dužno da povjerene poslove vrši u skladu sa zakonom i općinskim odlukama kao i drugim propisima donesenim na osnovu ovog zakona te da se sredstva za obavljanje povjerenih poslova obezbjeđuju iz sredstava prikupljenih po osnovu komunalne naknade, drugih izvora po posebnim propisima (sredstva za održavanje lokalnih puteva i dr., naplate komunalne naknade za pijacu), Budžeta i na način regulisan članom 11. Odluke o komunalnim djelatnostima iz 2005. godine.⁴⁸ **Prijedlog programa zajedničke komunalne potrošnje nije nam prezentiran, niti je on donesen.**

Članom 3. Zakona o komunalnim djelatnostima definisane su djelatnosti zajedničke komunalne potrošnje, i one, između ostalog, uključuju održavanje javne rasvjete, čišćenje i razgrtanje snijega i leda s javnih gradskih površina i lokalnih puteva te posipanje abrazivnim materijalom ulica i lokalnih puteva i drugo. Odlukom o povjeravanju poslova, JP za stambeno – komunalne djelatnosti i lokalne puteve dati su u nadležnost poslovi održavanja saobraćajne infrastrukture koja podrazumijeva popravak i modernizaciju ulica bez jasnog obrazloženja šta se pod terminom „modernizacija“ podrazumijeva. **Zakonom o komunalnim djelatnostima ovi poslovi ne smatraju se poslovima zajedničke komunalne potrošnje, a nije nam prezentirano ni obrazloženje Općine.**

Odlukom o komunalnim djelatnostima utvrđeno je da komunalne djelatnosti u Općini obavljaju Javno preduzeće „Komunalno“ Bugojno, Javno preduzeće za stambeno komunalne poslove i lokalne puteve d.o.o. Bugojno i druga pravna i fizička lica koja ispunjavaju uslove za obavljanje djelatnosti i kojima je djelatnost povjerena na zakonom propisan način, a u skladu sa zakonom i općinskim propisima. Dalje je uređeno da Općina daje saglasnost Javnom preduzeću za povjeravanje obavljanja komunalnih djelatnosti drugim pravnim i fizičkim licima i daje saglasnost na ugovor koji se zaključuje.

Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o komunalnim djelatnostima jer povjeravanje poslova drugom pravnom licu može vršiti samo Općina po procedurama utvrđenim Zakonom o javnim nabavkama. Ističemo da je ova Odluka donesena na osnovu Zakona o komunalnim djelatnostima iz 1990. godine koji nije na snazi od novembra 2013. godine, a propise kojima će se bliže regulisati obavljanje komunalnih djelatnosti usklađene s važećim Zakonom Općina još uvijek nije donijela. Iz ovoga slijedi da ni Odluka Vijeća kojom su povjerena ovlaštena za vršenje poslova iz komunalne djelatnosti iz nadležnosti Općine JP za stambeno-komunalne djelatnosti i lokalne puteve d.o.o. Bugojno nije donesena na osnovu važeće zakonske regulative.

Navedeno ima za posljedicu da način obavljanja komunalnih djelatnosti nije uređen u skladu sa Zakonom o komunalnim djelatnostima Srednjobosanskog kantona.

Općina nije donijela ni program izgradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture te program nabavke stalnih sredstava davaoca komunalnih usluga, koji je predviđen i općinskom Odlukom o komunalnim djelatnostima, ali i važećim kantonalnim zakonom. Nije nam prezentovano da je JP za stambeno-komunalne djelatnosti i lokalne puteve obavljalo povjerene radove u smislu Zakona o komunalnim djelatnostima jer ih nije fakturisalo Općini.

Ulaganje u ceste u Općini je evidentirano na poziciji kapitalnih transfera. Izvršili smo uvid u dio iskazanog iznosa na poziciji kapitalnog transfera za lokalne puteve (216.214 KM), te kapitalne transferi utvrđeni Budžetom: rekonstrukcija naselja Nugle (197.198 KM) i rekonstrukcija Sultan Ahmedove ulice sa izgradnjom trotoara prema I i III osnovnoj školi (78.622 KM).

⁴⁸ „Sl. novine Općine Bugojno“, br. 2/05

Ovi transferi realizovani su sljedeći način: Na osnovu zahtjeva JP za stambeno komunalne poslove d.o.o. Bugojno za izdavanje inicijative za provođenje postupka javne nabavke načelnik se pisanim aktom (inicijativom) obraća ovom preduzeću da u skladu sa svojim nadležnostima provede postupak javne nabavke. U inicijativi određena je procijenjena vrijednost nabavke i izvor finansiranja, te utvrđena obaveza javnom preduzeću da nakon provedenog postupka javne nabavke, a prije zaključenja ugovora, Općini dostavi dokumentaciju o postupku. Ugovor nakon provedenog postupka javne nabavke zaključuju načelnik kao investitor, JP za stambeno – komunalne djelatnosti i lokalne puteve kao naručilac i odabrani dobavljač.

Nadzor nad projektom vrši Općina, odnosno odabrani dobavljač koga Općine izabere u postupku javne nabavke. Po primljenim fakturama/situacijama od izvođača radova, JP za stambeno – komunalne i lokalne puteve podnosi zahtjev Općini za dodjelu sredstava za plaćanje obaveza prema izvođaču, te dostavlja dokumentaciju o provedenom postupku na ovjeru. Načelnik Odlukom odobrava isplatu sredstva JP za stambeno – komunalne djelatnosti i lokalne puteve, a odluka se evidentira na poziciji kapitalnih transfera. Po realizaciji projekta JP za stambeno – komunalne djelatnosti i lokalne puteve dostavlja izvještaj o namjenskom utrošku sredstava sa pratećom dokumentacijom.

Kapitalni transfer za lokalne puteve planiran je u iznosu od 200.000 KM, a iskazan je 677.710 KM i najveći dio odnosi se na sredstva odobrena odlukama načelnika JP za stambeno – komunalne djelatnosti i lokalne puteve. **Program ulaganja u lokalne ceste nije sačinjen, a kriteriji za odabir projekata/dionica na kojima će izvoditi radovi nisu utvrđeni ni na drugi način.** U okviru ovog transfera izvršili smo uvid u odobrena sredstva JP za stambeno – komunalne djelatnosti i lokalne puteve za asfaltiranje puta Hendek I u vrijednosti od 216.214 KM, a za plaćanje izvedenih radova odabranom izvođaču („Struktura“ d.o.o. Jajce). **Ističemo da način knjigovodstvenog evidentiranja ulaganja u lokalne puteve nije uređen i nije nam prezentirana dokumentacija da li to vrši Javno preduzeće.**

Transfer za rekonstrukciju naselja Nugle planiran je Budžetom u iznosu od 50.000 KM, a iskazan u iznosu od 197.198 KM. Dio preko iznosa planiranog Budžetom, finansiran je namjenskim sredstvima za ceste. Odlukama načelnika odobrena su sredstva JP za stambeno – komunalne djelatnosti i lokalne puteve za plaćanje faktura za izvršene radove firme „Izgradnja – koming“ d.o.o. Bugojno. Dio odobrenih sredstva od 162.198 KM preduzeće je opravdalo dokazima plaćanja prema izvođaču radova od čega 155.164 KM bankovnim izvodom, a 7.034 KM izjavom o kompenzaciji. **Za 35.000 KM odobrenih sredstava nije dostavljen dokaz o utrošku.**

Transfer za rekonstrukciju Sultan Ahmedove ulice sa izgradnjom trotoara prema I i III osnovnoj školi planiran je u iznosu od 40.000 KM, a iskazan je 78.622 KM. Odobrena su sredstva JP za stambeno – komunalne djelatnosti i lokalne puteve za plaćanje izvršenih radova po ugovoru zaključenim sa izvođačem „Izgradnja – koming“ d.o.o. Bugojno. Fakturisani su radovi na izgradnji trotoara i biciklističke staze FIS-III faza. Radovi su završeni 18. 4. 2022. godine, a JP za stambeno – komunalne djelatnosti i lokalne puteve je izvještaj o namjenskom utrošku odobrenih sredstava dostavilo 11. 1. 2023. godine. Dio sredstava u iznosu od 74.023 KM je pravdan bankovnim izvodom, a iznos od 4.599 KM izjavom o kompenzaciji.

Zaključenim ugovorima za prethodno navedene projekte javno preduzeće se obavezalo da vrijednost ugovorenih radova isplati izvođaču nakon što sredstva budu doznačena od Općine na račun javnog preduzeća. Mogućnost plaćanja kompenzacijom nije predviđena.

Utvdili smo⁴⁹ da su na ovaj način JP za stambeno – komunalne djelatnosti i lokalne puteve, odabrani izvođač i Općina zaključili su ugovore u iznosu od najmanje 955.592 KM, koji se u najvećoj mjeri odnose na nabavku radova kojima se uvećava vrijednost imovine iz nadležnosti Općine za koju nije uređeno kako će se evidentirati. Ovim ugovorima, utvrđeno je da izabrani izvođač snosi troškove JP za stambeno – komunalne djelatnosti i lokalne puteve za provođenje postupka javne nabavke i druge njegove administrativne troškove u iznosu od 5% od ukupne cijene ugovorenih radova, a ti troškovi se obračunavaju po svakoj ispostavljenoj situaciji.

⁴⁹ Na osnovu odluka o odobravanju sredstva JP za stambeno komunalne djelatnosti i lokalne puteve d.o.o. Bugojno objavljenih u Službenim novinama Općine



Odobrenim sredstvima JP za stambeno – komunalne djelatnosti i lokalne puteve finansirana je nabavka kapitalne imovine Općine, zbog čega ne možemo potvrditi da se radi o kapitalnim transferima odnosno o davanjima sredstava drugima u svrhu nabavke kapitalne imovine kako je to utvrđeno Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Poslovi zajedničke komunalne potrošnje nisu organizovani u skladu sa odlukama Općinskog vijeća (Odlukom o komunalnim djelatnostima i Odlukom o povjeravanju obavljanja javnih ovlasti JP za stambeno-komunalne djelatnosti i lokalne puteve d.o.o. Bugojno) koje su u primjeni jer nije donesen program zajedničke komunalne potrošnje. Nismo utvrdili da je ovo preduzeće obavljalo povjerene poslove, a komunalna djelatnost nije organizovana na način propisan kantonalnim Zakonom o komunalnim djelatnostima. Općina propise i akte kojima se uređuje obavljanje komunalnih djelatnosti nije uskladila sa važećim Zakonom o komunalnim djelatnostima u Srednjobosanskom kantonu.

Nije donesen godišnji plan i program održavanja i zaštite i program rekonstrukcije, izgradnje i obnove lokalnih cesta niti je odlukama Vijeća uređeno obavljanje ovih djelatnosti. Iako je osnovano za asfaltiranje i izgradnju puteva, Javno preduzeće za stambeno-komunalne djelatnosti i lokalne puteve d.o.o. Bugojno nije obavljalo ove poslove, nego su za njih angažovani drugi izvođači s kojima su zaključeni ugovori u vrijednosti od najmanje 955.592 KM koje je i Općina potpisala. Odredbe ovih ugovora izvođača obavezuju da snosi troškove JP za stambeno-komunalne djelatnosti i lokalne puteve za provođenje postupka javne nabavke. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o komunalnim djelatnostima i Zakona o javnim nabavkama.

Javnom preduzeću za stambeno – komunalne djelatnosti i lokalni razvoj d.o.o. Bugojno povjereni su poslovi komunalne djelatnosti. Ne možemo potvrditi da su ovi poslovi povjereni i da su obavljani u skladu s odredbama Zakona o komunalnim djelatnostima. Odnos ovog preduzeća i Općine u dijelu njegovog angažovanja za poslove koji su u nadležnosti Općine nisu jasno uređeni.

Na poziciji kapitalnih transfera iskazani su izdaci koji se odnose na ulaganje u imovinu Općine koja nije evidentirana u Glavnoj knjizi, zbog čega su kapitalni transferi više, a izdaci za nabavku sredstava manje iskazani za najmanje 979.154 KM. Za ovaj iznos nije izvršeno povećanje vrijednosti stalnih sredstava i izvora stalnih sredstava, zbog čega Bilans stanja ne daje tačan pregled iskazanih stalnih sredstava i izvora sredstava. Ovi izdaci nisu Budžetom planirani i knjigovodstveno evidentirani na odgovarajućoj poziciji u skladu s kontnim planom koji je dio Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH, a u pojedinim slučajevima izvršeni su u većem iznosu u odnosu na sredstva odobrena Budžetom Općine.⁵⁰

Preporuka:

- *općinske propise kojima se bliže reguliše obavljanje komunalnih djelatnosti uskladiti sa Zakonom o komunalnim djelatnostima te poslove zajedničke komunalne djelatnosti organizovati u skladu s navedenim Zakonom.*

6.1.2.5 Izdaci za nabavku stalnih sredstava

Izdaci za nabavku stalnih sredstava planirani su u iznosu od 460.000 KM, a realizovani su u iznosu od 699.868 KM, a odnose se na izdatke za nabavku građevina (663.737 KM) i nabavku opreme (36.131 KM).

Na poziciji *izdaci za nabavku građevina (663.737 KM)* iskazana su ulaganja u objekte vodovoda i kanalizacije od čega se na izgradnju vodozahvata „Husića vrelo“ odnosi 623.944 KM, a na izgradnju vodovodne mreže za mjesnu zajednicu Rovna 39.793 KM.

⁵⁰ Preporuka za postupanje po osnovu utvrđene nepravilnosti sadržana u preporukama datim u tačkama 5.1 i 6.2.2 Izvještaja.



Izdaci koji se odnose na izvođenje radova na izgradnji dovodnog cjevovoda Husića Vrelo evidentirani su po fakturama dobavljača Ganik I.D.A. d.o.o. Vitez (postupak javne nabavke opisan u tački 8. Izvještaja). Ovi radovi nisu okončani u 2022. godini, a namjenska sredstva primljena od FBiH za finansiranje ovog projekta u iznosu od 140.000 KM, Općina je u 2022. godini vratila Federalnom ministarstvu finansija.

Izdaci za izgradnju vodovodne mreže za mjesnu zajednicu evidentirana su po fakturi izvođača IPSUM d.o.o. Bugojno. Uvidom u fakturu, utvrdili smo da su cijene, vrste i količine radova u skladu s zaključenim ugovorom. Vrijednost izvršenih ulaganja evidentirana je na poziciji stalnih sredstava.

Na poziciji nabavke opreme (36.130 KM) iskazana je nabavka uredske opreme (22.979 KM), elektronske opreme (12.206 KM) i fiksne opreme (945 KM).

Iskazani iznos kapitalnih izdataka ne možemo potvrditi s obzirom na to da su izdaci koji se odnose na ulaganje u imovinu Općine u iznosu od najmanje 979.154 KM planirani i evidentirani na poziciji kapitalnih transfera, te za ovaj iznos nije izvršeno povećanje vrijednosti stalnih sredstava i izvora stalnih sredstava.

6.1.3 Finansijski rezultat

U Godišnjem izvještaju o izvršenju Budžeta Općine za 2022. godinu iskazan je finansijski rezultat kako slijedi:

R. br.	Opis	Budžet za 2022. godinu	Ostvareno u 2022. godini	Ostvareno u 2022. godini	Index (4/3)x100
1	2	3	4	5	6
I	PRIHODI	10.420.000	10.354.527	8.976.787	99
I.1.	Prihodi od poreza	6.680.000	7.800.826	6.510.968	117
I.2.	Neporezni prihodi	2.001.000	2.023.718	2.264.898	101
I.3.	Primljeni transferi i donacije	1.739.000	529.984	200.921	30
II	RASHODI	9.960.000	9.714.348	7.772.507	98
II.1.	Tekući rashodi	3.287.000	2.967.378	2.768.655	90
II.2.	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	4.839.500	4.632.667	4.101.677	96
	Kapitalni transferi	1.763.000	2.114.303	901.499	120
II.3	Izdaci za kamate	10.000	0	676	0
II.4.	Tekuća budžetska rezerva	60.000			
III	TEKUĆI SUFICIT/DEFICIT I – II	460.000	640.179	1.204.280	139
IV	NETO NABAVKA STAL. SREDST. (IV 2 – IV 1)	360.000	699.868	135.323	194
IV.1.	Primici od prodaje stalnih sredstava	100.000	0	0	0
IV.2.	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	460.000	699.868	135.323	152
V	UKUPAN DEFICIT/SUFICIT III – IV	100.000	(59.689)	1.068.957	60
VI	NETO SMANJENJE FINANSIJSKE IMOVINE (VI 1 – VI 2)	0	0	0	
VI.1.	Primici od finansijske imovine	0	0	0	
VI.2.	Izdaci za finansijsku imovinu	0	0	0	
VII	NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (VII 1 – VII 2)	0	0	0	
VII.1.	Primici od zaduživanja	0	0	0	
VII.2.	Izdaci za otplate dugova	0	0	0	
VIII	UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (V + VI + VII)	100.000	(59.689)	1.068.957	60

Podaci iz bilansa stanja – neraspoređeni višak rashoda nad prihodima:

Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima	2.649.029	2.589.341	102
--	------------------	------------------	------------

U revidiranoj godini iskazan je negativan finansijski rezultat u iznosu od 59.689 KM, budući da su ukupni prihodi iznosili 10.354.527 KM, a rashodi i izdaci 10.414.216 KM.

U Bilansu stanja na datum bilansa iskazan je neraspoređeni višak rashoda nad prihodima u iznosu od 2.649.029 KM.

6.2 BILANS STANJA

6.2.1 Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe

6.2.1.1 Novčana sredstva

Novčana sredstva iskazana su u iznosu 366.651 KM, od čega se najveći dio sredstava nalazi na glavnom transakcijskom računu (304.456 KM). Općina pored depozitnog i transakcijskog računa, ima otvorene namjenske podračune za prikupljanje sredstava iz oblasti civilne zaštite i za naknade za ceste. Iskazano stanje novčanih sredstava usaglašeno je s bankama.

6.2.1.2 Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 403.550 KM, a čine ih: ostala potraživanja (275.988 KM), potraživanja od pravnih lica (116.350 KM) i potraživanja od fizičkih lica (11.212 KM).

U okviru ostalih potraživanja najveći dio čine *sumnjiva i sporna potraživanja* (274.877 KM) koja se odnose na nenaplaćena potraživanja iz prethodnih godina po osnovu zakupa javnih površina. U skladu s preporukom datom u Pismu menadžmentu, potraživanja kojima je istekao rok za naplatu, a starija su od šest mjeseci preknjižena su u revidiranoj godini na poziciju sumnjivih i spornih potraživanja. Prema prezentovanom uzorku Služba za finansije i inspekcijski nadzor potraživanja kojima je istekao rok za naplatu dostavlja općinskom pravobranilaštvu na dalje aktivnosti u vezi utuženja.

Utvdili smo da odluke Vijeća iz 2020. i 2021. godine⁵¹ o oslobađanju plaćanja naknade za privremeno korištenje javnih površina za te godine nisu knjigovodstveno evidentirane kao ni potraživanja po ugovorima za 2022. godinu. Pojedini korisnici javnih površina su putem izvoda otvorenih stavki osporili iskazana potraživanja, ali usaglašavanje u Glavnoj knjizi nije izvršeno, što za posljedicu ima netačno iskazana stanja pojedinih potraživanja.

Potraživanja za unaprijed plaćenu robu - avansi iskazani u iznosu od 116.085 KM čine najveći dio potraživanja od pravnih lica. Naime, ugovorima zaključenim sa izvođačem radova nakon provedenih postupaka javnih nabavki, predviđeno je avansno plaćanje radova u iznosu od 30%. S tim u vezi u 2022. godini, izvršeno je avansno plaćanje ugovorenih radova „Izgradni koming“ (59.993 KM), Glovis d.o.o. Zenica (7.265 KM) te Federalnoj upravi za geodetske i imovinsko – pravne poslove Sarajevo (13.000 KM). Dio od 35.827 KM su potraživanja za date avanse iz prethodnih godina, od čega je najveće prema ZDD Rudnici gipsa Donji Vakuf iz perioda 2015. i 2017. godina. Ova potraživanja nisu preknjižena na sumnjiva i sporna potraživanja. Služba za finansije i inspekcijski nadzor je 2019. godine dostavila Općinskom javnom pravobranilaštvu dokumentaciju radi utuženja. Nakon što ni načelnik ni Stručna služba Općinskog vijeća i općinskog načelnika nisu Općinskom javnom pravobranilaštvu dostavili dodatne informacije tražene njegovim zahtjevima iz 2019. godine i januara 2022. godine, potraživanje nije utuženo.

Potraživanja za naknadu za uređenje građevinskog zemljišta i rentu koja se plaća na rate nisu evidentirana u Glavnoj knjizi. Prema prezentiranim podacima Službe urbanizma, prostornog uređenja, geodetskih, katastarskih i imovinsko-pravnih poslova ukupna nenaplaćena potraživanja po ovom osnovu na 31. 12. 2022. godine iznose 260.159 KM. Prema obrazloženju pomoćnice načelnika, potraživanja nisu knjigovodstveno evidentirana jer ugovori kojima je odobreno plaćanje na rate nisu dostavljeni u Službu za finansije i inspekcijski nadzor. **S obzirom na to da potraživanja po osnovu naknade za uređenje građevinskog zemljišta i rente u iznosu od najmanje 260.159 KM nisu knjigovodstveno evidentirana, Bilans stanja ne daje tačan pregled iskazanih kratkoročnih potraživanja i razgraničenja.**

⁵¹ Odluka o oslobađanju plaćanja naknade za privremeno korištenje javnih površina za 2020. godinu od 12. 6. 2020. godine i Odluka o oslobađanju plaćanja naknade za privremeno korištenje javnih površina za 2021. godinu od 17. 12. 2021. godine

Kratkoročni plasmani iskazani su u iznosu od 128.165 KM a odnose se na pozajmice date u periodu 1998 – 2003. godina pravnim licima: DD Kvalitet d.d. Bugojno (27.332 KM), DD „Za proizvodnju kožne obuće“ Bugojno (37.750 KM), DD Špedicija Bugojno (3.000 KM), D.P. „Urbanizam“ (14.400 KM) i JP za stambeno – komunalne djelatnosti i lokalne puteve (45.682 KM). Za dio plasmana prezentirane su izvršne presude (DD „Za proizvodnju kožne obuće“ Bugojno 37.750 KM, Kvalitet d.d. Bugojno 7.332 KM, ATP Špedicija Bugojno 3.000 KM) ali one nisu realizovane. **Dio pozajmica u iznosu od 65.682 KM (DD „Kvalitet“ Bugojno (20.000 KM) i JP za stambeno-komunalne djelatnosti i lokalne puteve (45.682 KM)) nije utužen. Nije nam prezentirano da su vršene aktivnosti na procjeni naplate ovih plasmana, a nisu ni usaglašeni na datum bilansa.**

Potraživanja po osnovu naknade za uređenje gradskog građevinskog zemljišta i rente u iznosu od najmanje 346.832 KM nisu knjigovodstveno evidentirana, a potraživanja po osnovu naknade za privremeno korištenje javnih površina nisu tačno iskazana. Dati avansi u iznosu od 35.827 KM nisu usaglašeni na datum Bilansa. Za kratkoročne plasmane iskazane u iznosu od 128.165 KM nastupila je zastara, a nisu poduzete aktivnosti na ocjeni njihove naplativosti. Navedeno nije u skladu s Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, a Bilans stanja ne daje tačan prikaz potraživanja i razgraničenja.

Preporuka:

- ***u Glavnoj knjizi evidentirati sva potraživanja Općine, izvršiti njihovu analizu, ocjenu naplativosti te poduzeti aktivnosti njihove naplate ili otpisa, u skladu odredbama Zakona o budžetima u FBiH.***

6.2.2 Stalna sredstva

U finansijskim izvještajima iskazana su stalna sredstva sadašnje vrijednosti od 3.397.996 KM (nabavne vrijednosti 5.412.008 KM, ispravke vrijednosti 2.014.012 KM). Strukturu stalnih sredstava čine: građevine (2.646.430 KM), sredstva u pripremi (1.446.774 KM), oprema (1.014.889 KM), stalna sredstva u obliku prava (252.908 KM), zemljište (45.950 KM) i sredstva van upotrebe (5.057 KM).

Pomoćna knjiga kapitalne imovine je uspostavljena i vodi se, ali ona nije usaglašena sa Glavnom knjigom jer ne sadrži evidencije o sredstvima u pripremi, stalnim sredstava u obliku prava i sredstvima van upotrebe.

U okviru građevina evidentirane su: zgrade (2.475.212 KM), ostali objekti (131.425 KM) i objekti vodovoda i kanalizacije (39.793 KM). Najveći dio iskazane vrijednosti *zgrada* odnosi se na zgradu Općine. Prezentiran je akt da je ovaj objekat u vlasništvu Općine.

U poslovnim knjigama Općine nisu knjigovodstveno evidentirane lokalne ceste i objekti komunalne infrastrukture koji su joj Zakonom o principima lokalne samouprave u FBiH dati u nadležnost na upravljanje, finansiranje i unapređenje djelatnosti.

Zakonom o cestama FBiH definisano je da upravljanje, građenje, rekonstrukciju, održavanje i zaštitu lokalnih cesta vrše nadležni općinski organi, kao i da općinski organi vode evidenciju (bazu podataka) cesta, objekata, saobraćajne signalizacije i opreme na cestama i katastra cestovnog zemljišnog pojasa. Općina ne raspolaže podacima o lokalnim cestama i putevima iz njene nadležnosti, niti je poduzimala aktivnosti vezane za njihov popis i knjigovodstveno evidentiranje. Sredstva iz Budžeta se sa pozicije kapitalnih transfera odobravaju JP za stambeno – komunalne djelatnosti i lokalne puteve za rekonstrukciju i održavanje lokalnih cesta i puteva. Ugovorom ili na drugi način nije uređen način upravljanja, održavanja, njihovog knjigovodstvenog evidentiranja, povećanja vrijednosti stalnih sredstava po ovom osnovu, ni druga pitanja u vezi s vođenjem evidencija.

Ni za objekte komunalne infrastrukture (vodovodna, kanalizaciona i dr.), Općina nije jasno regulisala način upravljanja, održavanja, povećanja vrijednosti u poslovnim knjigama i druga pitanja vezana za knjigovodstveno evidentiranje izvršenih ulaganja sa preduzećima kojima je povjerena ova infrastruktura.



Sredstva u pripremi iskazana su u iznosu od 1.446.774 KM, od čega iznos od 623.944 KM odnosi se na radove izvedene na izgradnji dovodnog cjevovoda Husića vrelo koji nije aktiviran do kraja godine, što je opisano u tački 8. Izvještaja. Preostali dio odnosi se na investicije iz perioda 2010 – 2020. godine i to: izgradnja mosta u naselju Gračanica (299.907 KM), gradnja ulice Bosanske i Kalinske (443.911 KM) i druge investicije. Dio ovih investicija bio je predmet revizije 2014. godine.

Prema datom obrazloženju, koje je dostavljeno na revizorski zahtjev, izgradnja mosta preko rijeke Vrbas u naselju Gračanica je okončana i most je u funkciji. Za ovaj most je izdato i Rješenje o upotrebi objekta. Međutim, prema informacijama iz Službe za urbanizam, građenje, geodetsko-katastarske i imovinske-pravne poslove most kao građevinu na koje pravo korištenja ima Općina nije moguće upisati u katastar i zemljišne knjige jer se objekat nalazi na vodnom dobru koji je u vlasništvu države. **S obzirom na to da je izgradnja mosta okončana i da je izdato Rješenje o upotrebi ovog objekta 2011. godine, njegovo evidentiranje na poziciji sredstava u pripremi nije u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, a iskazanu vrijednost ne možemo potvrditi jer na ovo sredstvo nije vršen obračun amortizacije.**

Dio iskazane vrijednosti sredstava u pripremi od 822.830 KM ne možemo potvrditi s obzirom na to da smo za most u Gračanici koji je iskazan na sredstvima u pripremi u iznosu od 299.907 KM utvrdili da je u upotrebi. Za ostale iskazane vrijednosti u iznosu od 522.923 KM u okviru navedenog iznosa nije potvrđeno da se radi o investicijama u toku. Sredstva u pripremi nisu bila ni predmet godišnjeg popisa.

Oprema iskazana u iznosu od 1.014.889 KM najvećim dijelom se odnosi na nabavnu vrijednost kancelarijske opreme (809.839 KM) i motornih vozila (92.611 KM).

Utvdili smo da je Općina osnivač Javnog komunalnog preduzeća Vodovod i kanalizacija d.o.o. Bugojno, Javnog komunalnog uslužnog preduzeća Čistoća d.o.o. Bugojno, Javnog preduzeća za stambeno-komunalne djelatnosti i lokalne puteve d.o.o. Bugojno i Javnog preduzeća Radio i televizija Bugojno d.o.o. Bugojno. Međutim, osnivački ulozi u ova javna preduzeća nisu iskazana na poziciji stalnih sredstava.

U poslovnim knjigama nisu evidentirane lokalne ceste, vodovodna i kanalizaciona infrastruktura, a nije uređen ni način njihovog knjigovodstvenog evidentiranja, održavanja i povećanja vrijednosti. Ni osnivačka ulaganja u javna preduzeća nisu iskazana na poziciji stalnih sredstava. Most u Gračanici (299.907 KM), iako je u upotrebi od 2011. godine, knjigovodstveno je evidentiran na sredstvima u pripremi. S obzirom na to da je bio evidentiran na poziciji sredstava u pripremi, na ovo stalno sredstvo nije vršen obračun amortizacije. Zbog toga što nije obračunata amortizacija za sredstvo koje u upotrebi najmanje 11 godina, njegovu knjigovodstvenu vrijednost ne možemo potvrditi. Za ostalu iskazanu vrijednost sredstava u pripremi iz ranijeg perioda u iznosu od 522.293 KM, od kojih se najveći dio odnosi na gradnju ulica Bosanske i Kalinske (443.911 KM), nije nam prezentirana dokumentacija kojom se potvrđuje da se radi o investicijama u toku. Zbog navedenog iskazanu vrijednost stalnih sredstava i izvora sredstava u Bilansu stanja ne možemo potvrditi.

U skladu s članom 18. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH, članom 66. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH Općina vrši revalorizaciju imovine, obaveza i izvora sredstava. Knjigovodstveni iznos stalnih sredstava treba korigovati ako je opći indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda porastao za više od 10% tokom tekuće godine, odnosno od datuma nabavke sredstava ili datuma posljednjeg korigovanja vrijednosti. Revalorizacija se obavlja primjenom indeksa promjene cijene, koje objavljuje Federalni zavod za statistiku. Efekti revalorizacije povećavaju izvore stalnih sredstava za razliku između rezultata revalorizacije nabavne vrijednosti i rezultata revalorizacije otpisane vrijednosti.

Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, rast cijena industrijskih proizvoda od januara do decembra 2022. godine porastao je za 17,4%. Uzimajući u obzir sadašnju vrijednost stalnih sredstava i izvora stalnih sredstava na 31. 12. 2022. godine, efekat revalorizacije bi bio povećanje knjigovodstvene vrijednosti stalnih sredstava u iznosu od 339.513 KM. Sredstva u pripremi se ne revalorizuju.



Prema izjavi odgovorne osobe, Općina nije izvršila revalorizaciju stalnih sredstava iako je inflacija na godišnjem nivou iznosila preko 10%, jer su podaci, kao i obaveza za obračuna revalorizacije, kasno objavljeni, a nisu data dodatna uputstva za način na koji se treba provesti.

Revalorizacija se vrši primjenom kumulativnog iznosa rasta cijena proizvođača industrijskih proizvoda, koje objavljuje Federalni zavod za statistiku na način da povećava vrijednost izvora stalnih sredstava za razliku između rezultata revalorizacije nabavne i ispravke vrijednosti, kako bi se u periodu inflacije njihova vrijednost uskladila. Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, rast cijena industrijskih proizvoda od januara do decembra 2022. godine porastao je za 17,4%, što je iziskivalo revalorizaciju. Općina nije izvršila revalorizaciju stalnih sredstava za 2022. godinu u skladu sa propisima za budžetske korisnike.

Vrijednost stalnih sredstava i izvora sredstava ne možemo potvrditi jer lokalne ceste i komunalna infrastruktura koja je u nadležnosti Općine, kao ni osnivačka ulaganja u javna preduzeća, nisu knjigovodstveno evidentirani, a pojedine investicije u iznosu od najmanje 299.907 KM (most u Gračanici) su evidentirane na poziciji sredstava u pripremi, iako su duži period u upotrebi. Nije izvršena ni revalorizacija stalnih sredstava. Navedeno nije u skladu sa odredbama Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuke:

- *poduzeti aktivnosti na utvrđivanju stalnih sredstava koje Općina ima u vlasništvu ili raspolaganju i knjigovodstveno ih evidentirati, te izvršiti analizu stalnih sredstava iskazanih kao sredstva u pripremi, u vezi s njihovim stavljanjem u upotrebu te provesti odgovarajuća knjiženja;*
- *s javnim komunalnim preduzećima definisati međusobna prava i obaveze vezano za upravljanje, korištenje i održavanje vodovodne i kanalizacione infrastrukture i knjigovodstveno evidentiranje;*
- *izvršiti revalorizaciju stalnih sredstava za 2022. godinu u skladu s članom 18. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH, članom 66. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor.*

6.2.3 Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazana su u iznosu od 2.398.289 KM, a struktura ovih obaveza je sljedeća: kratkoročna razgraničenja (1.150.450 KM), kratkoročne tekuće obaveze (1.084.927 KM) i obaveze prema zaposlenima (162.912 KM).

Kratkoročna razgraničenja iskazana u iznosu od 1.150.450 KM odnose se na: razgraničene prihode (939.032 KM) i razgraničene rashode (211.418 KM).

Razgraničeni prihodi odnose se na razgraničene prihode za namjenska sredstva (652.679 KM) i neplaćene redovne prihode budućeg perioda (286.353 KM).

Razgraničeni prihodi za namjenska sredstva iskazani su u iznosu od 652.492 KM, a najvećim dijelom (591.172 KM) se odnose primljena novčana sredstva sa viših nivoa vlasti namijenjena za sufinansiranje tekućih i kapitalnih projekata, prihode od Federalnog zavoda za penzijsko invalidsko osiguranje za prodane stanove i naknade za korištenje državnih šuma. S obzirom na to da je stanje novčanih sredstava manje od iznosa iskazanih razgraničenja konstatujemo da su se ova novčana sredstva upotrebljavala u svrhe za koje nisu namijenjene. U tekućoj godini, namjenski prihodi ostvareni od naknada iz oblasti sredstava civilne zaštite (26.486 KM) i naknada za ceste (34.834 KM) su razgraničeni u iznosu novčanih sredstava na podračunima. Međutim, s obzirom na to da nisu doneseni planovi utroška ovih sredstava i nisu sačinjeni izvještaji o korištenju ovih namjenskih sredstava, niti se u ranijem periodu vršio prenos ovih neutrošenih sredstava na kratkoročna razgraničenja, već su priznati kao prihod, iskazani iznos razgraničenja ne možemo potvrditi.



Razgraničeni rashodi (211.418 KM) su obaveze iz perioda 2014. godine i ranije, a odnose na neplaćene obaveze uglavnom prema korisnicima tekućih transfera koji su odobreni u ranijim periodima. **Nije nam prezentovano da je Općina poduzimala aktivnosti na utvrđivanju osnovanosti ovih obaveza s obzirom na protok vremena, niti obrazloženje zašto nisu izmirene.**

Kratkoročne tekuće obaveze odnose se na obaveze za: kapitalne transfere (331.139 KM), prema dobavljačima (302.959 KM), tekuće transfere drugim nivoima vlasti (237.456 KM), tekuće transfere pojedincima (50.047 KM), tekuće transfere neprofitnim organizacijama (57.132 KM), za subvencije (77.024 KM) i drugo. U okviru obaveza prema dobavljačima najveće iskazane obaveze su prema „Ganik I.D.A.“ d.o.o. Vitez (146.829 KM) i one su usuglašene sa dobavljačem.

Obaveze prema zaposlenima iskazane u iznosu od 162.912 KM odnose se na obaveze za neto plaće za decembar 2022. godine, poreze i doprinose po osnovu plaća i naknade troškova zaposlenih.

Preporuka:

- ***preispitati osnovanost iskazanih obaveza iz ranijeg perioda, izvršiti njihovu analizu, te poduzeti aktivnosti s ciljem utvrđivanja njihovog tačnog iskazivanja u finansijskim izvještajima.***

6.2.4 Izvori sredstava

Izvori sredstava iskazani su u iznosu od 1.898.655 KM. Odnose se na: izvore sredstava (4.543.172 KM), ostale izvore sredstava (4.522 KM) i neraspoređeni višak rashoda nad prihodima (2.649.029 KM). Neotpisana vrijednost stalnih sredstva iskazana je 3.397.996 KM. Izvore koji su iskazani u iznosu od 4.453.172 KM čine izvori sredstava u iznosu 3.888.078 KM (potražni saldo) i izvori novčanih sredstava (655.094 KM). S obzirom na to da su stalna sredstva iskazana u iznosu od 3.397.996 KM, ona su manja od izvora stalnih sredstava za 490.082 KM, a što je, prema izjavi odgovorne osobe, posljedica knjiženja dugoročnih obaveza u ranijem periodu.

Preporuka:

- ***izvršiti usaglašavanje vrijednosti stalnih sredstava i izvora stalnih sredstava iskazanih u Glavnoj knjizi.***

6.2.5 Popis sredstava i obaveza

Rješenjima načelnika od 21. 10. 2022. naloženo je vršenje popisa i imenovane su četiri komisije, i to: za popis stalnih sredstava i sitnog inventara; za popis novčanih sredstava, potraživanja, i obaveza; za popis kafe kuhinje i magacina; te za rashod sredstava i sitnog inventara. Centralna popisna komisija, koja je u skladu s Pravilnikom o popisu imovine potraživanja, zaliha i obaveza⁵² (u daljnjem tekstu: Pravilnik) trebala pojedinačne izvještaje objediniti u zbirni, nije imenovana. Pored Pravilnika, način obavljanja popisa uređen je Uputstvom o postupku provođenja popisa imovine i obaveza.⁵³

Prije provođenja godišnjeg popisa, Komisija za rashodovanje je do 31. 12. 2022. godine za rashodovanje trebala predložiti stalna sredstva i sitni inventar koji su neupotrebljivi. Povjereni poslovi su izvršeni 31 dan nakon utvrđenog roka dostavljanjem Zaključka načelniku, koji je on usvojio.

Revizijom smo utvrdili da je izvršen naturalni popis dijela stalnih sredstava, sitnog inventara i robe u kafe kuhinji prikazanih na popisnim listama. Međutim, popis stalnih sredstava u obliku prava i sredstava u pripremi nije izvršen. Komisija nije nakon obavljenog naturalnog popisa u popisne liste unijela knjigovodstvena stanja, te ih usporedila sa stanjima utvrđenim popisom, kako je to propisano Uputstvom. Zapisnik o popisu stalnih sredstava i sitnog inventara načelnik je usvojio 13. 2. 2023. godine

⁵² „Sl. novine Općine Bugojno“, br. 2/08

⁵³ „Sl. novine Općine Bugojno“, br. 5/12



Popisom potraživanja i obaveza stanje utvrđeno popisom identično je knjigovodstvenom. Međutim, knjigovodstveno nisu evidentirane Odluke Vijeća o oslobađanju plaćanja naknada za privremeno korištenje javnih površina za 2020. i 2021. godinu, a pri usuglašavanju stanja na 31. 12. 2022. godine dio dužnika je osporavao iskazana potraživanja. Komisija za popis novčanih sredstava, potraživanja i obaveza je 20. 2. 2023. godine načelniku dostavila Zapisnik koji je on usvojio 22. 2. 2023. godine. Ovime je postupak popisa okončan 8 dana nakon roka utvrđenog Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Načelnik nije imenovao centralnu popisnu komisiju niti utvrdio obavezu sačinjavanja zbirnog izvještaja o popisu, iako je to predviđeno Pravilnikom o popisu imovine, potraživanja, zaliha i obaveza. Godišnji popis nije proveden u dijelu vršenja popisa stalnih sredstva u obliku prava i sredstava u pripremi, utvrđivanja stvarnog stanja potraživanja, te usklađivanja stanja iskazanog u knjigovodstvu s njihovim stvarnim stanjem u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuka:

- **imenovati centralnu popisnu komisiju koja će imati obavezu sačiniti zbirni izvještaj o godišnjem popisu, popisom utvrditi stvarno stanje imovine i potraživanja, te izvršiti usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim, kako je predviđeno Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i internim aktima Općine.**

6.3 IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

U izvještaju o novčanim tokovima (korigovanom) iskazani su ukupni novčani primici u iznosu od 10.336.305 KM i ukupne novčane isplate u iznosu od 10.566.042 KM, te negativan novčani tok od 229.737 KM. Naime, novčani primici manje su iskazani za iznos primljenih a razgraničenih namjenskih prihoda od cestovnih naknada i naknada za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća. Također, kao novčane isplate na poziciji plaća i naknada troškova zaposlenih iskazani su rashodi i izdaci, a ne novčane isplate. **S obzirom na to da prihodi nisu prevedeni na stvarne novčane primitke (naplate), a rashodi na stvarne novčane izdatke (isplate), konstatujemo da izvještaj o novčanim tokovima nije sačinjen u skladu s članom 24. Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.**

Preporuka:

- **Izvještaj o novčanim tokovima sačinjavati na način da predstavlja pregled stvarnih priliva i odliva gotovine i gotovinskih ekvivalenata u izvještajnom periodu.**

7. JAVNE NABAVKE

Plan javnih nabavki za 2022. godinu (u daljnjem tekstu: Plan) donesen je 20. 1. 2022. godine, a tokom godine izvršene su četiri njegove izmjene i dopune. Procijenjena vrijednost javnih nabavki, nakon izvršenih izmjena i dopuna, iznosila je 2.071.602 KM.⁵⁴

Vrsta postupka	Planirane nabavke*		Provedene nabavke		Revidirani uzorak	
	Broj postupaka	Iznos u KM	Broj postupaka	Iznos u KM	Broj postupaka	Iznos u KM
Otvoreni postupak	5	1.067.000	4	1.102.121	3	985.156
Konkurentski zahtjev za dostavu ponuda	17	464.500	12	476.112	4	135.109
Direktni sporazum	37	199.100	44	197.406	4	24.213
Aneks II dio B	1	40.000	1	27.980	0	0
Ukupno	60	1.770.600	61	1.803.619	12	1.144.978

*Prema posljednjim izmjenama

⁵⁴ Svi iznosi su navedeni sa PDV-om.



Procedura provođenja javnih nabavki uređena je Pravilnikom o javnim nabavkama u Općini Bugojno⁵⁵ i Pravilnikom o postupku direktnog sporazuma.⁵⁶

Nabavka **izvođenja radova na izgradnji dovodnog cjevovoda Husića vrelo** prvi put je provedena u putem otvorenog postupka, nakon čega je 4. 12. 2020. zaključen ugovor sa izvođačem radova „Ganik I.D.A.“ d.o.o. Vitez u vrijednosti od 413.852 KM. Ovaj ugovor je 7. 2. 2022. sporazumno raskinut zbog poskupljenja vodomaterijala i građevinskog materijala. Odlukom o pokretanju otvorenog postupka od 17. 3. 2022. nastavile su se aktivnosti na nabavci ovih radova. Budžetom su osigurana sredstva za ovu nabavku u iznosu od 300.000 KM, Planom je predviđen postupak u vrijednosti od 585.000 KM, dok u Odluci o pokretanju i tenderskoj dokumentaciji procijenjena vrijednost iznosi 491.400 KM. Primljeno je šest ponuda i vrijednost svake je bila veća od procijenjene vrijednosti navedene u tenderskoj dokumentaciji, u rasponu od 145.343 KM (30%) do 325.080 KM (66%). Na e-aukciji nije bilo promjene cijena. Nije prezentirano da su osigurana dodatna sredstva za ovu nabavku. Dakle, i nakon raskida prethodnog ugovora zbog poskupljenja, nije provedeno adekvatno istraživanje tržišta na osnovu kojeg je utvrđena procijenjena vrijednost ovih radova. Općina je 23. 5. 2022. godine zaključila ugovor sa izvođačem radova „Ganik I.D.A.“ d.o.o. Vitez u vrijednosti od 636.743 KM. Rok za izvođenje radova bio je 90 dana od dana uvođenja u radove. Izvođač je uveden u radove 23. 6. 2022. godine. Prema izvještaju nadzornog organa, 23. 9. 2022. godine nastala je obustava radova zbog problema pri isporuci uređaja za proporcionalno doziranje hlora iz inostranstva. S obzirom na to da je ovaj uređaj tražen tenderskom dokumentacijom, ovu obustavu radova ne smatramo opravdanom. Do trenutka obustave radova izvođač je fakturisao radove u vrijednosti od 623.944 KM. Prema građevinskom dnevniku radovi su nastavljeni 29. 12. 2022. godine i okončani 30. 12. 2022. godine, što nije u ugovorenom roku. Okončana situacija u iznosu od 12.799 KM izdana je 8. 2. 2023. godine. **Procijenjena vrijednost ove nabavke nije utvrđena na način da čini njenu procijenjenu tržišnu vrijednost u vrijeme objavljivanja obavještenja o nabavci. Prihvaćena ponuda je bila znatno veća od procijenjene vrijednosti (za 145.343 KM) i osiguranih sredstava. Nije dokumentovano da su dodatna sredstva osigurana, a postupak nije poništen. Navedeno nije u skladu s odredbama članova 15. i 69. Zakona o javnim nabavkama. Radovi nisu okončani u utvrđenom roku od 90 dana od dana uvođenja u radove, a Općina nije aktivirala zaštitnu klauzulu, niti je od izvođača zahtijevala isplatu po garanciji za uredno izvršenje ugovora u visini 5% vrijednosti ugovora. Shodno navedenom, nisu ispoštovane ugovorene odredbe.** Identične nedostatke u dijelu procjene vrijednosti nabavki i prihvaćanja ponuda, utvrdili smo i kod dva konkurentna zahtjeva za dostavu ponuda. Ugovor za asfaltiranje puta prema Donjim Boganovcima zaključen je u vrijednosti od 71.028 KM što je za 10.188 KM (16%) više, a ugovor za asfaltiranje puta Kula – Bristovi zaključen u vrijednosti od 65.180 KM, odnosno za 5.510 KM (9%) više u odnosu na procijenjene vrijednosti utvrđene u tenderskoj dokumentaciji.

Nabavka **rekonstrukcije trotoara, parkinga i putne komunikacije u naselju Lamele u Ulici Sultan Ahmedova** provedena je putem otvorenog postupka. Općina je 14. 7. 2022. godine zaključila ugovor sa izvođačem radova „Izgradnja-Koming“ d.o.o. Bugojno u vrijednosti od 199.975 KM. Ugovoreni rok za izvođenje radova je bio 60 dana od početka izvođenja radova. Izvođaču radova je 15. 7. 2022. godine, u skladu sa ugovorom, isplaćen avans u iznosu 59.993 KM (30% ugovorene vrijednosti). Rok za uvođenje u radove nije definisan ugovorom, a prema građevinskom dnevniku izvođač je uveden u radove tek 20. 2. 2023. godine, odnosno 220 dana od dana zaključenja ugovora. Prema građevinskom dnevniku radovi su okončani 8. 5. 2023. godine. **Rok za uvođenje izvođača u posao je bitan element ugovora, koji je potrebno precizirati kako bi se izvođač radova blagovremeno uveo u posao u cilju okončanja radova u periodu građevinske sezone, odnosno u cilju efikasnijeg upravljanja javnim sredstvima. Također, izvođaču je neposredno po zaključivanju ugovora isplaćen avans, a radovi nisu niti započeti u godini u kojoj su odobrena sredstva za ovu nabavku, što smatramo da nije primjereno postupanje prilikom raspolaganja javnim novcem.**

⁵⁵ Od 27. 3. 2015. godine

⁵⁶ Od 17. 3. 2015. godine



Nabavka i montaža mobilijara za dječije igralište u Vrbas naselju provedena je putem konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda. Općina je 8. 8. 2022. zaključila ugovor sa „Glovis“ d.o.o. Zenica u vrijednosti od 24.219 KM. Rok za isporuku i montažu robe bio je 30 dana od dana zaključenja ugovora. Izvođaču radova je 17. 8. 2022. godine, u skladu sa ugovorom, isplaćen avans u iznosu od 7.266 KM (30% ugovorene vrijednosti). Faktura dobavljača u iznosu od 24.219 KM je izdana 3. 3. 2023., a nadzorni organ je Zapisnikom od 16. 3. 2023. potvrdio okončanje radova.

I kod ove nabavke dobavljaču je isplaćen avans neposredno nakon zaključivanja ugovora, a isporuka i montaža robe nije izvršena u utvrđenom roku od 30 dana od dana zaključenja ugovora, niti u godini u kojoj su odobrena sredstva za ovu nabavku. Također, nisu ispoštovane ugovorene odredbe koje se odnose na rok nabavke i montaže, a ugovor ne sadrži zaštitnu klauzulu u slučaju neopravdanog prekoračenja rokova za izvođenje radova.

Nabavke izgradnje i sanacije puteva izvršene su putem dva konkurentska zahtjeva za dostavu ponuda (136.208 KM) i tri direktna postupka (21.054 KM); nabavke izgradnje kanalizacione mreže izvršene su na osnovu četiri konkurentska zahtjeva za dostavu ponuda (133.117 KM) i dva direktna sporazuma (12.804 KM), a nabavke usluga nadzora nad realizacijom projekata na osnovu tri direktna sporazuma (18.071 KM), **što ukazuje na to da nije izvršena odgovarajuća procjena vrijednosti ovih nabavki i da nije odabrana odgovarajuća vrsta postupka u skladu s članom 15. stav 6. Zakona o javnim nabavkama.**

Za nabavke ugostiteljskih usluga (30.490 KM), popravke objekata (5.795 KM), usluga prijevoza (5.407 KM), poklona (5.349 KM), pirotehnike (4.000 KM) i robe za kafe kuhinju (3.450 KM) nisu nam prezentovani ugovori, **a nabavke ovih roba i usluga izvršene su bez provođenja procedura utvrđenih Zakonom o javnim nabavkama.** Nabavka određenih roba izvršena je u iznosima višim od ugovorenih i to: kancelarijskog materijala za 14.773 KM, štamparskih usluga za 5.170 KM i goriva za 2.324 KM. **Zbog navedenog konstatujemo da Općina nije postupila u skladu s članom 4. Zakona o javnim nabavkama.**

Od 44 provedenih direktnih sporazuma za tri je izvršen unos izvještaja o postupku javne nabavke u informacioni sistem „E-nabavke“, dok je za ostale to propušteno obaviti. **Navedeno nije u skladu s članom 75. Zakona o javnim nabavkama i članom 9. Uputstva o uslovima i načinu objavljivanja obavještenja i dostavljanja izvještaja u postupcima javnih nabavki u informacionom sistemu „E-nabavke“.**

Za nabavku radova na: izgradnji dovodnog cjevovoda Husića vrelo, te asfaltiranju puteva prema Donjim Boganovcima i Kula – Bristovi za koje su zaključeni ugovori u vrijednosti od 772.951 KM prihvaćene su ponude koje su znatno veće od procijenjenih vrijednosti nabavke, bez dokaza o osiguranim sredstvima finansiranja. Iako radovi na izgradnji dovodnog cjevovoda Husića vrelo nisu izvedeni u ugovorenom roku, nije aktivirana zaštitna klauzula zbog prekoračenja rokova, niti je zahtijevana isplata po garanciji za uredno izvršenje ugovora. Najveće odstupanje je kod nabavke izvođenja radova na izgradnji dovodnog cjevovoda Husića vrelo, gdje je prihvaćena ponuda i zaključen ugovor u vrijednosti od 636.743 KM, što je za 145.343 KM (30%) više od procijenjene vrijednosti nabavke. Iako je vrijednost ove ponude bila je znatno veća od osiguranih sredstava, postupak nije okončan poništenjem.

Ugovorima nije definisan rok za uvođenje u radove, izvođačima se neposredno po zaključivanju ugovora isplaćuje avans, a period od potpisivanja ugovora do uvođenja u posao je neprimjereno dug (kod rekonstrukcije trotoara, parkinga i putne komunikacije u naselju Lamele izvođač uveden u radove 220 dana od dana zaključenja ugovora), niti se radovi završavaju u ugovorenom roku. Zbog navedenog konstatujemo da nije osigurano efikasno korištenje javnih sredstava u vezi s predmetom nabavke i njegovom svrhom.



Općina nije postupala u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama jer je izvršila nabavke u iznosu od najmanje 54.491 KM bez provedene procedure i zaključenih ugovora, te nije provela odgovarajući postupak za nabavku roba i usluga u iznosu od najmanje 321.254 KM.

Preporuke:

- *procjenu vrijednosti predmeta nabavke, odabir vrste postupka javne nabavke, poništavanje postupaka kada su cijene prihvatljivih ponuda znatno veće od osiguranih sredstava za nabavku i objavu obavještenja o provedenim postupcima vršiti u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama;*
- *u svim ugovorima sa dobavljačima utvrditi rok za uvođenje u radove i zaštitnu klauzulu za neopravdano prekoračenje rokova izvršavanja ugovorenih radova, a avanse ugovarati samo u iznimnim slučajevima te osigurati dosljednu primjenu odredbi zaključenih ugovora.*

8. SUDSKI SPOROVI

Prema prezentiranim podacima Općinskog pravobranilaštva, protiv Općine pokrenute su tužbe ukupne vrijednosti spora od 76.824 KM, od kojih je najznačajnija po osnovu isplate duga u vrijednosti od 50.100 KM. U toku 2022. godine donesena je nepravosnažna sudska presuda kojom se Općini nalaže da na ime izvršenih radova i uloženi sredstava, kao i za nabavku robe po ugovoru o javnoj nabavci radova – zamjena i ugradnja LED svjetiljki, održavanje i upravljanje sistemom javne rasvjete na teritoriji općine, isplati tužitelju 1.031.805 KM. Na ovu presudu Općina je uložila žalbu.

Potencijalne obaveze po osnovu sudskih sporova koji su u toku, a koji otvaraju mogućnost za uticaj na sredstva i izvore u budućnosti, nisu knjigovodstveno evidentirane u okviru vanbilansne evidencije. U Analizi iskaza (tekstualni dio uz godišnje finansijske izvještaje) dato je obrazloženje da ova dokumentacija nije dostavljena u Službu za finansije i inspekcijski nadzor. **Navedeno nije u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i računovodstvenim politikama koje su u primjeni.**

Preporuka:

- *u vanbilansnoj evidenciji knjigovodstveno evidentirati potencijalne obaveze po osnovu sudskih presuda i druge događaje koji nemaju direktni uticaj na sredstva i izvore sredstava.*



9. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Na dostavljeni Nacrt izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2022. godinu Općina je 14. 8. 2023. godine dostavila komentar, u kojem je navela da je saglasna sa Nacrtom izvještaja i u kojem je dala dodatna obrazloženja uz određenu dokumentaciju.

Obrazloženja su data za: izdavanje posebnog rješenja o visini i vrsti komunalne takse, organizovanje poslova iz nadležnosti Odsjeka za zajedničke poslove i za objavu Dokumenta okvirnog budžeta za period 2022–2024. godine na internet-stranici.

Uvažena su i inkorporirana u konačan Izvještaj sva data obrazloženja, uključujući pojašnjenja vezana za organizovanje poslova iz nadležnosti Odsjeka za zajedničke poslove, objavu Dokumenta okvirnog budžeta za period 2022–2024. godine na internet-stranici Općine. Uz obrazloženja da je obračunata komunalna taksa koja se plaća za zauzimanje pločnika i ostalih javnih površina ispred poslovnih prostorija dostavljena su i rješenja izdata kojima se odobrava upotreba javne površine i posebno rješenje kojim se utvrđuje iznos naknade za korištenje javne površine i naknade za komunalnu taksu.

U komentaru je navedeno i da će Općina po prijemu konačnog Izvještaja o finansijskoj reviziji pristupiti izradi cjelovitog plana aktivnosti postupanja po svim datim preporukama.

Reviziju Općine Bugojno obavio je revizorski tim u sastavu: Amira Muhić – voditeljica tima, i Ognjen Mustapić – član tima.

Voditeljica tima

Amira Muhić, s. r.

**Rukovoditeljica Sektora
za razvoj, metodologiju i upravljanje
kvalitetom**

Mia Buljubašić, s. r.

**Rukovoditeljica Sektora
za finansijsku reviziju institucija kantona,
gradova i općina**

Amela Mulahalilović, s. r.

V. PRILOZI

- 1. GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI**
- 2. IZJAVA RUKOVODSTVA**

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

OBRAZAC GIB

Identifikacijski broj: 4236189400002 šifra po kvalifikacionoj
djelatnosti: 84.11

Nadležno ministarstvo: MINISTARSTVO FINANSIJASBK/KSB

Operativni broj: _____

Organizacijski broj: _____

Potrošačka jedinica-glava: OPCINA BUGOJNO

Funkcionalni kod: 0111

Sjedište potrošačke jedinice: BUGOJNO

Fond: 01

Pojedinačni obrasci X

Konsolidovani obrasci: _____

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA
Period izvještavanja : od 01.01.2022 do 31.12.2022

R.b.	Broj Konta	POZICIJA	Oznaka za AOP	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (4-3)	KM Procena t 4/3 x 100
					u tekućoj godini	u prethodnoj godini		
	1	2		3	4	5	6	7
1		PRIHODI (2+17+36)						
2	710000	PRIHODI OD POREZA (3+7+9+11+13+14+15+16)	200	10.420.000	10.354.527	8.976.787	-65.473	99,37%
3	711000	Porezi na dobit pojedinaca i preduzeća (4+5+6)	201	6.680.000	7.800.826	6.510.968	1.120.826	116,77%
4	711100	Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)	202	12.000	5.284	3.888	-6.716	44,03%
5	711200	Porezi na dobit preduzeća	204	12.000	5.284	3.888	-6.716	44,03%
				0	0	0	0	0,00%



6	711900	Porez na dobit banaka i dr.fin.organizacija, društava za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih preduzeća	205						
				0	0	0	0	0,00%	
7	712000	Doprinosi za socijalnu zaštitu (7=8)	206	0	0	0	0	0,00%	
8	712100	Doprinosi za socijalnu zaštitu	207	0	0	0	0	0,00%	
9	713000	Porezi na plaću i radnu snagu (13=14)	208	5.000	2.589	5.327	-2.411	51,77%	
10	713100	Porezi na plaću (zaostale uplate poreza)	209	5.000	2.589	5.327	-2.411	51,77%	
11	714000	Porez na imovinu (15=16)	210	900.000	1.097.617	876.801	197.617	121,95%	
12	714100	Porez na imovinu	211	900.000	1.097.617	876.801	197.617	121,95%	
13	715000	Domaći porezi na dobra i usluge	212	500	5.992	302	5.492	198,35%	
14	716000	Porezi na dohodak	213	1.600.000	1.933.668	1.498.232	333.668	120,85%	
15	717000	Prihodi od indirektnih poreza	214	4.161.000	4.754.932	4.126.301	593.932	114,27%	
16	719000	Ostali porezi	215	1.500	744	118	-756	49,57%	
17	720000	NEPOREZNI PRIHODI (18+26+34+35)	216	2.001.000	2.023.718	2.264.898	22.718	101,13%	
18	721000	Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika (19+.....+25)	217	55.000	47.963	32.896	-7.037	87,20%	
19	721100	Prihodi od nefin.javnih preduzeća i fin. Institucija	218	54.000	47.175	32.115	-6.825	87,36%	
20	721200	Ostali prihodi od imovine	219	1.000	788	782	-212	78,83%	
21	721300	Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	220	0	0	0	0	0,00%	
22	721400	Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	221	0	0	0	0	0,00%	
23	721500	Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	222	0	0	0	0	0,00%	
24	721600	Prihodi od privatizacije	223	0	0	0	0	0,00%	
25	721700	Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju	224	0	0	0	0	0,00%	
26	722000	Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga (27+.....33)	225	1.945.000	1.975.552	2.231.179	30.552	101,57%	
27	722100	Administrativne takse	226	150.000	156.072	137.957	6.072	104,04%	
28	722200	Sudske takse	227	0	10	0	10	0,00%	
29	722300	Komunalne naknade i takse	228	250.000	272.981	260.672	22.981	109,19%	
30	722400	Ostale budžetske naknade i takse	229	1.045.000	1.036.801	1.348.592	-8.199	99,21%	
31	722500	Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima	230	450.000	478.436	454.022	28.436	106,31%	
32	722600	Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika budžeta i vlastiti prihodi)	231	40.000	31.203	29.937	-8.797	78,00%	
33	722700	Neplanirane uplate-prihodi	232	10.000	50	0	-9.950	0,50%	
34	723000	Novčane kazne	233	1.000	202	820	-798	20,17%	
35	777000	Drugi tekući prihodi	234	0	1	2	1	0,00%	

36		PRIMLJENI TRANSFERI (Transferi i donacije) (37+38+39+40+41+42)	235	1.739.000	529.984	200.921	-1.209.016	30,47%
37	731100	Primljeni tekući transferi od inostranih Vlada i međunarodnih organizacija	236	0	852	1.494	852	0,00%
38	732100	Primljeni transferi od ostalih nivoa vlasti	237	1.339.000	433.953	198.313	-905.047	32,40%
39	741100	Primljeni kapitalni transferi od inostranih Vlada	238	0	0	0	0	0,00%
40	742100	Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova	239	400.000	95.179	1.113	-304.821	23,79%
41	742200	Kapitalni transferi iz nevladinih izvora	240	0	0	0	0	0,00%
42	733100	Donacije	241	0	0	0	0	0,00%
43		R A S H O D I (44+47+48+58+67+75+80)	242	9.960.000	9.714.348	7.772.507	-245.652	97,53%
44	611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih (45+46)	243	2.474.000	2.168.774	2.020.863	-305.226	87,66%
45	611100	Bruto plaće i naknade plaća	244	2.147.000	1.737.694	1.735.431	-409.306	80,93%
46	611200	Naknade troškova zaposlenih	245	327.000	431.079	285.432	104.079	131,82%
47	612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	246	225.500	183.138	184.301	-42.362	81,21%
48	613000	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge (49+.....+57)	247	588.000	615.466	563.491	27.466	104,67%
49	613100	Putni troškovi	248	7.000	2.663	1.448	-4.337	38,04%
50	613200	Izdaci za energiju	249	100.000	143.780	97.224	43.780	143,78%
51	613300	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	250	61.500	79.657	76.163	18.157	129,52%
52	613400	Nabavka materijala i sitnog inventara	251	55.000	57.835	60.288	2.835	105,15%
53	613500	Izdaci za usluge prevoza i goriva	252	12.000	9.735	7.874	-2.265	81,12%
54	613600	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	253	1.500	0	1.404	-1.500	0,00%
55	613700	Izdaci za tekuće održavanje	254	27.000	9.651	18.714	-17.349	35,74%
56	613800	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	255	16.000	18.877	16.889	2.877	117,97%
57	613900	Ugovorene i druge posebne usluge	256	308.000	293.269	283.488	-14.731	95,21%
58	614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi (59+.....+66)	257	4.839.500	4.632.667	4.101.677	-206.833	95,72%
59	614100	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	258	2.328.500	2.365.597	2.002.065	37.097	101,59%
60	614200	Tekući transferi pojedincima	259	623.500	774.545	524.521	151.045	124,22%
61	614300	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	260	843.000	874.090	727.565	31.090	103,68%
62	614400	Subvencije javnim preduzećima	261	460.000	460.000	345.000	0	100,00%
63	614500	Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	262	340.000	35.570	303.167	-304.430	10,46%
64	614600	Subvencije finansijskim institucijama	263	0	0	0	0	0,00%
65	614700	Tekući transferi u inostranstvo	264	0	0	0	0	0,00%



66	614800	Drugi tekući rashodi	265	244.500	122.863	199.359	-121.637	50,25%
67	615000	Kapitalni transferi (68+.....+74)	266	1.763.000				
68	615100	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti	267	1.728.000	2.114.303	901.499	351.303	119,92%
69	615200	Kapitalni transferi pojedincima	268	35.000	2.088.533	877.232	360.533	120,86%
70	615300	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	269	0	25.770	24.267	-9.230	73,62%
71	615400	Kapitalni transferi javnim preduzećima	270	0	0	0	0	0,00%
72	615500	Kapitalni transferi privatnim preduzećima i poduzetnicima	271	0	0	0	0	0,00%
73	615600	Kapitalni transferi finansijskim institucijama	272	0	0	0	0	0,00%
74	615700	Kapitalni transferi u inostranstvo	273	0	0	0	0	0,00%
75	616000	Izdaci za kamate (76+.....+79)	274	10.000	0	676	-10.000	0,00%
76	616100	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu	275	0	0	0	0	0,00%
77	616200	Izdaci za inostrane kamate	276	0	0	0	0	0,00%
78	616300	Kamate na domaće pozajmljivanje	277	10.000	0	676	-10.000	0,00%
79	616500	Izdaci za kamate vezane za dug po izdatim garancijama	278	0	0	0	0	0,00%
80	600000	Tekuća budžetska rezervna	279	60.000				0,00%
81		TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (1 minus 43)	280	460.000	640.179	1.204.280	180.179	139,2%
82		TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA	281	0	0	0	0	0,00%
83		PRIMICI OD PRODAJE STALNIH SREDSTAVA (84+85+86)	282	100.000	0	0	-100.000	0,00%
84	811100	Primici od prodaje stalnih sredstava	283	100.000	0	0	-100.000	0,00%
85	811200	Primici od prodaje federalnih robnih rezervi	284	0	0	0	0	0,00%
86	811900	Ostali kapitalni primici	285	0	0	0	0	0,00%
87	821000	IZDACI ZA NABAVKU STALNIH SREDSTAVA (88+.....+93)	286	460.000	699.868	135.323	239.868	152,14%
88	821100	Nabavka zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada	287	0	0	0	0	0,00%
89	821200	Nabavka građevina	288	350.000	663.737	0	313.737	189,63%
90	821300	Nabavka opreme	289	50.000	36.130	109.875	-13.870	72,26%
91	821400	Nabavka ostalih stalnih sredstava	290	0	0	0	0	0,00%
92	821500	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	291	10.000	0	25.448	-10.000	0,00%
93	821600	Rekonstrukcija i investicijsko održavanje	292	50.000	0	0	-50.000	0,00%
94		NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA (87 minus 83)	293	360.000	699.868	135.323	339.868	194,4%
95		NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE)= UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (81 minus 94)	294	100.000	-59.689	1.068.957	-159.689	-59,7%
96		TRANSAKCIJE U FINANSIJSKOJ IMOVINI	295					

97		PRIMICI OD FINANSIJSKE IMOVINE (98+.....+104)	296	0	0	0	0	0,00%
98	813100	Primljene otplate od pozajmljivanja drugim nivoima vlasti	297	0	0	0	0	0,00%
99	813200	Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama	298	0	0	0	0	0,00%
100	813300	Primljene otplate od pozajmljivanja javnim preduzećima	299	0	0	0	0	0,00%
101	813400	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama javnih preduzeća	300	0	0	0	0	0,00%
102	813500	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama privatnih preduzeća i zajedničkim ulaganjima	301	0	0	0	0	0,00%
103	813600	Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja	302	0	0	0	0	0,00%
104	813700	Primljene otplate od pozajmljivanja u inostranstvo	303	0	0	0	0	0,00%
105	822000	IZDACI ZA FINANSIJSKU IMOVINU (106+.....+112)	304	0	0	0	0	0,00%
106	822100	Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti	305	0	0	0	0	0,00%
107	822200	Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i	306	0	0	0	0	0,00%
108	822300	Pozajmljivanje javnim preduzećima	307	0	0	0	0	0,00%
109	822400	Izdaci za kupovinu dionica javnih preduzeća	308	0	0	0	0	0,00%
110	822500	Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima	309	0	0	0	0	0,00%
111	822600	Ostala domaća pozajmljivanja	310	0	0	0	0	0,00%
112	822700	Pozajmljivanje u inostranstvo	311	0	0	0	0	0,00%
113		NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (97 minus 105)	312	0	0	0	0	#DIV/0!
114		TRANSAKCIJE U FINANSIJSKIM OBAVEZAMA	313					
115		PRIMICI OD ZADUŽIVANJA (116+120)	314	0	0	0	0	0,00%
116	814000	Primici od dugoročnog zaduživanja (117+118+119)	315	0	0	0	0	0,00%
117	814100	Zajmovi primljeni kroz državu	316	0	0	0	0	0,00%
118	814200	Primici od inostranog zaduživanja	317	0	0	0	0	0,00%
119	814300	Primici od domaćeg zaduživanja	318	0	0	0	0	0,00%
120	815000	Primici od kratkoročnog zaduživanja (121+122+123)	319	0	0	0	0	0,00%

121	815100	Zajmovi primljeni kroz državu	320	0	0	0	0	0,00%
122	815200	Primici od inostranog zaduživanja	321	0	0	0	0	0,00%
123	815300	Primici od domaćeg zaduživanja	322	0	0	0	0	0,00%
124	823000	IZDACI ZA OTPLATE DUGOVA (125+.....+130)	323	0	0	0	0	0,00%
125	823100	Otplate dugova primljenih kroz državu	324	0	0	0	0	0,00%
126	823200	Vanjske otplate	325	0	0	0	0	0,00%
127	823300	Otplate domaćeg pozajmljivanja	326	0	0	0	0	0,00%
128	823400	Otplata unutrašnjeg duga	327	0	0	0	0	0,00%
129	823500	Otplata duga po izdanim garancijama	328	0	0	0	0	0,00%
130	823600	Otkup duga	329	0	0	0	0	0,00%
131		NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (115 minus 124)	330	0	0	0	0	#DIV/0!
132		UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (95+113+131)	331	100.000	-59.689	1.068.957	-159.689	-59,7%
133		SINTETIČKA KLASIFIKACIJA FUNKCIJA VLADE (COFOG) (134+143+149+156+166+173+180+187+194+203)	332	10.360.000	10.414.215	7.907.830	54.215	100,52%
134	01	Opšte javne usluge (135+.....+142)	333	4.307.000	4.184.856	3.385.101	-122.144	97,16%
135	011	Izvršni i zakonodavni organi, finansijski i fiskalni poslovi, vanjski poslovi	334	4.082.000	3.906.306	3.185.953	-175.694	95,69%
136	012	Strana ekonomska pomoć	335	0	0	0	0	0,00%
137	013	Opće usluge	336	0	0	0	0	0,00%
138	014	Osnovno istraživanje	337	0	0	0	0	0,00%
139	015	IIR Opće javne usluge	338	0	0	0	0	0,00%
140	016	Opće javne usluge n. k.	339	215.000	278.550	198.471	63.550	129,55%
141	017	Transakcije vezane za javni dug	340	10.000	0	676	-10.000	0,00%
142	018	Transferi općeg karaktera između različitih nivoa vlasti	341	0	0	0	0	0,00%
143	02	Obrana(144+.....+148)	342	0	0	0	0	0,00%
144	021	Vojna odbrana	343	0	0	0	0	0,00%
145	022	Civilna odbrana	344	0	0	0	0	0,00%
146	023	Inostrana vojna pomoć	345	0	0	0	0	0,00%
147	024	IIR Odbrana	346	0	0	0	0	0,00%
148	025	Obrana n. k.	347	0	0	0	0	0,00%
149	03	Javni red i sigurnost (150+.....+155)	348	160.000	160.000	140.000	0	100,00%
150	031	Policijske usluge	349	0	0	0	0	0,00%
151	032	Usluge protivpožarne zaštite	350	160.000	160.000	140.000	0	100,00%



152	033	Sudovi	351	0	0	0	0	0,00%
153	034	Zatvori	352	0	0	0	0	0,00%
154	035	liR Javni red i sigurnost	353	0	0	0	0	0,00%
155	036	Javni red i sigurnost n. k.	354	0	0	0	0	0,00%
156	04	Ekonomski poslovi (157+.....+165)	355	1.130.000	1.197.146	868.681	67.146	105,94%
157	041	Opći ekonomski, komercijalni i poslovi po pitanju rada	356	90.000	19.314	15.704	-70.686	21,46%
158	042	Poljoprivreda, šumarstvo, lov i ribolov	357	250.000	16.256	287.463	-233.744	6,50%
159	043	Gorivo i energija	358	0	0	0	0	0,00%
160	044	Rudarstvo, proizvodnja i izgradnja	359	5.000	0	0	-5.000	0,00%
161	045	Transport	360	785.000	1.161.575	565.514	376.575	147,97%
162	046	Komunikacije	361	0	0	0	0	0,00%
163	047	Ostale industrije	362	0	0	0	0	0,00%
164	048	liR Ekonomski poslovi	363	0	0	0	0	0,00%
165	049	Ekonomski poslovi n. k.	364	0	0	0	0	0,00%
166	05	Zaštita životne sredine (167+.....+172)	365	355.000	669.798	215.300	314.798	188,67%
167	051	Upravljanje otpadom	366	160.000	160.000	110.000	0	100,00%
168	052	Upravljanje otpadnim vodama	367	145.000	459.798	70.300	314.798	317,10%
169	053	Smanjenje zagađenosti	368	0	0	0	0	0,00%
170	054	Zaštita raznovrsnosti flore i faune i zaštita krajolika	369	0	0	0	0	0,00%
171	055	liR Zaštita životne sredine	370	0	0	0	0	0,00%
172	056	Zaštita životne sredine n. k.	371	50.000	50.000	35.000	0	100,00%
173	06	Stambeni i zajednički poslovi (174+.....+179)	372	1.108.000	782.723	465.684	-325.277	70,64%
174	061	Stambeni razvoj	373	35.000	25.770	24.267	-9.230	73,62%
175	062	Razvoj zajednice	374	803.000	585.059	325.486	-217.941	72,85%
176	063	Vodosnabdijevanje	375	200.000	152.848	102.129	-47.152	76,42%
177	064	Ulična rasvjeta	376	70.000	19.045	13.803	-50.955	27,20%
178	065	liR Stambeni i zajednički poslovi	377	0	0	0	0	0,00%
179	066	Stambeni i zajednički poslovi n. k.	378	0	0	0	0	0,00%
180	07	Zdravstvo (181+.....+186)	379	166.000	30.000	57.000	-136.000	18,07%
181	071	Medicinski proizvodi, uređaji i oprema	380	0	0	0	0	0,00%
182	072	Vanbolničke usluge	381	0	0	0	0	0,00%
183	073	Bolničke usluge	382	0	0	0	0	0,00%
184	074	Usluge zdravstvene zaštite	383	0	0	0	0	0,00%
185	075	liR Zdravstvo	384	0	0	0	0	0,00%
186	076	Zdravstvo n. k.	385	166.000	30.000	57.000	-136.000	18,07%

187	08	Rekreacija, kultura i religija (188+.....+193)	386	1.855.000	1.952.285	1.641.804	97.285	105,24%
188	081	Usluge sporta i rekreacije	387	390.000	417.000	315.058	27.000	106,92%
189	082	Usluge kulture	388	417.000	454.139	374.182	37.139	108,90%
190	083	Usluge emitiranja i izdavaštva	389	365.000	365.000	365.000	0	100,00%
191	084	Religijske i druge zajedničke usluge	390	683.000	716.146	587.565	33.146	104,85%
192	085	liR Rekreacija, kultura i religija	391	0	0	0	0	0,00%
193	086	Rekreacija, kultura i religija n. k.	392	0	0	0	0	0,00%
194	09	Obrazovanje (195+.....+202)	393	475.000	476.468	477.338	1.468	100,30%
195	091	Predškolsko i osnovno obrazovanje	394	260.000	260.000	250.000	0	100,00%
196	092	Srednje obrazovanje	395	0	0	0	0	0,00%
197	093	Obrazovanje poslije srednje škole koje nije visoko obrazovanje	396	0	0	0	0	0,00%
198	094	Visoko obrazovanje	397	215.000	216.468	227.338	1.468	100,68%
199	095	Obrazovanje koje nije definirano nivoom	398	0	0	0	0	0,00%
200	096	Pomoćne usluge obrazovanju	399	0	0	0	0	0,00%
201	097	liR Obrazovanje	400	0	0	0	0	0,00%
202	098	Obrazovanje n. k.	401	0	0	0	0	0,00%
203	10	Socijalna zaštita (204+.....+212)	402	804.000	960.940	656.921	156.940	119,51%
204	101	Bolest i hendikepiranost	403	0	0	0	0	0,00%
205	102	Starost	404	0	0	0	0	0,00%
206	103	Nasljednici	405	0	0	0	0	0,00%
207	104	Porodica i djeca	406	0	0	0	0	0,00%
208	105	Nezaposlenost	407	0	0	0	0	0,00%
209	106	Stanovanje	408	0	0	0	0	0,00%
210	107	Socijalno isključenje n. k.	409	736.500	749.361	611.934	12.861	101,74%
211	108	liR Socijalna zaštita	410	0	0	0	0	0,00%
212	109	Socijalna zaštita n. k.		67.500	211.579	44.987	144.079	313,45%

U Bugojnu _____ Certificirani računovoda

Dana 24.02.2023. _____ Broj dozvole 1504/5

Certificirani računovoda
Melina Sturkac
Br. dozvole 1504/5

Melina Sturkac



Rukovodilac
M.P.

Hasan Ajkun
Hasan Ajkun

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

MINISTARSTVO FINANSIJA SBK/KSB
Nadležno ministarstvo

OPCINA BUGOJNO
Potrošačka jedinica - glava

Bugojno
Sjedište potrošačke jedinice

FINANSIJSKO/FINANCIJSKO
INFORMATIČKA AGENCIJA
POSLOVNA JEDINICA TRAVNIK
ISPOSTAVA BUGOJNO

Arbutić
24-02-2023

Obrazac BS
4236189400002
Identifikacioni broj
84.11
Šifra po kvalifikacionoj djelatnosti
70230
Organizacioni broj
8411
Operativni broj
011
Funkcionalni kod
01
Fond
Pojedinačni obrasci:
Konsolidovani obrasci:

BILANS STANJA
na dan 31.12.2022. godine

- u KM -

R.b.	Broj konta	pozicija	Oznaka za AOP	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (4/5) × 100
1	2	3	4	5	6	
1		I AKTIVA				
2	100000+ 200000	A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (3 do 10)	001	898.959	1.119.492	80,30
3	110000	Novčana sredstva i plemeniti metali	002	366.651	596.388	61,48
4	120000	Vrijednosni papiri	003			
5	130000	Kratkoročna potraživanja	004	403.550	394.284	102,35
6	140000	Kratkoročni plasmani	005	128.165	128.165	100,00
7	160000	Finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama	006			
8	210000	Zalihe materijala i robe	007	98	118	83,05
9	220000	Zalihe sitnog inventara	008			
10	190000	Kratkoročna razgraničenja	009	495	537	92,18
11	000000	B. Stalna sredstva (14+17+20+21)	010	3.397.996	2.791.110	121,74
12	011000	Stalna sredstva	011	5.412.008	4.778.976	113,25
13	011900	Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	012	2.014.012	1.987.866	101,32
14	011-0119	Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (12-13)	013	3.397.996	2.791.110	121,74
15	020000	Dugoročni plasmani	014			
16	029000	Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana	015			
17	020-029	Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (15-16)	016			
18	031000	Vrijednosni papiri	017			
19	031900	Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira	018			
20	031-0319	Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (18-19)	019			
21	09	Dugoročna razgraničenja	020			
22		UKUPNA AKTIVA (2+11) = 41	021	4.296.955	3.910.602	109,88



Kontrolni broj: 1020720252013

str. 1 od 2

R.b.	Broj konta	Pozicija	Oznaka za AOP	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (4/5) × 100
1	2	3	4	5	6	
23		II PASIVA				
24	300000	A. Kratkoročne obaveze i razgraničenja (25 do 30)	022	2.398.290	2.559.135	93,71
25	310000	Kratkoročne tekuće obaveze	023	1.084.928	1.233.417	87,96
26	320000	Obaveze po osnovu vrijednosnih papira	024			
27	330000	Kratkoročni krediti i zajmovi	025			
28	340000	Obaveze prema zaposlenicima	026	162.912	159.530	102,12
29	360000	Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	027			
30	390000	Kratkoročna razgraničenja	028	1.150.450	1.166.188	98,65
31	400000	B. Dugoročne obaveze i razgraničenja (32+33+34)	029	0	0	
32	410000	Dugoročni krediti i zajmovi	030			
33	420000	Ostale dugoročne obaveze	031			
34	490000	Dugoročna razgraničenja	032			
35	500000	C. Izvori stalnih sredstava (36+37+38+39-40)	033	1.898.665	1.351.467	140,49
36	510000	Izvori stalnih sredstava	034	4.543.172	3.936.286	115,42
37	520000	Ostali izvori sredstava	035	4.522	4.522	100,00
38	530000	Izvori sredstava rezervi	036			
39	590000	Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	037			
40	590000	Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima	038	2.649.029	2.589.341	102,31
41		UKUPNA PASIVA (24+31+35) = 22	039	4.296.955	3.910.602	109,88

 Bugojno, 17.02.2023.
 Mjesto i datum

STRUKAR (FIKRET) MELČA
 Certifikovani računovoda
 Certificiran: Broj svoda *Melča*
Melča Strukar 1504/5
 Br. dozvole 1504/5 Broj dozvole

 030/251-722
 Kontakt


HASAN AJKUNIC
 Rukovodilac



BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

MINISTARSTVO FINANSIJA SBK/KSB
Nadležno ministarstvo

OPCINA BUGOJNO
Potrošačka jedinica - glava

Bugojno
Sjedište potrošačke jedinice

423618940002

Identifikacioni broj

84.11

Šifra po kvalifikacionoj djelatnosti

Organizacioni broj

Operativni broj

Funkcionalni kod

Fond

Pojedinačni obrasci:

Konsolidovani obrasci:

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA
Period izvještavanja od 1.1.2022. do 31.12.2022. godine

- u KM -

Redni broj	Broj konta	POZICIJA	Oznaka za AOP	Iznos
1	2	3	4	
		I NOVČANI PRIMICI		
1		Prihodi (od 2 do 6)	450	10.336.305
2	710000	Prihodi od poreza	451	7.800.825
3	720000	Neporezni prihodi	452	2.023.717
4	730000	Tekući transferi (transferi i donacije)	453	416.584
5	740000	Kapitalni transferi	454	95.179
6	770000	Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	455	
7		Kapitalni primici i transferi (redni broj 8)	456	
8	811000	Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	457	
9		Finansiranje (10+11+12)	458	
10	813000	Primici od finansijske imovine	459	
11	814000	Primici od dugoročnog zaduživanja	460	
12	815000	Primici od kratkoročnog zaduživanja	461	
13		UKUPNI NOVČANI PRIMICI (1+7+9)	462	10.336.305
14		II NOVČANE ISPLATE		
15		Rashodi (od 16 do 21)	463	9.890.804
16	611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih	464	2.168.773
17	612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	465	182.783
18	613000	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	466	637.059
19	614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	467	4.902.004
20	615000	Kapitalni transferi	468	2.000.185
21	616000	Izdaci za kamate	469	
22		Kapitalni izdaci (redni broj 23)	470	675.238
23	821000	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	471	675.238
24		Finansiranje (25+26)	472	
25	822000	Izdaci za finansijsku imovinu	473	
26	823000	Izdaci za otplatu dugova	474	
27		UKUPNE NOVČANE ISPLATE (15+22+24)	475	10.566.042
28		NETO NOVČANI PRIMICI/ISPLATE (13 minus 27) ili (27 minus 13)	476	-229.737
29		SALDO GOTOVINE NA POČETKU GODINE	477	596.388
30		SALDO GOTOVINE NA KRAJU GODINE (28+29)	478	366.651

Bugojno, 17.02.2023.
Mjesto i datum

STRUKAR (FIKRET) MELČA
Certifikovani računovodja
Melica Pivljanin
Broj licence: 1504/5
Broj licence
030/251-722
Kontakt



Kontrolni broj: 156316246505

str. 1 od 1

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJOBOSANSKI KANTON /
KANTON SREDIŠNJA BOSNA
OPĆINA BUGOJNO
OPĆINSKI NAČELNIK



Identifikacijski broj: 4236189400002
Žiro račun broj: 1011300000037221
Porezni broj: 4236189400002

307. Motorizovane brigade 92, 70230 Bugojno; Tel: + 387 (0) 30 251 444; Fax: +387 (0) 30 251 222
E-mail: bugojno@bih.net.ba; www.opcina-bugojno.ba

Broj predmeta: 01-14-03341-22
Bugojno, 11.8.2023. godine

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE
Ložionička 3, 71000 Sarajevo
Tel: 033 723 550; Fax: 033 716 400; E-mail: vrifbih@vrifbih

IZJAVA RUKOVODSTVA

Ova izjava (u skladu sa zahtjevima ISSAI-ja 2580) daje se u vezi s vašom finansijskom revizijom **Općine Bugojno** za 2022. godinu, u svrhu izražavanja mišljenja o tome da li finansijski izvještaji daju istinit i objektivni prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, u skladu s posebnim propisima Federacije BiH za budžetske korisnike o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru. Izjava se daje i u svrhu potvrđivanja da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, prikazane u finansijskim izvještajima **Općine Bugojno**, u svim značajnim aspektima usklađene s nadležnom zakonskom i drugom pravnom regulativom.

Potvrđujemo sljedeće (po našem najboljem znanju i uvjerenju, nakon ispitivanja koje smo smatrali neophodnim kako bismo se odgovarajuće informisali):

Finansijski izvještaji

- Ispunili smo svoju odgovornost za pripremu finansijskih izvještaja u skladu s posebnim propisima Federacije BiH o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.
- Značajne pretpostavke koje smo koristili u izradi računovodstvenih procjena, uključujući i one mjerene po fer vrijednosti, razumne su i osnovane.
- Odnosi i transakcije između povezanih strana adekvatno su računovodstveno obuhvaćene i objavljene u skladu s posebnim propisima Federacije BiH o računovodstvu i finansijskom izvještavanju.
- Pravilno smo procijenili, evidentirali i objavili sve gubitke po osnovu nenaplativih potraživanja, preuzetih obaveza i obezvređivanja imovine.
- Preduzeli smo neophodne aktivnosti da spriječimo prevare i zloupotrebe javnih sredstava za slučajeve koji su nam bili poznati.
- Nije bilo neusklađenosti sa zahtjevima nadležne zakonske i druge pravne regulative, koje bi, u slučaju nepoštovanja, mogle imati materijalno značajne efekte na finansijske izvještaje.
- Nabavke roba, usluga i radova proveli smo u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama u BiH, rukovodeći se principima racionalnog trošenja javnih sredstava i obezbjeđivanja najboljeg kvaliteta nabavljenih roba, usluga i radova.

- Postupili smo u skladu sa svim aspektima odredbi ugovora (koje smo zaključili tokom godine ili u ranijem periodu), a koje bi, u slučaju nepridržavanja, mogle imati značajne efekte na finansijske izvještaje.
- Sve transakcije su evidentirane u računovodstvenim evidencijama i prezentovane u finansijskim izvještajima.

Omogućili smo vam:

- pristup svim poslovnim knjigama, evidencijama i dokumentaciji, za koje smatramo da su relevantne za pripremu finansijskih izvještaja;
- pristup svim informacijama o sudskim sporovima u toku, pokrenutim protiv **Općine Bugojno** i koje je pokrenula **Općine Bugojno** i procjenu ishoda tih sporova;
- pristup dokumentaciji vezanoj za sudska poravnanja i isplate po tim osnovama;
- dodatne informacije koje ste zahtijevali od nas za potrebe revizije;
- neograničen pristup osobama u **Općini Bugojno** za koje ste utvrdili da je neophodno da daju revizorske dokaze.

Pružene informacije

- Otkrili smo vam sve poznate slučajeve neusklađenosti sa zakonskom i drugom pravnom regulativom ili sumnjama da one postoje.
- Otkrili smo vam identitet povezanih stranaka subjekta i sve odnose i transakcije koje su nam poznate.
- Dali smo sve informacije u vezi s prevarom ili sumnjom da ona postoji, za koje imamo saznanja i koje mogu uticati na subjekt, a uključuju:
 - rukovodstvo;
 - zaposlene koji imaju značajnu ulogu u internoj kontroli ili
 - ostale, gdje prevara može imati značajan učinak na finansijske izvještaje.



